XVI. évfolyam. Budapest. — 21. szám. — Szombat, 1882. január 21.

Szerkesztő- s kiadó-hivatal:
Budapest IV. hímző-utcza és kalap-utcza sarkán 1. szám.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el. Kéziratok vissza nem küldetnek.
Előfizetési díj:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy évre . . . . . 20.—
Félévre . . . . . 10.—
Negyedévre . . . . . 5.—
Egy hóra 1.80
Egy szám 6 krajczár.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetések és nyiltterek
felvétetnek árszabály szerint
a kiadó hivatalban:
Budapest IV. hímző-utcza és kalap-utcza sarkán 1. sz.
Hirdetések felvétetnek a külföldön:
Bécsben: Oppelik A.-nál, Stubenbastei Nr. 2.
Mosse Rudolfnál, Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Voglernél, Wallfischgasse 10.
Daube G. L. és társánál, Wollzeile Nr. 12.
Párisban: Rudolf Mosse, 40. rue notre dame-des-Victoires (place de la Bourse.)
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és társánál.

Gambetta veresége.

Ugy tetszik, mintha a franczia parlament visszakapta volna — legalább részben — a rugékonyságát Gambettával szemben. Most, mikor arról van szó, hogy ez az ambiczióval telt, s a nemzeti szenvedélyek hurjainak pöngetéséhez oly igen értő diktátor-jelölt czéljai megvalósításához jutott, s megteremti a maga számára az eszközt az állandó uralomra: most egész váratlanul oly oldalról találkozik akadályokkal, a mely oldalról azokra egyáltalában nem számithatott. A szenátus, mely oly állandólag ellentétbe helyezte magát vele, végül engedett. Lehajtá nyakát a miniszterelnök előtt, holott a kamara elnökével szemben még csak egy gyönge főhajtásra sem volt rávehető. Beléegyezett a megyénkint való szavazás behozatalába, s csak azt kötötte ki, hogy ebbe a kamara is beléegyezzék. Ugyanaz a kamara, mely e tekintetben már előbb egy törvényjavaslatot fogadott el oly értelemben, de a mely most, az utolsó pillanatban mégis megembereli magát.

Igen érdekes nehány momentumot tár fel ennek a javaslatnak egész története. Eleitől fogva ugy tekintette azt mindenki, mint a Gambetta személyes hatalmának biztositására szolgáló legerősebb eszközt. S e felfogásnak megfelelőleg csoportosultak vele szemben a pártok egyrészt a kamaraban, másrészt a szenátusban. Amott nem féltek még e tavaszon attól, hogy Gambetta közel legyen czéljai megvalósításához. A kamara elnöke volt, és semmi egyéb. Nem tartottak tőle, hogy egyhamar más legyen. A mellett szónoki erejének teljes hatása alatt állottak. A neki sajátos hatalommal hajlitotta őket erre vagy arra. De a szenátusban nem tudott győzni. Nem volt kezében semmi, a mivel ezen testületre hatást tudott volna gyakorolni. Még az a nemzeti dicsőség is, mely az ő alakját eleitől fogva mindig körülsugározta, elhalványodott ezen tiszteletet gerjesztő gyülekezet előtt, mely aggodalmasabb szemekkel tekinti a jövőt, sem mint kitehetné Franczia országot egy bizonytalan sikerü háboru esélyeinek.

S mikor Gambetta teljes kudarczot vallott a szenátus előtt azon óriási többség daczára, mely a képviselőházban támogatta, akkor egy igen erélyes és elszánt lépésre határozta el magát s kormányalakitásra vállalkozott. Ez által nyerte meg azt a hatalmat, melyre szüksége volt, hogy a szenátusra hatást gyakorolhasson. Részint az által, hogy magának a kabinetnek megalakitásánál kellőleg válogatta meg az elemeket, részint az által, hogy alkalma nyilt szónoki erejét is érvényre juttatni. S a ki Gambettát ismeri, az tudja, hogy ez nála nagy hatalmi tényező. És ha nem lenne semmi más, a mi Gambetta ügyessége, s erejének bizonyos mértékben ellenállhatatlan volta mellett szólana, maga az a tény, hogy a vele ellenlábas szenátust ép azon elvekre nézve tudta néhány rövid hét alatt teljes és feltétlen meghódolásra kényszeriteni: maga ez az egy tény is e mellett tanuskodik.

Persze minden fogás nélkül nem ment a dolog. Előbb odaállott a tisztes gyülekezet elé maga a hadügyminister, fényes egyenruhában, melle tele aggatva a kitüntetés jelvényeivel, s a béke apostola gyanánt mutatta be magát. Ő, a ki azért foglalja el állását, hogy az államot teljesen harczképessé tegye, a kinek mestersége a háboru, s a mellén levő jelvények és az ő egész élettörténete tanusitják, hogy ért is hozzá, épen ő hirdeti a békét. S nem csak szavakkal. Nyomatékot ad beszédének tettek által is. A szolgálati idő leszállitását hirdeti, a mellett pedig a kölségeket, melyekbe a hadsereg fenntartása kerül, tényleg le is szállitja. Ilyen érvelésnek hogyan tudna a szenátus ellentállani? Itt nem lehetnek többé neki sem skrupulusai. A politika, a mely ugy mutatja be magát, nem a háboru, hanem a béke, a nemzeti vagyonosodás és erősödés, a kultura politikája. A kormányt, mely ily politikát követ, erősiteni kell minden áron, ha mindjárt tulnagy is lesz ez által a hatalom, a mely kezei közé kerül.

És ime most egyszerre milyen változás, milyen meglepetés áll elő! A képviselőház támasztja a nehézségeket. Kiküldik a bizottságot, mely a megyénkint való szavazást beilleszsze az alkotmány keretébe s a bizottság, mely teljesen a parlamenti többség kifolyása: a javaslat ellen szavaz. Még pedig nem egy-két többséggel. A bizottság harminczhárom tagja közül harminczkettő a kormány javaslata ellen szavaz, és csak egyetlen egy emelkedik mellette. S ez ép oly messzeható, mint a mily váratlan eredmény. Lehet, hogy motivumai között van személyes természetü is. Valószinü, hogy a képviselők egy nagy részére befolyással lehetett az is, miszerint az uj javaslat törvényerőt nyervén, akármelyiköket otthon hagyhatja a kormány a jövő választásnál, s ezt talán nemcsak az alkotmány, de a magok szempontjából is sérelmesnek találták. Mindez lehet, de annyi tény, hogy a kormány kisebbségben maradt a bizottságban, s hogy ennek kifolyása lesz az egész jövendő politikájára.

Legujabban érkezett hirek szerint a kormány e kérdésre nézve a házban is kisebbségben van. De hire érkezett annak is, hogy kabinetkérdést csinál az ügyből. S talán ez utóbbi eszközzel fog még többséget kierőszakolni. De ezen esetben is meg van adva a jövőre nézve a legjobb jel arra nézve, hogy egyhamar a diktatura beállásától nem kell tartani. A képviselőház ezen tényében — még akkor is, ha a javaslat keresztülmegy — ki van mondva az, hogy Gambetta többségre támaszkodik ugyan, de nem olyanra, mely vakon, gondolkodás nélkül követi, s a melyet minden jó vagy rosz czélra felhasználhat. S ezen tényben a franczia államférfiak, a kiket inkább bánt a haza sorsa, mint a saját ambicziójuk: sok megnyugtatót találhatnak. Az állami élet egyensulyát nem kis mértékben fenyegette eddig a tulsuly, melyet egyetlen ember gyakorolt, most ez a tulsuly megszünt akkora lenni mint volt eddig. A személyes befolyás természetes értékére redukáltatott, s csak ezen feltétel mellett lehet egészséges állapotban az állam.

Budapest, január 20.

Az országgyülési függetlenségi párt ma este értekezlet tartott, melyben a felett folyt a tanácskozás, minő állást foglaljon el a párt a Boszniában elrendelt ujonczozással szemben. Több oldalról történt felszólalás után abban történt megállapodás, hogy az ügyet külön felhozni nem lehet, mert ez által az a leszavaztatásnak lesz kitéve, s a jövőnek is praejudikál annyiban, a mennyiben a kormány folyton nyert többségére fog hivatkozni, s tetteit ez által fogja mentegetni. Miután azonban ezen rendelet által oly flagráns módon lett megsértve a magyar alkotmány, hogy azt szó nélkül hagyni nem lehet, a párt a költségvetési vita alatt határozta el az e tekintetben való felszólalást. Szóba került ezután még azon nagy mozgalom, melyet külföldön, nevezetesen pedig Németországban ellenünk kifejtenek, ürügyül adván az erdélyi szászok állitólagos elnyomatását. A párt elhatározta, hogy e tekintetben is fel fog szólalni a rendelkezési alap tárgyalásánál, melyet a miniszter sokkal hasznosabban fordithatna ilyesmik meggátlására, mint a többség mesterséges uton való biztositására.

Ma este több óráig tartott **miniszter-tanács** volt.

A képviselőház közoktatásügyi albizottságából.

— jan. 20.

Az albizottság ma d. u. 4 órakor ülést tartott, melyre a kormány részéről megjelent **Szász Károly** min. tanácsos is.

Baross Gábor elnök megnyitván az ülést, a tárgyalás modus procedendijére nézve tesz előterjesztést a bizottságnak s utalván Trefort miniszternek azon inditványára, melynek alapján ezen albizottság kiküldetett, — a bizottság tagjait az iránti nyilatkozat tételre hivja fel, hogy kiket kellene szakférfiakul meghivni, hogy az albizottság ülésén megjelenvén, részt vegyenek a középiskolai javaslat tárgyalásában.

Miko Bálint bizottsági tag ezen kérdés eldöntése előtt az iránt kér felvilágositást, hogy minő czélból, a szóban levő törvényjavaslat minő részeire kivánja meghallgatni a bizottság a hivandó szakférfiak nézeteit.

Baross Gábor elnök erre felelve, azt mondja, hogy ő ugy fogja föl a dolgot, miszerint a szakértők elsőször is minden felekezeti különbség nélkül hivandók meg; a meghivottakkal tudatni kellene, hogy az albizottság mikor kezdi meg a törvényjavaslat tárgyalását s a bizottság aztán a megjelenendő szakférfiak közreműködése és nézeteik nyilvánitása mellett a javaslatot **pontról pontra egész végig** tárgyalná.

Szász Károly véleménye az, hogy mind azon testületek, vagy felekezetek részéről, melyek a törvényhozáshoz, illetőleg ennek utján a közoktatásügyi bizottsághoz módositványokat, inditványokat adtak be, egy-egy személyiség meghivandó a bizottság tárgyalásaira. Ezeken kivül aztán meghivhatók más szakemberek is. Inditványozza tehát, hogy a tanitó szerzetes rendek részéről hivassék meg a piaristák főnöke: **Kalmár Endre**, mint ki helyben is lakik; továbbá a magyarországi reformátusok részéről: br. **Vay Miklós**. (Mellesleg megjegyzi a miniszteri tanácsos, hogy a legutóbb Debreczenben tartott zsinat alapján a immár ugy a magyarországi, mint az erdélyi reformált egyház részéről legközelebb a törvényhozáshoz szintén peticzió fog beterjesztetni, s ezen irat jelenleg Tisza Kálmán miniszterelnök kezei közt van. — A magyarországi ágostai hitv. evang. egyház részéről meghivandó volna báró **Radvánszky**; az erdélyi ágostai hitv. evang. egyház (a szászok) részéről **Teutsch** szuperintendens. A nevezettek volnának hivatva tehát nyilatkozni a javaslatnak különösen azon részére nézve, melyek a felekezeti középiskoláknak az államhoz és kormányhoz való viszonyára vonatkoznak. — A mi most a középiskolai javaslatnak tulajdonképeni tanügyi oldalát illeti, hogy erre nézve is illetékes egyenek nyilatkozhassanak az albizottság előtt, ajánlja meghivásra továbbá: **Berecz Antalt**, a középiskolai tanáregyesület elnökét; **Hunfalvi Pált**, mint az ágostai hitv. egyetemes tanügyi bizottság előkét és **Lutter Nándor** tankerületi főigazgatót.

Zay Adolf azt fejtegeti, hogy a középiskolai javaslatnál közjogi és paedogógiai szempontokat kell megkülönböztetni. Mig az előbbi szemponttal tisztában nem vagyunk, vagyis mig a bizottság nem határoz a felett, hogy mely határig van joga az államnak és törvényhozásnak belenyulni a felekezeti iskolák ügyébe, nem kellene intézkedni a meghivások iránt. Egyébként maga is ugy van értesulve, hogy ugy a magyar egyetemes reform., mint a magyarországi ágostai evang. egyház is rövid idő alatt emlékiratokat fognak a törvényhozáshoz juttatni a középiskolai törvényjavaslatra vonatkozólag. A meghivásra nézve az véleménye, hogy a kormány szólitsa fel az illető felekezeteket, oly czélból, hogy küldjenek az albizottság tárgyalásaira és üléseire megbizottakat, vagy képviselőket és ne ugy, mint szándékoltatik, hogy maga a bizottság jelöljön ki egyeseket, kiknek pedig nem rendelheti meg a megjelenést.

Hegedüs László csatlakozik a Szász Károly által előadottakhoz, de a felekezetek részéről meghivásra javaslatba hozottakra nézve azt jegyzi meg, hogy azok megjelenhetnek ugyan, s el is mondhatják nézeteiket, de szorosan nem tekinthetők a felekezetek képviselőinek.

Miehi Jakab reflektálva Zay beszédére, azt jegyzi meg, hogy ha elfogadtatnék a mit Zay kiván, akkér szólónak, mint ki quasi szintén egy felekezetet képvisel, azt kellene inditványozni, hogy például az egész katholikus főpapság is meghivassék, vagy legalább a herczegprimás volna felszólitandó, hogy képviselőt vagy képviselőket küldjön az albizottság tárgyalásaira.

Szász Károly a törvényhozás szuverénitása érdekében és nevében tiltakozik Zay felfogása ellen, mely a **felekezetekkel való alkudozásra** vezetne. Ez pedig nem lehetséges. Az albizottságnak sem czélja, sem hivatása nem lehet, a felekezetekkel, **mint hatóságokkal** konferálni. Zay álláspontjának az volna a következménye, hogy valahányszor törvény alkottatnék, az illető egyesek, kiket a törvény közelebbről érint, felhivatnának, hogy érdekeik védelmére képviseltessék magukat. Ez pedig még a törvényhatóságokkal szemben sem történik. Kizárja ezt a parlament kétségbevonhatlan jogköre. Tehát a peticziónális jogból épenséggel nem lehet a Zayéhoz hasonló következtetésekre és kivánságokra jutni.

Szathmáry György csatlakozik a Szász Károly által mondottakhoz. Elfogadja a meghivandókra vonatkozó előterjesztést is, de azt részben hiányosnak találja. Ugyanis a középiskolai törvényjavaslatnak kiválóan fontos részéhez nemcsak azok tartoznak, melyek a felekezetek jogait érintik, hanem azok is, melyek a két középiskolának, a gymnáziumnak és reáliskolának egymáshoz s az egyetemhez való viszonyát állapitják meg és **különösen fontosak ezek a reáliskolára nézve.** — A közoktatásügyi miniszter is épen erre való tekintetből hivta volt össze a napokban azon enquetet, melynek eredménye és iratai az albizottság elébe fognak terjesztetni, a mi nemcsak hasznos, de szükséges is. E körülmény azonban nem zárja ki azt, (a mint nem zárták ki a felekezetek kérvényei és módositványai, hogy a felekezetek köréből vagy előlő meghivassanak egyesek), hogy a fővárosban levő reáliskolák köréből, például azok igazgatói, vagy ezek közül némelyek szintén meghivassanak, szakértői véleményt mondani oly kérdésekben, melyek életkérdések a reáliskolára nézve. Ami Zay kivánságát illeti, azt szóló annyival kevésbé fogadhatja el, mert egyebektől eltekintve, a végtelenségbe nyujtaná a modus procedendit és különben is ugy a kormány, mint a törvényhozás eddigelé számos jelét adta a felekezetek iránti előzékenységének és loyalitásának. Magában a javaslatban is meg vannak ennek a nyomai.

Miko Bálint felszólalása után **Baross Gábor** elnök még egyszer praecisirozza a bizottság teendőit, feladatát és hatáskörét; azután Szász Károly előterjesztéséhez a meghivás módját illetőleg azt tartja, hogy a tanügyzyel foglalkozó egyéniségek ad personam hivandók meg; a többiek pedig oly módon, hogy akár személyesen vegyenek részt e tárgyalásokban, akár pedig megbizottjaikat küldjék el. — Végül kijelentvén, hogy osztja Szathmárynak azon hozzáadását, hogy a reáliskolák köréből is hivassék meg valaki, az albizottság elfogadja Baross ezen előterjesztését, s **Say Mór** reáliskolai igazgatót jelöli ki a meghivandók közé.

Zay Adolf elismeri, hogy a kormány ferde helyzetbe jutott a felekezetekkel szemben, de előbb kellett volna velök e tárgyban érintkeznie. Visszautasitja az állam omnipotenczia tanát; mert van bizonyos életkör, mely fölött a törvényhozásnak sincs joga rendelkezni. Igy például a reformált egyház hazafiságát senki sem vonhatja kétségbe, mégis a debreczeni zsinaton szabályokat alkotott, a mire joga is volt, a maga iskoláira nézve — külön az állami törvényhozástól. Ezek szerint tehát a középen van az igazság és a helyes ut. Most is hangsulyozza, hogy az albizottságnak előbb a jogi álláspontot kellene tisztázni: hogy meddig mehet az állam és törvényhozás a felekezeti iskolák tekintetében és meddig nem. Szathmáryval szemben kétségbe vonja, hogy a kormány előzékeny és loyalis lett volna a felekezetek irányában.

Szathmáry György erre röviden azt jegyzi meg, hogy hetekig lehetne arról beszélni, mily messze ment a kormány az engedékenység és loyalitás tekintetében a felekezetek irányában; mutatja ezt a szőnyegen forgó középiskolai javaslat sorsa, több, mint 10 esztendőn keresztül, és mutatja magának ezen külön albizottságnak létrejötte is, a neki juttatott feladattal. Ez a feladat és hatáskör azonban nem olyan, hogy az albizottság a felekezete és az államközti jogviszony felett döntsön, vagy dönteni akarjon. Ez egészen kivül esik az albizottság hatáskörén, mely szóló szerint röviden abban áll, hogy meghallgatja a szakértők nézeteit, ad referendum veszi; összeveti a beadott módositványokat a javaslattal és erről jelentést tesz a teljes közoktatásügyi bizottságnak.

Srász Károly határozottan kijelenti Zay ellenében, hogy a kormány a felekezetekkel szemben nem követett el semminő mulasztást. Maga a középiskolai javaslat is a felekezetek jogait e téren nem csak nem tagadja, de sőt elismeri. Miehi Jakab azon kivánságára, hogy Simor herczegprimás is felszólitandó volna, a javaslat tárgyalására megbizottat küldeni, azt jegyzi meg, hogy a kath. egyháznak, mint ilyennek nincsenek középiskolái; a tanitó szerzetes rendek tartanak fenn iskolákat, de azok képviseltetéséről gondoskodva is lesz.

Baross Gábor elnök inditványára elhatároztatik, hogy az albizottság február 6-kán kezdi meg a törvényjavaslat érdemleges tárgyalását, tehát a szakférfiak is akkorra lesznek meghivandók.

Az ülés további folyamában ugyanesak elnök fölveti a kérdést, legyen-e általános vita, vagy ne legyen. Szóló az általános vitát a tagok részéről tekintettel a meghivottakra és arra, hogy a teljes bizottságban ugy is lesz általános vita, nem tartja helyén valónak.

Hegedüs László fejtegeti, hogy nem lehet elkerülni az általános vitát; — **Zay** meg azt tartja, hogy az elvi álláspont körvonalozását egy bizottsági tagtól sem lehet megtagadni. — **Miko Bálint** azt kivánja, hogy az albizottság, még mielőtt a meghivandó szakférfiak megjelennének, tartson üléseket az általános vita kedvéért. — **Baross** azt jegyzi meg, hogy önként értetődik, miszerint minden tag az elvi álláspont fenntartásával megy bele a részletes tárgyalásba. És aztán Zay elvi álláspontját mindenki jól ismeri. — Végül az albizottság megnyugszik abban, hogy az elvi álláspontot röviden jelezni lehet, s miután Zay azt nyilatkoztatta ki, hogy e tekintetben annak idején csak 20—40 szót fog mondani pár perez alatt.

Baross végül még azt a kérdést is fölveté, nyilvánosak legyenek-e az albizottság tárgyalásai, mire a határozat igenlőleg mondatott ki. Ezzel az ülés véget ért.

Budapest, jan. 20

Az **egyiptomi kérdés**, a mint az a franczia-angol együttes jegyzékkel uj stádiumba lépett, legutóbbi közleményeink óta nem haladt előbbre. Jelentettük, hogy a bécsi, római, pétervári és berlini kabinetek nem küldtek a portának a tiltakozó jegyzékre választ, a mi igen természetes, ha meggondoljuk, hogy még az érdekelt telek, Franczia ország és Anglia sem készültek el a válaszukkal. Föltehető, irja a berlini „Kreuzzeitung“, hogy e pillanatban élénk sürgönyváltás folyik a kabinetek közt az egyiptomi kérdésre nézve a török tiltakozó jegyzék szükségképen föl idézi a **török-egyiptomi szuzerenitási** viszony nemzetközi vitatását. Magától értetődő, folytatja az idézett német kormánylap, hogy e viszonynak a nyugati hatalmak részéről való egyoldalu felfogását a többi hatalmak nem engedhetik meg. De a portának sem szabad szélső álláspontra helyezkednie s nem szabad felednie, hogy a szultánnak a kedivéhez való viszonya mégis csak lényegesen különbözik attól, a melyben a nagyuraBalkán-félsziget egykori vazallus-fejedelmeihez állott.

Gambetta tegnap már megszenvedte kormánykodásának első kudarczát az alkotmány revizió tárgyában kiküldött képviselőházi bizottság megválasztásában. Távirataink jelezték már, hogy e bizottság 33 tagja közül legalább 30 ellenzi az alkotmány-reviziót abban a formában, melyben azt Gambetta javaslata kivánja. E bizottság ma kezdette meg tanácskozásait. Kétségtelen, hogy a bizottság véleménye még nem egyszersmind a képviselőház véleménye, s nincs kizárva az a lehetőség, hogy ez a vélemény kedvező lesz a kabinetre nézve. De viszont az is igaz, hogy — a választásból itélve — ez igen kétes. A kormány, mint egy mai párisi táviratunk jelenti, **feltétlenül el van tökélve visszalépni**, ha a képviselőház az előterjesztett javaslatot en bloc el nem fogadja. Sőt tegnap már az a hir járt Párisban szájról-szájra, hogy a kabinet be is nyujtotta lemondását, de a köztársaság elnöke még nem határozott. Az utczákon a hirlapárulók váltig hirdették este a Gambetta-kabinet bukását. Már utódját is emlegetik egy **Ferry-Say-Freycinet-miniszterium** képében.

Az **olasz képviselőházban** tegnap **Sellának** egy levelét olvasták föl, melyben **képviselői mandatumának letevését** jelenti be. **Depretis** erre megjegyzi, hogy a képviselőház egy ily nagyérdemü férfiu lemondását nem fogadhatja el; reményli, ugymond, hogy Sella nemsokára ismét abban a helyzetben lesz, hogy megbecsülhetetlen erejét a képviselőháznak szentelje. **Nicotera** csatlakozik Depretis nyilatkozatához s inditványozza, hogy engedjen a képviselőház Sellának hat havi szabadságidőt. Hasonló értelemben szólnak Cavalietto, Coppino, Trompeo, Filoparti és Ercole. Nicotera inditványa egyhangulag elfogadtatott. A **Ricotti**- és **Berio**-féle **külügyi interpellációk** tárgyában **Depretis** javaslatára a ház elhatározza, hogy az interpellácziókat csak a választási reform elintézése után fogja tárgyalni. A vitában a Rómába visszatért **Cairoli** is részt fog venni.

A dalmát felkelés.

Szerajevo, jan. 15.

Az utóbbi napok az itteni viszonyokban igen nagy változásokat idéztek elő. Valóságos hadilábon élünk; csendes izgatottság uralkodik az országban a tavaszkor életbeléptetendő védtörvény miatt. „Kivánjátok tőlünk kettős adót, csak ne véradót“, — mondja a török és ebben egyetért vele a szerb s a spanyol zsidó, kik közül az utóbbi kettő a török uralom alatt pénzért hadmentes volt.

Egy tekintélyes mahomedánokból álló küldöttség járt decz. utolsó napjaiban a tartományi kormány főnökénél, a védtörvény megszüntetését kérve, kérelmök azonban elutasittatott. Néhány nappal később, talán január 2-án vagy 3-án az Ali pasi-dzsámiában (imaház) mintegy 500 főből álló mahomedán gyülekezetet fedeztek fel és oszlatták szét a tartományi kormány biztosai; ezek éjjel 3 órakor azért gyültek össze, hogy a nyomozás foganatositása elleni rendszabályokról tanácskozzanak.

Ezután nyugalom volt, mig Hercegovinából és Krivosicából nem érkeztek hirek.

Erre parancs érkezik a tartományi kormány főnökétől az itt fekvő 1. ezredhez, hogy 48 óra alatt menetkészen álljon. Az összes legénységet jó ruházattal látták el és teljesen felszerelték, ugy mint a hadjáratokhoz szokás; a tisztek beadták podgyászaikat. E hó 9-én az emlitett ezred két százada — az ezredes által tartott rövid, komoly beszéd után — a hadjárat tartamára előirt összes biztonsági szabályok figyelembentartása mellett, nyitott tölténytáskákkal a Mosztár-felé vezető uton távozott el és az egyik század **Tarczint**, a másik **Konyiczát** szállta meg. Ez utóbbi detachement-t küldött Czeniczára. (Az előbbi két állomás etape-állomás a szerajevo-mosztari uton s előbb a Mosztárban fekvő 71. ezrednek két százada tartotta megszállva, melyeknek összpontositás végett kelleit odamenni.)

Néhány nap mulva azon hir terjedt el, hogy jelentékeny számu (mintegy ezer fő) bennszülött gyülekezett össze lázadási szándékkal és felfegyverkezve délre Szerajevótól, azon a részen, melyen a községek sürü csoportokat képeznek minden katonai őrségek nélkül, és a mely Focsa s Neveszinje között terül el. E részen hirhedt rabló-járások vannak, melyeknek előnyére szolgálnak a magas, kopár és csak nehány veszedelmes gyaloguton járható hegyek.

Kezdetben **Trnovát**, majd **Chievot** és végül **Han-Kobiidot** emlitették (délre Szerajevótól) mint ama bandák főgyülekezési helyét; miből ezeknek Szerajevó elleni előnyomulási szándékára következtettek.

E bandák — ugy látszik, — a legkülönfélébb elemekből állnak, nevezetesen hivatásszerü rablókból, kiknek a zavargások igen jó alkalmat szolgáltatnak a zavarban halászni, továbbá elégedetlen és felizgatott szegény ördögökből, a kiknek nincsen vesziteni valójok; végül mohamedánokból és nem csekély számban herczegovinai szökevényekből.

A táborkari hivatalban e jelenségek miatt lázas tevékenység uralkodik. Mint hirlik, elhatároztatott, hogy e bandák ellen az 1-sö gyalogezred 2-dik zászlóaját küldik e hó 11-dikén. — Azonban ezen intézkedést valószinüleg visszavonták, mert nem teljesedett. Hihetőleg gyöngének tartották e haderőt, mert e hó 13-án vonult ki az emlitett zászlóalj, egy fél üteg (2 ágyu) és két huszár őrjárat erősitéssel a Milyacskán keresztül, két helyismerő zsandár vezetése mellett áthaladt **Han-Kovacsicson**, Szerajevotól déli irányban **Han-Kobildo** és **Chievo** ellen (a Zselyeznicza völgyben.) E csapat feladata: zárvonalat vonni ama bandákkal szemben, melyek — minden valószinüség szerint — Szerajevo ellen intézendő puecs által akarják az ujonczozást megakadályozni.

A hercegovinaiak ellen alkalmazott, meszszemenő rendszabályok arra birhatták az ellenállók nagy számát, hogy Boszniába törjenek át; kereset és vagyon nélkül s örökösen üldözteve a járőrségek által, itt kisebb-nagyobb bandákká alakultak és rablóéletet folytatnak.

Az emlitett zárvonal nem fogja megakadályozhatni, hogy kisebb rablóbandák vagy egyesek a Debelo-brdon vagy Trebevicsen keresztül be ne lopózhassanak Szerajevóba; annyival inkább, mert ők tökéletes helyismerettel és nagy testi erővel birnak s e tekintetben minket jóval felülmulnak. Szerajevo felé a közlekedés nagyon meg van szoritva.

Az élénk tőut, melyen a bosnyákok folytonosan jártak-keltek, valamint Szerajevó is most teljesen elhagyottnak látszik. A Szerajevóban régebben időzők előtt feltünő a sok idegen arcz megjelenése.

A katonák szigoru készenlét parancsot kaptak, valamennyi fontos hely meg van szállva; esti 6 órától kezdi meg a járőrségek körmeneteiket a hegyoldalakon. Öt kettős lövés jelzi a riadót.

Szerajevo utczáin éjjel majdnem folytonosan lovas- és gyalog-járőrségek járnak. Az osztrák gyarmat a legroszabbra is el van készülve és az ágy fölött függő forgópisztoly majdnem nélkülözhetetlenné vált. A város valamennyi hivatalában vannak apró katonai őrségek.

*

A „**Deutsche Zeitung**“ a következő levelet vette **dalmátországi** tudósitójától: „A honvédelmi törvény a Bocche di Cattaroban s a raguzai kerületben az 1880. év utolsó napjain volt végrehajtandó. 1881. január 15-dikén tudtára adták **Rodich** táborszernagynak a bocchézek, hogy nem hajlandók a honvédelmi törvénynek engedelmeskedni s hivatkozak az uralkodónak Dalmácziában jártakor a helytartó előtt tett amaz igéretére, hogy felmenti őket a hadkötelezettség alól. Ez igéret viszonzásaul kijelentették, hogy a Bocchet, ha megtámadják, meg fogják védeni a „császár ellenségeivel“ szemben. Erre aztán alkudozások következtek **Rodich** és a bocchézek főnökei között s eltartottak a nyárig. Junius 17-én **Lipovac** Tomo elnöklete alatt tanácskozásra gyültek össze a vének, melyben **Budisaoljevics**, a cattarói kerület kapitánya is részt vett s a melyen nyolcz pontot állapitottak meg a bocchézek. E pontok elfogadása ellené-

Lapunk mai számához egy és fél iv melléklet van csatolva.

ben hajandók voltak „saját országukban“ teljesiteni a katonai szolgálatot. A lapok sokat irtak annak idején ez összejövetelről. Rodich elutazott Bécsbe s a májusra kitüzött ujoncozást októberre halasztották. Ez idő alatt rajta volt a helytartó, hogy engedelmességre birja a bocchézeket s ezt a városok katholikus lakosságánál el is érte. De a hegyi lakosok folyvást ellenkeztek s még akkor sem akartak meghajolni, a mikor világgá hirestelték az „illetékes körök“, hogy a parti városokban baj nélkül ment végbe az ujoncozás. A dolognak az lett a vége, hogy Rodichot nyugalomba tették, a hegyi törzsek meg fellázadtak.

Hogy miért idézem föl e szomoru emlékeket? Azért, mert nem birom megérteni, hogy mért nem ügyeltek Bécsben a fenyegető lázadásnak mind eme jeleire, mikor az 1869. évi eseményei praecedenst szolgáltattak. Meg az sem mentség, hogy a helytartó talán nem tett a kormánynak pontos jelentést alkudozásai sikertelen voltáról, hisz ott voltak a dalmácziai s részben a bécsi ujságok tudósitásai! Akkor idején lett volna, hogy megerősitsék a Bocche helyőrségét s kivált a krivosciai erősségeket, melyek közül csak a Dragaljt és Crkvicet említjük, erős őrizettel lássák el. A krivosciaiak mezdulni sem mertek volna, ha területükön néhány ezer katona van. Nagy, igen nagy hiba volt, hogy ez erősségeket maroknyi zsandársággal rakták meg, ezek az emberek szörnyen fürgék voltak a visszavonulásban, mert féltek nagyon, hogy felkaszabolják őket. Azt mondhatná valaki, hogy ez erősségeket az 1860 diki zavargások alatt a katonaőrség daczára is megtámadták s részben ki is üritették. Igaz, csakhogy akkor is gyöngék voltak a helyőrségek s hiányzott az ellátás. De most mi gátolta benne a hadsereg kormányzatát, hogy ez erősségeket akképp lássa el, hogy hónapokon át is védhetők legyenek? Hát mire valók a huskivonatok meg a kétszersültek, mik a bosznai hadjárat idején oly kitünő szolgálatot tettek!

Nagy hiba az is, hogy déli Dalmátországnak a part mentén elvonuló utak kivételével, nincs egyetlenegy félig-meddig járható utja sem. A monarchia 1814 óta ura e területnek, de e tenger idő alatt mitsem tett a közlekedés érdekében. Nyomoruságos, nyaktörő utak, melyeken czivilizált ember csak élete veszélyeztetésével járhat — teszik majd operáczió-utjait csapatainknak, melyek már ruházatok miatt is eleget szenvedtek ezekben az országokban. Mért nem épittettek utat Risanotól-Ledenicéig és Kuczláczig, vagy mért nem épittettek Zubesin át? Az akadályok bizonynyal nem lettek volna legyőzhetetlenek; láttuk ezt különben akkor is, mikor a müszaki csapatok a gyalogság támogatása mellett ama pompás hegyi utakat épitették Boszniában és Herczegovinában. Csak a Fajczen át Travnikba ve ető banyalukai utra s a Mosztarból Nevesinjébe vonuló emlékeztetünk. Cattaróból is jeles kocsiutat épitettünk s a montenegróiak meg is nyujtották azt Ujegusonig át Cettinyéig s onnan Rjekáig. Itt tehát nincs helye a kifogásnak; a pénz is meglett volna, kivált ha katonákat alkalmaznak a munkálatokhoz. Még Marmont tábornagy épittette Dalmácziának franczia okkupácziója idején azt a nagy s még ma is egyedül használható utat, mely Likkától kiindulva egész Dalmáczián keresztül vezet, s pedig kevés pénzzel, katonái erejével.

Tehát ekkora hibákat s mulasztásokat követtek el. Az elsőt, a krivosciai erődök megszállását elkerülhették volna fáradság nélkül; sok vér- és pénzáldozatot takaritottunk volna meg vele!“

*

A félhivatalos Bud. Corr. jelenti: Gróf Szapáry Gyula pénzügyminiszter ma reggel Bécsből ideérkezett. Tegnap a külügyminiszteriumban végbement több órán át tartó miniszteri tanácskozás után Bécsben ő felsége elnöklete alatt közös miniszteri értekezlet volt, melyben gróf Kálnoky, gróf Bylandt-Rheidt és Szlávy József közös miniszterek, gróf Taaffe miniszterelnök, Dunajewsky pénzügyminiszter, gr. Welsersheimb honvédelmi miniszter és gróf Szapáry Gyula pénzügyminiszter vettek részt. Az ezen értekezleten hozott határozatok semmi módon sem alterálják megelőző miniszteri értekezleteken megállapitott azon katonai intézkedések terjedelmét és nemét, melyek a nyugalomnak és rendnek a Krivoszcieban és a Herczegovinában való biztositása érdekében kilátásba vétettek. A hadmüvelet legfelebb tiz millió forintra rugó összköltségeiből, a delegáczióktól rendkivüli által gyanánt körülbelül nyolcz millió forint megszavazása fog kéretni. A delegáczió egybehivásának határideje még tegnap sem volt végleg megállapitható, miután ez a jelenleg egész váratlanul nagyobb terjedelmet öltő általános költségvetési vita befejezésétől függ. Valószinü egybehivási határidő gyanánt még mindig január 28-ika tekintendő, lehetséges azonban, hogy a delegácziók e határidőnél két-három nappal korábban fognak összeülni.

—

Zágráb, jan. 20. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) **Itt titkos gyüjtések folynak a herczegovinai felkelők szamára.** A kormány tudomást szerezve erről, szigoru vizsgálatot rendelt el.

Bukarest, jan. 20. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Hubmayer az 1877-iki hadjáratból Boszniából s Herczegovinából ismeretes hirhedt agitátor Bukarestben időzik. Innen titkos misszióban Szofiába s Belgrádba utazik.

Grácz, jan. 20. (Az „Egyetértés“ távirata.) A „Tagespost“ jól értesült forrásából közlebbi tudósitást irnak Belgrádból Matanovics Peró felől. Előbb Szent Péterváron gyüjtött pénzt, azután e végből Belgrádba ment, hol kikerülte a miniszterekkel való találkozást, a kiktől nem várt segélyt. Mint hirlik, Mihály ex-metropolita közvetitése utján 240,000 frankot kapott részint készpénzben, részint utalványokban. Matanovics a mult évben Délmagyarországban eszközlendő izgatások költségeire Moszkvából 24.000 aranyat kapott. Matanovics ugy nyilatkozott, hogy nem reméli ugyan, hogy legyőzik Ausztria-Magyarországot, de reméli, hogy éveken keresztül guerilla harczot folytathatnak, s terve odairányul, hogy Angol és Oroszországnak alkalmat adjanak arra, hogy ezek Ausztria-Magyarországot a foglalástól való elállásra birják.

Spalato, jan. 20. (Az „Egyetértés“ távirata.) Az „Avvenire“-nek Metkovich-ból (dalmát határhely Herczegovina felől) következőket irják: „Legjobb és leghitelesebb forrásból közölhetem, hogy Kovacsevics felkelő vezér e hó 9-én este az itteni „Bécs városához“ czimzett fogadóban vacsorázott. Egyidejüleg vele jelen volt a helyiségben számos katonatiszt, ezek közt Wagner térparancsnok és Theodorovics itt állomásozó csendőrhadnagy. Természetesen a tisztek közül senki sem ismerte fel a kedélyesen vacsorázó vendégben a hirhedt felkelő vezért, annál kevésbé, mert sejtelmök sem lehetett ilyen rendkivüli vakmerőségről. Nem tudom, miképen állapitották meg e vendégnek Kovacsevicscsal való azonosságát, azonban tény, hogy ez már későn történt, akkor, mikor ő már hegyen-völgyön tul lehetett. Theodorovics hadnagy hasztalanul járatott összevissza katonai és csendőr őrjáratokat, hogy az eltünt egyént fölkeressék és visszahozzák.“ Más oldaról még arról értesitik nevezett lapot, hogy Kovacsevics bandája negyanekkor e hó 9-ről 10-ére hajló éjszakán a Metkovicstól egy órányi távolságra eső Vidogne dalmát faluban több viskót megrohant.

Zágráb, jan. 20. (Az „Egyetértés“ távirata.) A „Narodni Liszti“ jelenti, hogy Budua és Canale lakossága ismét torrong. Cseti nyében Wrbicza belügyminiszterrel, kit a montenegrói fejedelem támogat, szemben áll Petrovics Bozidar szenátusi elnök pártja. Az utóbbi előnyt nyert, s a fejedelmi családot elutazásra birta.

Kattaró, jan. 20. (Az „Egyetértés“ távirata.) A viszály a montenegrói fejedelem pártja és a masa Wrbicza belügyminiszter pártja közt mind élesebbé válik. Az utóbbi párt a krivosjebeli lázadók támogatását akarja, hirlapja az uj, barczias „Bariaktar.“ Csak a fejedelemné és gyermekei költöztek át Antivába, a fejedelem visszamegy Cettinjébe. A metkovicsi országuton Stolácz közelében egy szekeres katonát meggyilkoltak; több benszülött zsandár átpártolt a felkelőkhöz.

Cettinye, jan. 20. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Prenk miridita főnök ide érkezett, ma Danilovgradba utazott. A lakosság fele Herczegovinában van.

Ragusa, jan. 20. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) **Bilekben lázadás tört ki. A helyőrség gyenge, Trebinjéből, Mosztárból sürgős segitség ment.**

Trebinje, jan. 20. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Mosztarból táviratilag parancs érkezett, hogy a forrongókkal szemben a legszigorubban kell eljárni. Az éj folytában tömérdek elfogatás történt, többnyire mohamedánokat fogtak el. — A város most nyugodt.

Trebinje, jan. 20. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) **Hajnalban a Schmerling-ezred két százada indult Bilek felé, hogy Tanovics felkelő csapatait felkeresse. Bilekben lázadás van. A kis számu helyőrség nem képes fenntartani a rendet, folyvást konszignálva van a kaszárnyában. Dél óta Bilekkel a táviró összeköttetés meg van szakitva. — Mosztárból egy zászlóaljat inditottak oda.**

Bécs, jan. 20. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Költött az a hir, mely csapataink és a montenegrói csapatok közös kordonjáról beszél. Montenegrótól csak azt kivánják, hogy a határát átlépő felkelőket lefegyverezze s visszatérésüket megakadályozza. Edhem pasa hosszabb ideig tanácskozott Kálnoky gróffal. A közös hadügyminiszternek a tartalékosok behivására vonatkozó rendelete e hónap 18-án kelt.

Bécs, jan. 20. A „Fremdemblatt“ abban a helyzetben van, hogy azt a hirt, hogy a porta a Boszniában és Herczegovinában elrendelt intézkedések ellen tiltakozott vagy tiltakozni szándékszik, a leghitelesebb értesülések nyomán teljesen alaptalannak nyilvánitja.

—

A mozgósitás.

Lemberg, jan. 20. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Katonai körökben hire jár, hogy a 9-dik, 77-dik és 80-dik galicziai ezredet mozgositani fogják. A lembergi egészségügyi osztály déli Dalmátországba megy.

Lincz, jan. 20. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) A déli Dalmáczióban és Herczegovinában lévő felső ausztrisi csapatok t. i. a Hesseni 14-ik sz. gyalogezred és a 3-ik és 4-ik vadászzászlóaljak tartalékosait ma berendelték.

Klagenfurt, jan. 20. (Az „Egyetértés“ távirata.) Leghatározottabban állitják, hogy az itt állomásozó s a belga király nevét viselő gyalogezred parancsot kapott, hogy az indulásra készen legyen.

Triest, jan. 20. (Az „Egyetértés“ távirata.) A dalmát partvidéki Weber gyalogezredet részben mozgósitani fogják. Századonkint 60 tartalékost hivnak be. A Philippovics-ezred tegnap a Lloyd gőzössel előre Zárába indult, azonban táviratilag utasitás értelmében csak egy zászlóalj tog ott maradni, két zászlóalj ujabb rendelkezés folytán Raguzába megy.

Lincz, jan. 20. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Már az okkupált területeken levő csapatok és pedig: a 14-ik sz. gyalogezred a 3. és 26. tábori zászlóaljak, valamint a 34-ik vadászzászlóalj tartalékosait ma 1—1 tisztel és 60—60 emberrel berendelték, egyszersmind 60 tüzért innét Dalmáczia irányoztak.

—

A koritói ütközet.

A koritói ütközetről, melyről már tegnapi táviratainkban adtak hirt, ma az alább következő táviratokat kaptuk.

Korito nagyon nevezetes hely a kelet hadászati történetének utolsó éveiből. A kicsiny, hajdan megerősitett helység, Gaczkótól délre esik, nem messze a Dugaszorostól. Az 1875-diki felkelés idején sok véres harczot vivtak itt a törökökkel, kik Niksics várát el akarták látni élelmi szerekkel. Muktár pasa itt verte meg 1876. julius 23-dikán a montenegróiakat s bevonult Montenegróba, honnan a fekete hegyek lakói jul. 28-án visszaszoritották Koritóig. Szuliman pasa 1877. junius 22-dikén innen vonult a Duga szorosba s több napig tartott véres küzdelem támadt, mely a montenegróiak visszavonulásával végződött. Szuliman pasa azután tette meg utját Montenegrón keresztül az albán határra, a mi Törökországra nézve oly tömérdek veszteséggel járt.

Bécs, jan. 20. A Pol. Corr. a történt összeütközésről a következő tudósitást kapta Szerajevóból: Egy csapat, mely 100 felkelőből állt, megtámadott jan. 16-án Tepare környékén, a montenegrói határ közelében egy 10 emberből álló, és a táviró kijavitásával foglalkozó katonai őrjáratot, mely addig tartá magát, mig Bilekből egy század katona segitségére sietett. Ekkor a felkelők megfutamodtak, magukkal vivén halottjaikat és sebesültjeiket. A katonák közül öten megsebesültek.

Ragusa, jan. 20. (Az „Egyetértés“ távirata.) A Presse jelentése: Ujabb hir szerint **a koritói ütközetben 20 gyalogos sebesült meg.** Az ütközetben a 11-ik ezrednek Skrabal százados zászlóalja volt leginkább kitéve az ellenségnek.

Raguza, jan. 20. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) A koritói ütközetről a hiteles jelentés következő: F. hó 16-ikán hétfőn 10 főből álló őrjárat ment Tepare s Korito felé, hogy a táviró vezetéket helyreállitsa. 80 főből álló felkelő csapatra akadtak, melylyel szemben azonnal állást foglaltak. A fegyvertüzelésre a 11-dik gyalogezred egy százada előisietett. A felkelők Vrbina felől nyertek erősitést. Rövid csatázás után megszalasztották a felkelőket, kik montenegroi területre vonultak vissza. Egy tiszt s négy gyalogos megsebesült, **egy gyalogos s két zsandár elesett.** A felkelők vesztesége a harcztéren hagyott 6 halott s negy sebesültet.

UJDONSÁGOK.

— jan. 20.

— Lapunk első mellékletének tartalma: Mez i Ernő beszéde. Szinház, müvészet. Egyletek, társulatok. Törvényszéki csarnok. Kivonat a hivatalos lapból. Vidék. Közgazdaság. Tárcza: Egy méregkeverőnő szerelmei.

— Lapunk második mellékletének tartalma: Országgyülés. Mezőgazdasági közlemények. Tárcza: Mikor irták a bibliát? A hámoros.

— Személyi hirek. O felségénél a királynál vasárnap családi ebéd lesz. — Rudolf trónörökös és neje e napokban érkezik Bécsbe. — Viktória angol királynő a tavasz elején vagy Olaszország vagy Francziaországba utazik, de Albany herczegnek Waldeck Helén herczegnővel való összekelése előtt ismét visszatér Windsorba. — Mária Valeria főherczegnőnél Bécsben, e hó 27-ikén szinielőadás és tánczestely lesz, melyre már a főuri családokhoz szétküldték a meghivókat. — Koburg Fülöp herczeg és neje néhány napra Bécsbe utazott. — Makart bécsi birneves képiró egy napig Budapesten időzött. — Chambord gróf, ki jelenleg Görzben lakik, pár nap előtt meglátogatta a trieszti kapucinusok kolostorát s hosszasabb ideig társalgott a szerzetesekkel, kik közt volt egynehány Franciaországból küszött is. — Paradeyzer Lajos Krassó Szörény megyei t. főjegyző, mint irják, lemondott első aljegyzői állásáról. — Zuber J. főispán Komáromból, gr. Degenfeld Lajos Szirákról, gróf Pejacsevich A. Ladányról, gr. Nákó K. Szent Miklósról, báró Simonyi L. Vadászról, báró Vay B. Sárospatakról és báró Baratta Lesoncról Budapestre érkeztek. — A hannoveri volt király legidősebb leánya: Pavel-Rammingen Friderika báróné férjével együtt Párisba érkezett. — A franczia demokrata párt nestora: Leis Blanc, mint Párisból irják, veszélyesen megbetegedett. — Táncsics Mihály, a beteg aggastyán, még mindig szenvedő állapotban van, erősen köhög, de azért állapota egészben véve, javult. — Kertbeny Károly könnyebben érzi magát, jóizüen eszik, de azért még nem tud ismerőseivel beszélni. — Göczel Istvánnak holnap nyujtják át a diszkardot. — Tisza Lajos szegedi kir. biztos holnap tér vissza Szegedre.

— Udvari ebéd. Bécsben e hó 19-én d. u. 6 órakor ebéd volt ő felségénél, melyre több valóságos belső titkos tanácsos volt hivatalos: Czartoriszki Konstantin herczeg, gr. Lichnovszki, gr. Thun Leo, b. Helfert, Stemayer, gr. Wilczek János, gr. Bellegarde Ferencz, gr. Paar kamarás, gr. Pejacsevics Julián, b. Tinti, gr. Paar Alajos, b. Mondel táborszernagy stb.

— Rejtélyes eset. Miskolczról irják lapunknak e hó 19-ikéről: Városunk egyik polgárát, Glatterné bábának férjét ma reggel egy, a felső kórház utczában levő gémes kutban halva találták. Az esetet rögtön feljelentették Plesch Ferencz rendőrkapitánynak, ki rögtön maga több városi szolgával az emlitett helyre sietett és azonnal a holttest kivételét s a kórház halott-kamrájába való beszállitását elrendelte. Glatterné néhány hó előtt innen Amerikába utazott, hogy a bábaságot folytassa s jobblétet szerezzen magának és családjának. A mult héten Glatter kapott is tőlétől 25 forintot azzal a megjegyzéssel, hogy igyekezzék a házi butorait eladni és örökbe tartott kis fiával minél előbb Amerikába jönni, mit a férj meg is akart tenni és a házi butorokat el is adta, és már szándoka volt a jövő héten utnak indulni, mit többeknek elbeszélt, azt is, hogy a házi butorért kapott 250 forintnál többet. Most hogy a holttestet kivették, pénzt sehol sem találtak, és igy azt következtetik, hogy valószinüleg tegnapelőtt 11 órakor a kávéházból hazamenetelekor valaki megtámadta és megfojtva a kutba dobta.

— Szankovszki-Melnikov pöre. Pétervárról távirják e hó 17-ikéről: Tegnap kezdődött Cseverin tábornok merénylőinek pöre. Első nap ki volt zárva a közönség, még a hivatalos védők is a hivatalnokok soraiból valók. Mindkét vádlottat már reggel 6 órakor zárt kocsikban hozták a tárgyalásra a Péter-Pál erődből. Csendőrök kisérték. A pör tárgyalása d. u. 2 órakor kezdődött. Elnök Leicht tábornok, birákul tiz ezredes működik. Vádló Alexandrov ezredes-hadbiró. A kihallgatás következőkép folyt le: Szankovszki bevallja szándékát; tettét tiltakozásnak mondja az államhatalom ellen. Melnikov minden bünrészességet tagad; de Szankovszki meghazudtolja. Szankovszki kijelenti, hogy Melnikov ismerte a Cseverinhez intézett levelet. Ezután előhivatnak a tanuk; először a szállásadónő. Ez 500 rubel birságra itéltetik, mert Szankovszki utlevelét a rendőrségnél ideje korán be nem jelenté. Azután a ház tisztogatóit kérdezik ki a vádlottak életrendjéről és módjáról. 5 órakor felbeszakitják a tárgyalást és 7-kor folytatják. A tizenhat tanu kihallgatását folytatják.

— Megunt élet. Szegedről irják e 20-áról: Megrendítő szerencsétlenség történt ma kora reggel. Az áliamvaspálya indóházánál alig 22 éves fiatal ember reggeli 5—6 óra között öngyilkossági szándékból közvetlen a pályaudvar mellett a vágányon keresztül feküdt és egy vonatrendező gőzmozdony által mindkét lába az alsó lábszár-csontnál teljesen szétzuzatott. A szerencsétlenséget a félhomályban csak a jajkiáltásra vették észre. A gőzmozdony megállt és a vasuti személyzet rémülve futott a helyszinére. Az áldozat ott feküdt a vágányon és teljesen szétzuzott lábszáraiból vastagon patakzott a vér. Az alsóvárosi rendőrbiztos az indóház várótermeből a hir hallatára csakhamar megjelent, s a szerencsétlen ifjuban Lusztig Samu szegedi fiatal emberre ismert, kinek szülei az árviz óta Szabadkán laknak. A biztos lehajolt hozzá és megszólitására az áldozat fölveté szemét és szavakat nyögve: „Kedves Szekula bácsi.“ két kezét a biztos felé nyujtá. „Mért tette ezt?“ kérdé a biztos a teljesen eszméleténél lévő ifjutól, mire az fuldokolva azt mondá: „meg akarok halni, vigyenek a temetőbe“ azután a feje lehanyatlott a földre, mintha a kiejtett szavak után eszméletét vesztette volna. A szerencsétlen fiatal embert rögtön kórházba szállitották, hol csakhamar magához tért. A kórágyon iszonyu fájdalmak között egyre e szavakat nyögte „meguntam az életemet, vigyenek a temetőbe.“ Az életunt fiatal ember rég idő óta züllött életet élt. Semmiféle mesterséget sem tanult s a legnagyobb nyomorban tengődött. Alig érthető szavaiból kivették, hogy a vágányon fejjel befelé feküdt végig, azonban a gyors menetben levő mozdony sepője oly szerencsétlenül lökte félre, hogy teljesen megforditva, lábai kerültek a mozdony kerekei alá. Az orvosi vizsgálat szerint a szerencsétlen fiatal ember életben maradásához nagyon kevés remény füzhető.

— Merénylet Ozman pasa ellen. Konstantinápolyból távirják e hó 19-éről: A szeraszkeriátus épületében ma egy katonatiszt karddal kezében rontott Ozman pasának, hogy levágja, de megelőzték merényletét, mielőtt tettét végrehajthatta volna. Azt gondolják, hogy őrültség fogta el s ilyen rohamában akart gyilkos lenni.

— Gyujtogatók. Csoknyáról (Somogymegye) e hó 18-áról a következőket irják lapunknak: Megyénkben sem a közbiztosság, sem az egyetértés nem jó lábon áll, még hozzá rendkivüli esetek sorakoznak s nem kis mértékben nyugtalanitják ugyis békétlen életünket. Tegnap harangzugás jelenté, hogy községünkben nagy tüz van. Az első perczre mindenki azt hitte, hogy a községünk közvetlen közelében levő Nyires uradalmi épület vagy más valami takarmány ég. Egy parasztház gyuladt meg és nagy lánggal égett; a nép fejét vesztette, jajgatva futkározott fel s alá. Ha Tabak Pál községi jegyző erélyesen nem lát a dologhoz, nem buzditja, serkenti a népet, a gyámoltalanság miatt a fel falu elég. Szerencsére lokalizálták a tüzet s a lángnyelvek nem emészthették föl a szomszédos házakat sem. Valami gyujtogató banda boszuból müködik, mert rövid idő alatt már ez a nyolczadik tüzeset. Most erélyesen nyomozzák, hogy a gonosztevők végre kézre kerüljenek.

— Szerb iró müve a nemzeti szinpadon. „A szerelmes levél“ czimen, mint már többször emlitettük, szerb vigjáték kerül szinre a nemzeti szinpadon. Szerzője: Tritkovics Konstantin, ki öt év előtt hunyt el 26 éves korában. E kis müvét 100 arany pályadijjal tüntette ki a szerb „Matica“, mert szellemmel, élvel van irva s mindenek fölött mulatságos, mintha franczia vigjáték volna.

— Cseverin tábornokról a „Times“ oroszországi levelezője következő történetet beszéli: Cseverin főhadsegéd közelább jelen volt a kihallgatáson, melyen Szankovszki, az ő merénylőjét vették vallatás alá. A kihallgatást a rendőrfőnök vezette. Cseverin tábornok, ki épen pompás reggelijét bevégezte, s onnan érkezett a vallatóterembe, korbácsot kért, hogy a kérdéseket nyomatékosabban lehessen vádlotthoz intézni. Senki sem volt azonban, ki a tábornok óhajának eleget tett volna, miatt Cseverin folyvást korbács után kiáltozott. Ennek következtében mindenki eltávozott, csak Cseverin s a csendőrök maradtak a teremben; ezeknek ujolag ismételte előbbi kivánatát, de a csendőrök is sokkal emberségesebbek voltak, hogy sem kezébe adják a rabvallató fegyvert.

— Ornagy öngyilkossága. Prágából távirják e hó 20-ikáról: Weinert K. örnagy hadbiró, városszerte jól ismert férfi, egy igen tehetős, vagyonos birtokos, ma reggel szobájában meggyilkolva találtatott. Weinert a legutóbbi időben folyvást bus, levert volt, mint mondják a tőzsdei veszteségek üzték a szomoru lépésre.

— Régi pénzek. Dettán pár nap előtt 359 talléri találtak; három század haladt el fölöttük. Három kiló és ötven deka apró pénzt is leltek. Mint Temesvárról irják, Brunner földbirtokos birtokán akadtak az értékes leletre. A gazda azonnal jelentést tett a kir. járásbiróságnái s elküldte az összes leletet, mely valószinüleg a „Délmagyarországi történelmi és régészeti társulat“ tulajdonába jut.

— Egy kinai kolostor botrányai. A mint a „London and China-Telegraph“ jelenti, mult november hó végén Kantonban az élet-isten szobrát és kolostorát lerombolták. Ez a kolosztor, melyben budha-barátok laktak, már régóta rosz hirben állott. Ugyanis azt hiresztelték, hogy a barátok azért rendezik a templomi körmeneteket, hogy az asszonyokat és leányokat magukhoz édesgessék és elcsábitsák. — Ezért a kinai kormány már előbb is minden eféle proczessziót megtiltott. A barátok ezért november 24-én mégis rendeztek körmenetet és sok nőt vontak magukhoz. Mikor az ünnepélynek vége volt, a nép nagy csoportokban gyülekezett a templom körül s latni vágyott a nőket, kik a körmenetben résztvettek. A kolostor főnök vonakodott a nőket kibocsátni, mire a tömeg berontott a templomba s a nőket itt nem találván, lehurczolta a barátok lakásaiból, aztán pedig felgyujtotta a templomot a kolostorral együtt, lerombolta az istenek szobrait és az oltárokat. — Hiába jött katonaság, hiába az előljáróság, a nép dühe elpusztitotta a bün tanyáját.

— Emlékszobor. A Budavár ostrománál elvérzett honvédeket méltán megillető, emlékszobor felállitására a budapesti honvéd-emlékszobor bizottság jóváhagyott alapszabályai értelmében adományok gyüjtése végett haló ágoknak, intézeteknek, testületeknek és egyes hazafiaknak gyüjtőiveket küldött. — A bizottság bizalommal fordul a hazafias közönséghez azzal a kérelemmel, hogy a kibocsátott gyüjtőiveket minél szélesebb körben terjeszszék.

— Merénylet az orosz nagykövet ellen. Bécsi levelezönk táviratí tudósitása alapján hirül adtuk már mai számunkban, hogy tegnap délután merényletet követtek el Oubril bécsi orosz nagykövet ellen. A merénylőnek, Zich Jánosnak személyéről pótlólag jelenthetjük, hogy 45 éves és Zamorszkban, Csehországban született, hol azelőtt gazdálkodó volt. E hónap 12 dikéig hazájában tartózkodott, hol rokonainak kegyelemkenyerén éldegélt s megunva a dologtalanságot, Bécsbe ment munkát keresni. Hasztalan volt minden fáradozása, mert alkalmazást nem találhatott s barangolásai közben nyakára hágott annak a kevés pénznek is, melyet hazulról hozott magával. Három éjszakán át a Novara-utczai közös szálláson tanyázott; azóta nem akadt hajléka s hijával volt az utolsó krajczárnak is. — Az orosz-török háboruban, mint az orosz hadsereg önkéntese, a török hősök ellen küzdött s a Sipka-szoros előtt vivott küzdelemben meg is sebesült a jobb karján, melyet a golyó képtelenné tett a munkára. Ezen a réven jogot formált az orosz konzulátus és nagykövetség pártfogására, de hiába fordult hozzájuk segedelemért, nem könyörültek rajta, elutasitották kegyetlenül. Az orosz nagykövetnek ez a hálája nagyon elkeseritě a szerencsétlen embert s megtogadtatta vele, hogy bármi módon, de boszut áll a nagykövetén. Botrányt akart okozni, ugy mondá, hogy elfogják, börtönbe vessék, mert igy legalább hajlékot is kap, meg élelmet is. Eltökélte, hogy bedobálja a nagykövet palotájának ablakait. — Megrakta kavicsokkal a zsebeit s már tegnapelőtt este állást foglalt az épület környékén, de keze visszahanyatlott, mikor hajitani készült a követ s nem volt rá ereje, bátorsága, hogy szándékát megvalósitsa. Tegnap délután ujra beállitott a nagykövetség palotája elé s elhatározta, hogy törik-szakad, de végrehajtja tervét. De bizony megint cserbenhagyta a bátorsága s gondolkozva járt fel s alá, egyszer csak észreveszi, hogy a nagykövet fogata közeledik az épület felé. Megfogamzott benne a szándék, hogy a kavicsot, melyet idegesen szorongatott a kezében, magára a hazatérő nagykövetre hajitja. Megvárta, mig közel jutott hozza a kocsi s aztán elkövette azt a vakmerőséget, mely miatt fogságba került. Zichnek elsőszülöttje s tiz éves gyermeke van, kiket már 10 esztendeje, hogy nem látott. A rendőrség előtt megvallott mindent töredelmesen. Zsebében szolgálati bizonyitványán s igazoló levelén kivül csak apró kaviesokat találtak, melyeket a nagykövet ablakainak szánt. Ügyét az országos bíróságnak adják át. — A merénylet alkalmából a Bécsben székelő nagykövetek és követek látogatást tettek ma délután Oubrilnál, hogy megszabadulásáért szerencsét kivánjanak neki.

— Egy sürgönyünk története. Trebinyei tudósitónknak f. hó 18-ikán kelt táviratát, melyben Metko Starjevics megszökéséről, a trebinyei fegyvertelep felfedezéséről stb. van szó, s melyet az Egyetértésnek 19-ikén reggel megjelent számában közöltünk, megsürgönyözték Bécsbe a Wiener Allgemeine Zeitung 6 órai esti lapja számára, mely ezt eredeti sürgöny gyanánt közölte. A Hon tegnapi esti lapja s a Lloyd mai reggeli lapja közölték e sürgönyünket idézve az Egyetértést. Közöltek továbbá ma reggel e sürgönyt a N. Pester Journal, Ellenőr, Pesti Napló is, melyeknek az Allgemeine Zeitung-ból vissza sürgönyözték Bécsből az Egyetértés táviratát. A Honnak is megsürgönyözték azt Bécsből, ugy hogy e laptársunk kétszer hozta e táviratot. A ma érkezett vidéki lapok némelyike is már átvette az Egyetértésből az érdekes sürgönyt, s igy történt, hogy pl. a „Debreczen“ s az „Ellenőr“ egyszerre hozták e hirt. Az első tőlünk vette át, a másik mint Bécsből kapott eredeti táviratot. Trebinyei tudósitónk hireinek érdekessége mellett bizonyit az is, hogy miként tegnapi, ugy mai táviratainkat is megsürgönyözték a bécsi esti lapoknak. Mint az éjjel érkezett ma esti bécsi lapokból látjuk a „Deutsche Zeitung“ az „Egyetértés“ idézésével közli cetinjei táviratunkat Rikita szökéséről s trebinyei táviratunkat Osman bey felkelő vezér támadásáról, ki kiszabaditotta az ujra elfogott Starcevecset s Angyelicset. A W. Allgemeine Zeitung s a N. W. Abendblatt azoban még azt is elhalgatják, hogy Budapestről kapják e hireket. Budapesti laptársaink holnap valószinüleg ismét fogják hozni bécsi forrásból az „Egyetértés“ táviratát.

— A mai természettudományi estélyről szóló tudósitásunkat az éjjel érkezett táviratok a lapból kiszoritották.

Rövid hirek. Besztercze és Német-Budak közt az országuton e napokban meggyilkoltak egy szász pórnőt; a szerencsétlent megtojtva találták az országut mellett. Az ismeretlen tettest nyomozzák. — **A budapesti reform főgimnáziumban** e hó 26., 27. 28-án, a rendes tanórák ideje alatt, az első félévi szigorlatok tartatnak meg, 28-án délután 2—6 ig pedig a magánvizsgálatok lesznek, melyre az illető magántanulók jelentkezhetnek. — **Beck** Emil kereskedőségéd, ki mult julius ban gazdáját 15,000 frtig megkárositotta, ez összeget elsikkasztván, mint Bécsből e hó 20-áról táviratják, tegnap Pardubiczban teljesen megtörve, elrongyolva elfogatott; csak 14 krt találtak nála. — **Nebusiczban**, Prága mellett, Panenka kocsis és Horák Emilia könnyes leány meglötték magukat, mert a szülők ellenezték összekelésöket. — **A telegdi rablógyilkosság** tetteseit még nem fedezték fel, csakis egy tanut legényt fogtak el, ki a rablógyilkosság éjjelen nem halt gazdája lakásán; kezén és ruháján véreseppek nyomait látták. A gyanus egyént Nagyváradon tartóztatták le. — **Beretty6-Ujfalu**ban e hó 18-án egy Moskovics Jakab nevü zsidó lakosra a főutczán revolverrel löttek és veszélyesen megsebesitették; azt hiszik Diósinének volt szánva, ki mellette ment s egyik adósát akarta exequáltatni. A tettes nyomtalanul eltünt s még eddig, mint Nagyváradról irják, nem fedezték föl.

—

= Elgázolta a vonat. Katzenberger Mari fiatal szobaleányt ma reggel Kőbányán az osztrák államvasut indóházába berobogó vonat elgázolta és testét darabokra szakgatta. A roncsolt holttestet beszállitották a Rókus kórházba. Hogy a leány maga vetette e magát a vonat elé, vagy vigyázatlanságból történt a baleset, még eddig nincs kideritve.

= Veszett eb a fővárosban. E hó 16-án Guttman Alajos mázoló, kézen vezette 5 éves kisleányát, Czövek N. majorosnak József utczai háza előtt haladt el. A nyitott kapun át Czövek ebe az utczára szaladva, egyenesen a kis leánynak ugrott s jobb czombját megharapta. Az apa lábával elrugta az ebet, mire az eb neki esett s czipőjét összeharapdálta. A nagy lármára sok nép csődült össze s a Mátyás-téren álló rendőr, Jófejü, a kutyát, melyen a veszettség jeleit láthatók voltak, agyonverte s a dögöt az állatgyógyintézetbe szállitotta, hol a vizsgálat az eb veszettségét konstatálta. A vizsgálat nyomán kiderült, hogy az eben már tegnap óta mutatkoztak a veszettség jelei, s igy Czöveket kettős felelősség terheli. A sérült gyermek a kerületi orvos felügyelete alatt áll, ki a sebet folyton égeti.

TÁVIRATOK.

—

Zágráb, jan. 20. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) A hivatalos lap holnapi száma közli Voncinának a közoktatásügyi osztály főnökévé történt kinevezését. Minthogy Voncina ezidő szerint az országgyülés végett Budapesten időzik, eskütételre táviró utján hivták Zágrábba. Nagy feltünést kelt az a hir, hogy Mrazovics, az ellenzéki pártvezér levelet intézett Kresztieshez, a tartomány-

gyülés elnökéhez, közbenjárását kérve az állásától felfüggesztett Vojnovics egyetemi tanár érdekében. Biztosra veszik, hogy Kresztics a kérelmet, mint a tartománygyülés elnökének hatáskörén kivül esőt, vissza fogja utasitani. A bán ma éjszaka Bécsbe utazik.

A szerb egyházi kongresszus.

Karlócza, jan. 20. (Bud. Corr.) A kongresszus tagjainak többsége már néhány nap óta ismételve értekezleteket tartott. Tegnap több óráig tartó tanácskozás volt, melyben a párt összes tagjai résztvettek. Az értekezlet lefolyását igen viharosnak jelzik; a kongresszus többségének tulzói, élökön Miletics Szvetozárral azt az inditványt tették, hogy Angyelics püspöknek patriarcháva való kinevezése ellen a kongresszus mai ülésén emeltessék óvás s ez mondassék ki a jegyzőkönyvben. Egy másik része a kongresszusnak csak a történtek fölötti sajnálkozását óhajtotta jegyzőkönyvbe felvétetni. Mások megint mindezt mellőzni kivánták. Ma reggel a kongresszus ülése előtt ismét értekezlet volt, melynek folyamában heves vita után a párt kebléből eklatáns szakadás támadt, miután Maximovics alelnök a mérsékeltek nevében azon inditványt terjesztette elő, hogy a legfelsőbb királyi leirat a kongresszus ülésén vétessék tudomásul minden észrevétel nélkül. Ez az inditvány a párt többsége részéről el is fogadtatott, mire Miletics és Polit Mihály kijelentették, hogy ők és elvtársaik távol maradnak a kongresszus üléséről. — Igy is történt. Az ülés megnyittatott, a királyi biztos egy küldöttség által elhozatott lakásáról, s midőn az ülésterembe lépett, élénken üdvözöltetett. — Cseh Ede udvari tanácsos hatásos beszédet mondott, mire felolvasásra került a királyi leirat. A leirat csak azon intézkedést tartalmazza, hogy miután a kongreszszus a metropolita-választásra nézve egyértelműségre nem jutott, ő felsége gyakorlat által szentesitett kinevezési jogánál fogva Angyelics bácsi püspököt kinevezi metropolita-patriárchává, és hogy ezzel a kongresszus be van zárva. — A királyi leirat élénk zsiviókkal fogadtatott. Ezután megszerkesztetett az ülési jegyzőkönyv, mely egyedül a királyi leirat felolvasásának tényét konstatálja. Ülés után a kongresszus egy nagy küldöttsége bucsuzott el a királyi biztostól, legélénkebb kifejezést adva köszönetének a királyi biztos tapintatos és előzékeny eljárásáért. Angyelics patriárkha installácziója a karlóczai székesegyházban vasárnap délelőtt megy végbe.

Karlócza, jan. 20. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) A kongresszus mai ülésén 45 képviselő inditványára egyhangulag elhatározták, hogy kérvényt intéznek a királyhoz, engedné meg a tárgyalások folytatását, hogy a kongresszus a szabályok értelmében előadhassa sérelmeit az egyházi autonómia megcsorbitása miatt. E határozatot a kongresszus küldöttsége hirül vitte Cseh királyi biztosnak, ki a kongresszus ülésén megjelenve, ünnepies módon tette közzé a királyi leiratot, melylyel ő felsége, — minthogy a metropolita-választásnál egyhangu határozatot nem hoztak, — királyi hatalmánál s az őt megillető jogoknál fogva őszintén kedvelt hivét: Angyelics Germán bácsi püspököt s patriarchátusi kormányzót metropolitává és szerb pátriárchává nevezi ki s megbizza a kongresszusi biztost, hogy az uj patriarcha fölesketése és beiktatása végett tegye meg a szükséges intézkedéseket, s a kongresszus üléseit halaszsza el bizonytalan időre. A jelen volt nagyszámu közönség hosszantartó zsiviókkal fogadta a királyi leiratot. Tetszéssel kisért beszédében felhivta a királyi biztos a kongresszust, hogy jelenjék meg vasárnap az uj patriarcha beiktatási ünnepélyén s hangsulyozta, hogy Angyelics metropolita két éven át vezette az egyház ügyeit ő felsége legmagasabb megelégedésére; dicsérte erélyét, kitartását, képességeit, a trónhoz és a hazához való törhetetlen ragaszkodását s az államérdekek méltatásával járó vallásos buzgalmát. Ő felsége elvárja a szerb egyháznak minden hivétől, hogy az uj metropolitának hódolni fog s a magas méltóságát megillető tiszteletben fogja részesiteni. Ezzel berekesztette a kongresszus ülésszakát. A nemzeti párt szélső elemeinek erőlködése daczára a legnagyobb rendben folyt le az ülés, a mi a legjobb benyomást kelté. A vasárnapi beiktatásra nagyszerü előkészületeket tesznek. Arra törekszenek, hogy az ünnepély minden eddiginél nagyobbszerü legyen. Karlóczán nagy a lelkesedés. Ezer és ezer vendéget várnak az ünnepélyre.

*

A hivatalos lap holnapi száma közölni fogja ama legfelsőbb királyi leirat szövegét, mely a szerb egyház-kongresszus mai ülésén felolvastatott.

A franczia alkotmány reviziója.

Páris, jan. 20. A kormánylapok azt mondják, hogy a tegnapi szavazat megváltoztatja a helyzetet. Most már nem a lajstromos választás képezi a főkérdést, hanem a korlátolt, vagy az egész alkotmányrevizió. — A kabinet szilárdan megmarad álláspontján. — Gambetta a korlátolt reviziót fogja pártolni. A kabinet és a bizottság egyaránt át van hatva a gyors megoldás óhajától. A hirlapok közül néhányan megjegyzik, hogy a szenátus el fogná vetni a korlátlan alkotmányreviziót. Ha a kamara megszavazná a korlátlan reviziót és kimondaná a kongresszus teljhatalmát, azzal lehetetlenné tenné a reviziót. A Temps azt hiszi, hogy ez az eredmény számos képviselő és a közvélemény jelentékeny része óhajának felelne meg.

Páris, jan. 20. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) A kormányjavaslat különböző elleneinek koalicziója következtében az általános revizió hiveiből többséget választottak, de az általános revizió eszméje már a középső pártban is hóditott. A „Republique Francaise" konstatálja, hogy a kormány ellenei közt nagy a zavar. A beadott 443 szavazat közül 340 ellenzéki. A higgadtabb lapok megvannak rettenve.

Páris, jan. 20. Gambetta azt válaszolta barátainak, a kik a haladéktalan visszalépést tanácsolták neki, hogy bizalommal néz a végeredmény elé.

—

Bécs, jan. 20. Képviselőház. Smolka elfoglalja az elnöki széket. A kormány javaslatot terjeszt elő a holttányilvánitás és a halál konstatálása czéljából követendő eljárásról (a Ring-szinház égésének áldozataira vonatkozólag) továbbá egy törvényjavaslatot, melynek alapján az ujonczok tartozékának a népszámlálási eredmény folytán történt repartícziója elfogadtatik és a sorozás 1882-re megengedtetik.

A ház köszönetet mond a magyar képviselőháznak azon levélért, melyben a Ring szinházban történt katasztrófa alkalmából sajnálkozását fejezi ki. Ezután a holttányilvánitásról szóló törvényjavaslat az igazságügyi bizottsághoz utasittatott. Fürnkranz indokolja az összeférhetlenségi törvényre vonatkozó inditványát, melyet tekintettel a képviselők szükséges függetlenségére, fölötte szükségesnek tart. A inditvány, melyet több szónok pártolt, a választási reform-bizottsághoz utasittatott. Több rendbeli választások igazoltattak. A legközelebbi ülés kedden lesz.

Bécs, jan. 20. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) Az a hir, hogy Edhem pasa az erőszakos intézkedések ellen Boszniában és a Herczegovinában tiltakozott, tévesnek bizonyult. Igaz ugyan, hogy Edhem pasa utóbbi időben ismételten értekezett Kálnoky külügyminiszterrel, de ezek az értekezések kizárólagosan a vasutcsatlakozási kérdésre vonatkoztak s tiltakozásról, bármily tekintetben is, szó sem volt, még csak azok a katonai intézkedések se jöttek szóba, melyeket osztrák-magyar részről a Herczegovinát illetőleg megtettek. Oly lépéseknél, melyeket az osztrák-magyar monarchia szükségeseknek ismer, a tiltakozás barmely oldalról jöjjön is, eleve ki van zárva.

Bécs, jan. 20. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) A Presse mai első esti lapját lefoglalták.

Bécs, jan. 20. (Az „Egyetértés" távirata.) Az „Egyesült baloldal" mai ülésén dr. Kopp elnök megemlékezett Teuschl képviselő leköszönéséről. Ő derék ember, jó barát volt, kit sajnálattal nélkülözünk. Teuschel a a legmérsékeltebb tagok egyike volt, s ő az állam követelményeire a nemzetiségi tekintetek épségben tartása mellett a legtöbb hajlandósággal volt. Én azonban meg vagyok győződve, folytatá az elnök, hogy pártkörünk semminemü esemény által sem fogja magát gátoltatni abban, hogy azzal a határozottsággal járjon el, melylyel a közvéleményt mindinkább jobban és jobban megnyerheti. Mi mindnyájan át vagyunk hatva attól a meggyőződéstől, hogy minket ebben az ellenzékieskedésben a hazafias meggyőződés és kötelességérzet vezet. (Éljenk tetszés.) Nekünk küzdenünk kell ama rendszer ellen, melynek főemberei az államegység elleneseinek mutatták magukat, s érvényre kell emelnünk a németséget, a mely nélkül Ausztria fenn nem állhat. A kormány ellen való küzdelem hazafias kötelesség, s mi ezzel tartozunk a választóinknak, tartózkodjunk attól, hogy alkotmányellenes térre lépjünk, mint elleneseink teszik, s maradjunk meg ott, hol felelős miniszteriummal szemben állhatunk, nem pedig a korona felelősség nélküli tanácsosaival. A koronát a pártok küzdelmeibe nem szabad bevonni. Mi elvetjük a pozitiv és a negativ bizantinizmust, s ezt választóim meggyőződése szerint vélem mondhatni. (Általános tetszés.) Ezután a klub a mai ülés napirendjére tért át.

Grácz, jan. 20. János főherczeg 100-ik születési napjának megünneplése fényes tüntetéssé vált. Az ünnepélyességre megjelentek: a helytartó, Keran gróf és családja, az országos főparancsnok és tábornoki karral, Seckan és Lavant püspökök, Kaisersfeld tartományi főnök, a tartományi bizottság, a gazdasági egyesület elnöke, a hatóságok fejei, a polgármester a községi képviselőség tagjaival, a nemesség és számos közönség. Az istentisztelet után gyülés volt, melyben Zwiedinek tanár, Kaisersfeld és Hlavatrek rektor, János főherczeg érdemeit kiemelő beszédeket mondottak. Hlavatsek „hoch" kiáltásait ő felségére a gyülés lelkesülten fogadta. Az osztrák népbymnus eléneklése után a résztvevők János főherczeg emlékszobra elé vonultak, mely koszorukkal volt ellepve. Végül a gazdasági egyesület tartott gyülést, melyben Payrhofer ékes szavakban ecsetelte a főherczegnek, mint az egyesület megalapitójának müködését. Az elnök előadta, minő kegyben részesiti ő felsége a földmivelést és háromszoros „hoch"-t kiáltott az uralkodóra, melyet a jelenlevők lelkesülten fogadtak. Az ünnepelt családja és a gazdasági egyesület emlékül a mai ünnepélyre, gazdag alapitványokat adtak gazdasági czélokra.

Berlin, jan. 20. A birodalmi gyülés elfogadta Hamburg városának a vámterülethez való csatlakozásáról szóló törvényjavaslat 1. §-át, megegyezőleg a bizottság inditványaival, és elvetette a Hänel által e §-hoz inditványozott és jogfenntartást tartalmazó módositást.

Berlin, jan. 20. (Az „Egyetértés" távirata.) Pol. Corr. Egy sugalmazott berlini levél még egyszer hangsulyozza, hogy valamennyi, Németországot ez idő szerint mozgató politikai kérdés mögött az alkotmánykérdés rejtőzik. Nem lehet a kormányzást a parlamentnek esetlegességek szerint alakuló elhatározásaitól függővé tenni. Oly államot, minő Poroszország, huzamosan csak ugy lehet kormányozni, ha a monarchia tulsulya képes egységes nemzeti akaratot nevelni.

Páris, jan. 20. (Az „Egyetértés" távirata,) Pol. Corr.: Az angol és franczia kabinet közt az egyiptusi zavargások ügyében követendő eljárásra nézve az utóbbi napokban uj tárgyalások folytak, melyek teljes egyetértésre vezettek. Az angol-franczia szövetkezés legközelebb közös eljárás által fog kifejezésre jutni. Paul Bert az utolsó minisztertanácsban a konkordátum alkalmazására vonatkozólag törvényjavaslatot terjesztett elő.

London, jan. 20. (Az „Egyetértés" távirata.) A porta képviselői az angol-franczia intervenczióra vonatkozó török jegyzék átnyujtásakor erkölcsi pártfogását kérték a berlini, bécsi, római és pétervári kormánynak. Ausztria-Magyarország, Olasz- és Oroszország megigérte a támogatást, de Németország adós maradt a felelettel.

London, jan. 20. A Kilmaimban fogva tartott ir agitatorokkal, Parnell-al, O-Kellyvel és O-Brien-el tegna peste hivatalosan tudatták, hogy a kormány fogságuk idejét három hóra meghosszabbitotta.

London, jan. 20. (Az „Egyetértés" távirata.) Pol. Corr.: Anglia és Francziaország megegyeztek az iránt, hogy Egyiptomban a rend megzavarása esetére katonailag interveniálni fognak. Az angol kabinet az egyiptomi kérdésnek valamennyi európai nagyhatalom által leendő rendezése elé nem kiván akadályokat gördíteni, azonban azon a nézeten van, hogy Anglia és Francziaország lennének mint legjobban érdekelt hatalmak Európa akaratának foganatositásával megbizandók. A török jegyzéknek s az Egyiptomban nyilvánuló ellenszegülésnek angol kormánykörökben nem tulajdonitanak nagy fontosságot.

Róma, jan. 20. A kamara sürgős tárgyalásban elfogadta a választási reform összes czikkeit, a szenátus által megszavazott szövegezéssel.

Pétervár, jan. 20. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) A „Novoje Vremja" jelenti, hogy az osztrák-magyar kormány kérdést intézett az oroszhoz, vajjon a czár kedvesen venné-e, ha Bylandt grófot, a mostani közös hadügyminisztert neveznék ki pétervári nagykövetté. A „Golos" jelentése szerint a taganrogi vámhivatalban elkövetett sikkasztás összege husz millióra rug. Már elfogták a főbünöst Wagiano ismert milliomos személyében.

Varsó, jan. 20. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) A zsidóüldözések vezetői ellen még folytatják a pöröket, melyek élénken illusztrálják a czári kormány eljárását. — Bieleczkit, a főbünöst, ki a rendőrfőnök állitása szerint százszornál többször volt már fogva, a tanut a terhelő vallomások daczára két heti fogságra itélték. A többi vádlottat egy rubeltől háromig terjedő pénzbirsággal büntetik.

Woloczyska, jan. 20. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) A rendőrfőnök felszólitotta deczember vége felé a kerületében lakó zsidókat, hogy január harmadikáig okvetetlenül elhagyják Oroszországot, vagy ha idegen alattvalók, tiz mértfölddel messzebbre költözzenek. A határidő lejárt, de a zsidók rá sem hederitettek a parancsra. Ma ismét felszólitotta őket külön körlevélben a rendőrfőnök, hogy vándoroljanak ki Oroszországból s azzal fenyegetőzik, hogy az engedetleneket bevádolja a békebiráknál. A zsidók elhatározták, hogy ha pénzbirságra itélik őket a békebirák, lefizetik, de lakóhelyüktől meg nem válnak. A zsidók kiutasitását az egyházi törvényekkel indokolja az orosz kormány. Radzivilovban s a többi határvárosban nem alkalmazzák már a zsidók ellen e drakói törvényeket.

Bukarest, jan. 20. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) Az „Indep. Roumanie" azt irja, hogy Bratianu egybehivja a liberális képviselőket s tudtukra fogja adni, hogy lemond, ha Rosettit nem birhatja maradásra a többség. Más verzió szerint Rosetti lenne miniszterelnökké s Bratianu venné át a belügyminiszteri tárczát.

Bukarest, jan. 20. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) Azok fáradozása, kik Rosettit lemondásának visszavonására sarkalják, annyiban sikerült, a mennyiben kijelentette a román államférfiu, hogy a kormánypárt bizonyos reorganizácziója mellett hajlandó megmaradni a kormányban.

Bukarest, jan. 20. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) Tegnap Izmail-ban nagy zsidó üldözés tört ki. **Három zsidót megöltek.**

Belgrád, jan. 20. A rendőrség elrendelte a vizsgálatot Mihály volt metropolita ellen, mert az utóbbi gyalázó beszédet mondott a fejedelem és a kormány ellen.

Szófia, jan. 20. (Az „Egyetértés" távirata.) Pol. Corr.: A fejedelem által kinevezett államtanácsosok közül öt nem fogadta el a mandátumot, ugy hogy az államtanács megalakulása ujból halasztást szenvedett.

Szófia, jan. 20. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) Daczára annak, hogy a bolgár kormány panaszt tett a portánál, Dervis pasa nem büntette meg az egri-palánkai erőszakoskodások tetteseit, hanem elfogatott tizennégy bolgár családot.

Konstantinápoly, jan. 20. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) Diplomacziai körökben a portának az egyiptomi ügyekre vonatkozólag kibocsátott tiltakozó jegyzékében tanusitott magatartását a nyugoti hatalmakkal szemben mint Ali Nizami pasa bécsi és berlini küldetésének folyományát fogják fel.

Alexandria, jan. 20. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) A kikötőben török hadihajó vetett horgonyt.

Közgazdasági táviratok.

Fiume, jan. 20. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) A „Maredin" nevü 940 tonnás angol gőzös holnap reggel négy órakor indul Bari érintésével Hullba és New-Castlebe liszt, aczél és fűszerszállitmánynyal. Itt azt a hirt terjesztik, hogy a trieszti vasuti szállitás még nagyobb kedvezményben fogna részesülni, mint a fiumei, minek következtében több trieszti czég lemondott volna szándékáról Fiuméban fiókűzletet nyitni.

—

Páris, jan. 20. (Az „Egyetértés" távirata.) Az angol-franczia kereskedelmi szerződést illetőleg az angolok gyapotra ötszázaléknyi engedményt kivánnak, mig a franczia kormány csak $2\frac{1}{2}$ százalékot akar engedélyezni. Ebben rejlik a nehézség.

Bécsi értéktőzsde.

Előtőzsde.

Bécs, január 20. (Az „Egyetértés" távirata). A franczia tőzsdéken tegnap beállott deroute az itteni üzérkedést nem lepte meg, és ez volt az oka annak, hogy a mai előtőzsde egészen csendes volt és hogy a tranzakcziók csak egyes kötésekre szoritkoztak. Tekintettel a jelenlegi helyzetre az üzérkedés szünetel és dolgoknak folyását Párisban a mennyire lehet passivitásban akarja elvárni, mi közben a fokozott bizalmatlanság nem csekély szerepet játszik. E mozzanat az értékek mai elhelyezésénél is nagyon érvényre jutott és rendkivül megnehezitette a prolongácziót, daczára annak, hogy csak kevés elhelyezendő érték volt és a report sem tartatott magasabban. A mi most magukat az árfolyamokat illeti, a franczia deroute az alpesi bányatársaság részvényeinek roppant csökkenésében mutatkozik, de az értékek még az igy redukált árfolyamokon sem akadnak vevőre. Jelentékenyek az árfolyamcsökkenések az összes coulissaértékekben és ama értékeknél, melyek az osztrák tartományi bankkal összefüggésben állanak, és végül a járadékoknál is. Vasutaknál, melyek a sorompón köttetnek, az irány még nem jutott teljesen kifejezésre, mert ezekben alig volt üzlet. Valuták jelentékenyen megdrágultak.

11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 303.50, magyar hitelbank 290.—, angol-osztrák bank 125.50, unióbank 122.50, bankegyesület 120.—, osztrák földhitelintézet —.—, tramway —.—, államvasut 305.50, lombard —.—, elbavölgyi vasut —.—, májusi járadék 74.40—, magyar 4%-os aranyjáradék 84.20—, 20 frankos arany 9.48—.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde csendes irányban nyilt meg. Mindössze csak hat fizetésképtelenséget jelentettek be, melyek mind jelentéktelenek. De csakhamar ismét ellanyhult az irány.

A tőzsde folyton nyugodt szinezetet visel és az üzlet csendes: az árfolyamok meghatározott irány nélkül folyton ingadoznak. A sorompón a leggyérebb tranzakcziók is rendkivül nehézkesek, mert minden vételkedv hiányzik. A kevés kinálat lenyomja az értékek árfolyamát. Valuták és váltók tovább drágultak.

2 órakor zárulnak: osztrák hitelrészvény 302.—, angol-osztrák bank 125.—, unióbank 121.50, bankegyesület 120.—, magyar hitelbank 289.—, államvasut 301.—, Károly-Lajos vasut 290.—, gőzhajózási részvény 538.—, Lloyd 642.—, északnyugati vasut 206.75, elbavölgyi vasut 222.75, tramway 192.—, lombard 133.50, osztrák papirjáradék 74.10, osztrák aranyjáradék 92.—, magyar 4%-os aranyjáradék 84.35—, 1864-iki sorsjegy —.—, bécsi községi sorsjegy 122.50, huszfrankos arany 9.50—, birodalmi márka 58.70—, tiszai sorsjegy —.—.

Zárlatkor a következő kötések történtek:

Bécs, jan. 20. (Magyar értékek zárlata) Magyar földtehermentesitési kötvények 97.— Erdélyi földtehermentesitési kötvények 98.50. Magyar földh. záloglevél 101.50. Erdélyi vasut 157.—. Magyar keleti vasut 96.—. Magyar nyereménykölcsön 114.—. Szőlődézsmaváltsági kötvények 96.—. Magyar aranyjáradék 117.80. Tiszavölgyi sorsjegyek 107.50. Magyar 4%-os aranyjáradék —.—. Magyar vasuti kölcsön 132.75. Magyar hitelbank 288.25. Alföldi vasut 160.50. Magyar északkeleti vasut 156.50. Keleti vasuti elsőbbségi 89.25. Tiszai vasut 245.—. Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 106.—. Kassa oderbergi vasut 138.—. Magyar papirjáradék 84.10.

Bécs, jan. 20. (Osztrák értékek zárlata.) Osztrák hitelrészvény 302.25. Lombard 133.—. Osztr. aranyjáradék 92.—. Váltó Londonra 119.80. Galicziai vasut 290.—. 1864-es sorsjegy 170.—. 1860-as sorsjegy 130.50. Osztrák ezüst-járadék 75.20. Török sorsjegy 24.50. Angol-osztrák bank 125.—. Államvasut 300.—. Napoleondor 9.50—. Osztrák papirjáradék 74.10. Hitelsorsjegy $175.\frac{1}{2}$. Váltó német bankhelyekre 58.65. Cs. kir arany 5.61 Osztrák magyar bank 825 Lanyha.

Esti tőzsde.

Bécs, jan. 20. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) Az esti tőzsde berlini jelentésekre jelentékenyen javult. — Jegyeznek: osztrák hitelrészvény 303, magyar hitelbank 293, angol-osztrák bank 127.50, unióbank 125, bankegyesület 122.75, osztrák államvasut 302, Károly-Lajos vasut 292.50, északnyugoti vasut 209, elbavölgyi vasut 224.50, osztrák papirjáradék 74.30, magyar 4%-kos aranyjáradék 85.25.

Fél hat órakor zárulnak: osztrák hitelrészvény 306.25, magyar hitelbank 292, angol-osztrák bank 128.25, unióbank 124, bankegyesület 121, tramway 192.75, osztrák államvasut 302, Károly-Lajos vasut 292, déli vasut 131.50, északnyugoti vasut 208.50, elbavölgyi vasut 223, Dunagőzhajózási társaság 540, husz frankos arany 9.50, birodalmi márka 58.60, osztrák papirjáradék 74.30, magyar 4%-kos aranyjáradék 85.10, osztrák földhitelintézet 236.

Utótőzsde: osztrák hitelrészvény 306 után 305.50, osztrák papirjáradék 74.50, magyar 4%-kos aranyjáradék 85.

Bécs, jan. 20. (Magánforgalom.) Osztrák hitelrészvény 306.50. Magyar hitelbank 292.—. Déli vasut 132.—. 1864-es sorsjegy —.—. Magyar 6%-os aranyjáradék —.—. Osztrák papirjáradék 74.30. Galicziai vasut 292.—. Magyar papirjáradék —.—. Angol-osztrák bank 127.—. Osztrák államvasut 302.—. 1860-as sorsjegy —.—. Magyar nyereménykölcsön —.—. Husz frankos arany 9.50—. Unio bank —.—. Osztrák aranyjáradék —.—. Magyar 5%-os aranyjáradék 85.—. Kedvező.

Prolongáczió és praemiumüzlet a bécsi értéktőzsdén.

Bécs, jan. 20. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) **Prolongáczió:** osztrák hitelrészvény simán egész 50 krt, magyar hitelbankért 1.50—2.50 frt, angol-osztrák és unióbankért 50—80 kr; magyar 4%-kos aranyjáradékért 10 kr egész simán.

Praemiumüzlet: árfolyamáliás osztrák hitelrészvényekben holnapra 12—13 frt, nyolcz napra 24—26 frt, egy hóra 41—46 frt, három hóra 60—65 frt; magyar hitelbankban nyolcz napra 24—26 frt, egy hóra 44—46 frt; magyar 4%-kos aranyjáradék egy hóra 4 százalék, három hóra $5\frac{1}{2}$ százalék.

Magánkamatláb: első helyi váltóra $3\frac{1}{2}$—$3\frac{5}{8}$ százalék, távolabbi látra és domicil váltóért $3\frac{3}{4}$—4 százalék.

Pénz bőven.

Bécsi gabnatőzsde.

Bécs, jan. 20. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) A mai tőzsde kissé kedvezőtlen hangulatban nyilt meg, azonban később a new-yorki sürgöny kifüggesztése után, mely ma további $\frac{1}{2}$ cent emelkedést tüntet fel, élénk forgalom fejlődött ki. Ez élénkség azonban csak a tengeri és zab határidőkben jutott kifejezésre. Buza tavaszra 12.65 frton köttetett, marad igy pénz és áru. Buza őszre 11.55 forinton fizettetett, zárul valamivel gyengébben 11.52 frton keresve, zab tavaszra szilárd, 8.57 frt pénz maradt, miután ez áron nehány rakomány köttetett, tengeri május—juniusra élénk forgalom mellett 7.65 frtig emelkedett, marad igy áru 7.65 frt pénz.

Készáruban szintén szilárd irány, de csekély forgalom volt.

Szesz változatlan szilárd. — Kész gabnaáru 32.50 forint.

Hivatalosan jegyeztetett: Buza tavaszra 12.65—$12.67\frac{1}{2}$ frt, őszre 11.55—$11.57\frac{1}{2}$ frt, tengeri május—juniusra 7.65—7.67—, kész áru 7.70—7.75, zab tavaszra 8.52—8.55—, őszre 7.47—7.50 forint, rozs magyar 9.30—9.65, tavaszra 9.70—9.75 frt.

Délután a hangulat nagyon szilárd. Buza tavaszra 12.70 frtig köttetett, marad 12.67—12.70 forint, őszre 11.55—11.60 frton zárult, tengeri május—juniusra 7.65—7.67 frt, zab tavaszra $8.57\frac{1}{2}$ forinton köttetett, marad 8.55—8.60 forint.

Kész áruból eladatott: 500 mm. tót buza 76.5—77.5 k. $12.67\frac{1}{2}$ frton készpénzen, közraktár.

Külföldi értéktőzsde.

Trieszt, jan. 20. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) Nagyobb ingadozások után az értékpapirok lanyhán zárulnak. Váltók és valuták szilárdak. — Váltó Londonra 119.75, olasz piaczokra 45.70, husz frankos arany $9.49\frac{1}{2}$, májusi járadék 73.90, magyar 4%-kos aranyjáradék 84.15, osztrák hitelrészvény 303, Lloyd 652, olasz járadék 85.25, olasz bankjegy 45.45.

Berlin, jan. 20. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) Eleintén a párisi krizist ugy itélték meg, mint a mely a többi tőzsdékre kedvező, mert azt hitték, hogy ez által a kétes értékű értékek gyorsan kiküszöböltetnek. Figyelemreméltó volt különösen az érdeklődés hitelrészvények iránt, mert Bontoux versenyének elháritását hiszik. Osztrák hitelrészvény jegyez az előtőzsdén 532—539, délben 585-ön nyilt meg és emelkedett 538-ra. Hasonló mozgalom commanditban és bányaértékekben. Később nagyobb eladások jelentékeny nyomást gyakoroltak, minden gyengült, osztrák hitelrészvény 531-ig, föl-g osztrák vasutak lanyhák. Belföldi vasutak eleintén szilárdak, később gyengülők. Magyar és osztrák járadékok iránt eleintén némi kereslet, de később lanyhák. Oroszok kezdettől fogva párisi sürgönyökre gyengék, később nyugodtabb. Később itt is javult, különösen osztrák vasutak. Osztrák hitelrészvény 536, osztrák államvasut 511.50, galicziai 124.75, lombard 228.50, román járadék 101.62, 1880-ki orosz kölcsön 71.50, második keleti kölcsön 58.75, harmadik $58.62\frac{1}{2}$, olasz 83.25.

Berlin, jan. 20. (Utótőzsde.) Osztrák papirjáradék —.—. Ezüst-járadék —.—. Magyar 4%-os aranyjáradék —.—, Magyar államkötvény —.—. Osztrák hitelrészvény 543.—. Osztrák államvasut 518.—. Károly-Lajos vasut 126.—, Román vasuti részvény —.—. Orosz bankjegyek —.—. Osztrák 5%-os papirjáradék —.—. Magyar 6%-os aranyjáradék —.—. Magyar papirjáradék —.—. 5%-os keleti vasuti kötv. —.—. Magyar hitelbank —.—. Déli vasut 238.50. Kassa-odenbergi vasut —.—. Váltó Bécsre —.—. Kedvező.

Frankfurt, jan. 20 (Esti zárlat.) Papirjár. —.—. Osztrák aranyjáradék 78.31. Osztrák hitelrészvény 268.—. Osztrák államvasutrészvény 256.50. Déli vasutrészvény 113.50. Magyar galicziai vasut —.—. Váltó Bécsre —.—. 5% osztrák papirjáradék —.—. Ezüstjáradék 64.50. 6% magyar aranyjáradék —.—. Osztrák bankrészvény —.—. Galicziai 250.25. Erzsébet nyugati vasut —.—. Tiszavölgyi vasut elsőbbs. —.—. Magyar papirjár. —.—. $4\frac{1}{2}$% földhitelzáloglevél —.—. Lanyha.

Páris, jan. 20. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) Ötszázalékos évjáradék 138.30, osztrák aranyjáradék 78, lombard 290, olasz 82.25, török kölcsön 12.50, egyiptomi 332, ottomán bank 750, osztrák tartományi bank 700, alpesi bányatársaság 455, Union générale 1375. Bontoux saját értékeit nagyban vásárolja és igy a baissenek részben elejét veszi.

London, jan. 20. (Megnyitás.) Conzol $100\frac{3}{16}$, lombard —.—, osztrák aranyjáradék —.—.

New-York, jan. 19. (Kabelsürgöny). Váltó Berlinre 400 márka után (60 napi látra) $94\frac{1}{8}$. — Váltó Londonra $4.82\frac{1}{2}$. — Ötszázalékos tőkésitett kölcsön $102\frac{1}{8}$. — Erie-vasut $41\frac{7}{8}$. — Váltó Párisra $5.21\frac{7}{8}$. — Négyszázalékos tőkésitett kölcsön $118\frac{1}{4}$.

Külföldi értéktőzsdék zárlata*)
január 20-án.

		Árfolyam	Budapesti egyenleg	[illegible]
Páris.				
*3%-os évjáradék		—.—	—.—	—.—
*Törlesztési évjáradék		—.—	—.—	—.—
Lombard	U	—.—	—.—	—.—
Magyar aranyjáradék 6%	U	—.—	—.—	—.—
Magyar vasuti kölcsön	K	—.—	—.—	—.—
Bécsi Unio bank	K	—.—	—.—	—.—
*5%-os évjáradék	U	—.—	—.—	—.—
Osztrák államvasut	U	—.—	—.—	—.—
*Osztrák földhitel		—.—	—.—	—.—
Osztrák aranyjáradék	U	—.—	—.—	—.—
Magyar jelzálog bank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar 4% aranyjáradék	U	—.—	—.—	—.—
Átszámitási árfolyam		100.—	47.35	
Berlin.				
Osztrák papirjáradék	K	$63\frac{1}{2}$	74.51	— 0.93
Osztrák ezüstjáradék	K	64.60	75.49	+ 0.89
Magyar 4% aranyjáradék	K	72.6	84.84	— 1.18
Magyar államkötvény	K	—.—	—.—	—.—
Osztrák hitelrészvény	K	$537\frac{1}{2}$	305.85	— 9.10
Osztrák államvasut	U	$516\frac{1}{2}$	301.58	10.58
Galicziai vasut	K	$125\frac{1}{2}$	293.09	— 6.75
*Romániai		[illegible]	—.—	—.—
Orosz papirpénz		210.60	122.99	+ 0.06
Osztrák 5% papirjáradék	K	—.—	—.—	—.—
Magyar 6% aranyjáradék	U	101.10	118.18	— 0.40
Magyar papirjáradék	K	73.70	86.20	— 0.18
Kel. vasut elsőbbs. kötv.	K	—.—	—.—	—.—
Magyar hitelrészvény	U	—.—	—.—	—.—
Déli vasut	K	232.—	135.33	— 6.07
Kassa-oderbergi vasut		60.90	142.84	— 0.79
Váltó Bécsre		169.55	58.62	+ 0.25
*Keleti kölcsön II. kib.		58.85	—.—	—.—
Átszámitási árfolyam		100.—	58.40	
Frankfurt.				
Papirjáradék	K	$63\frac{1}{4}$	74.22	— 0.83
Osztrák aranyjáradék	K	78.06	91.36	— 1.36
Osztrák hitelrészvény	U	$266\frac{1}{4}$	303.09	— 8.23
Osztrák államvasut	U	$258\frac{1}{4}$	301.73	— 9.70
Déli vasut	K	115.—	131.66	— 5.77
Magyar-gal. vasut	K	$132\frac{1}{2}$	151.84	— 4.40
Váltó Bécsre		171.15	58.39	+ 0.05
Osztrák 5% papirjáradék	K	77.—	90.27	— 2.10
Osztrák ezüstjáradék	K	$64\frac{1}{8}$	74.94	— 1.41
Magyar aranyjáradék 6%	U	—.—	—.—	—.—
Osztrák-magyar bank	K	699.	816.71	— 3.71
Galicziai vasut	K	$248\frac{3}{4}$	290.60	— 6.54
Erzsébet nyugoti vasut	K	$180\frac{1}{2}$	210.58	— 0.48
Tiszai vasut elsőbbs.	K	86.98	101.72	+ 0.02
Magyar papirjáradék	K	$72\frac{5}{8}$	84.95	— 0.66
$4\frac{1}{2}$% földhitel záloglevél	K	$81\frac{3}{4}$	95.70	+ 0.83
Átszámitási árfolyam		100.—	58.40	

Külföldi árutőzsdék.

New-York, jan. 19. (Kabelsürgöny.) Gyapot New-Yorkban 12—, gyapot New-Orleansban $11\frac{5}{8}$. — Petroleum New-Yorkban 7—, petroleum Filadelfiában $6\frac{7}{8}$. Liszt januári szállitásra 5.15. Piros téli buza helyben 144.50 (= 13.02 frt 100 k.-kint), januárra 144.50 (= 13.02 frt), febr.-ra 146.— (= 13.15 frt), márcziusra 148.50 (= 13.38 frt). — Tengeri 71. — Czukor (Fair refining Muscovados) $7\frac{3}{8}$. — Rió-kávé $9\frac{3}{4}$. Zsir (Wilcox) 11.50. — Gabonafuvardij imperial-quarterkint Észak-Amerikából az angol kikötőkbe és az ezekkel egy magaságon fekvő kontinentális kikötőkbe $4\frac{1}{4}$ (= 1.16— frt 100 kilókint). — Zsir (Fairbank) $11\frac{5}{8}$. — Napi felhozatal gyapotból 17,000 bál.

Külföldi árutőzsdék zárlata**)
január 20-án.

	Árfolyam	Budapesti egyenleg	[illegible]
Páris.			
Buza folyó hóra	—.—	—.—	—.—
„ februárra	—.—	—.—	—.—
„ márcziustól 4 hóra	—.—	—.—	—.—
„ májustól 4 hóra	—.—	—.—	—.—
Liszt 9 márkás folyó hóra	—.—	—.—	—.—
„ februárra	—.—	—.—	—.—
„ márcziustól 4 hóra	—.—	—.—	—.—
„ májustól 4 hóra	—.—	—.—	—.—
Olaj folyó hóra	—.—	—.—	—.—
„ februárra	—.—	—.—	—.—
„ márczius—áprilisra	—.—	—.—	—.—
„ májustól 4 hóra	—.—	—.—	—.—
Szesz folyó hóra	—.—	—.—	—.—
„ februárra	—.—	—.—	—.—
„ márczius—áprilisra	—.—	—.—	—.—
„ májustól 4 hóra	—.—	—.—	—.—
Szállitási dij: Budapestről	8.27	8.88	
„ „ Bécsből	7.87	8.70	
Berlin.			
Buza április—májusra	$225\frac{1}{2}$	13.17	+ 0.03
„ május—juniusra	226.—	13.20	+ 0.04
Rozs helyben	179.—	10.45	+ 0.02
„ januárra	178.	10.40	+ 0.03
„ április—májusra	170.—	9.93	+ 0.03
„ május—juniusra	167.—	9.81	+ 0.02
Zab április—májusra	$145\frac{1}{4}$	8.48	+ 0.03
„ május—juniusra	$146\frac{1}{4}$	8.54	+ 0.05
Olaj helyben	$56\frac{1}{2}$	53.—	— 0.03
„ januárra	56.—	52.70	— 0.09
„ április—májusra	56.30	52.88	— 0.04
Szesz helyben	$47\frac{1}{2}$	27.74	+ 0.01
„ januárra	48.30	28.21	[illegible]
„ április—májusra	49.70	29.02	+ 0.07
„ junius—juliusra	50.90	29.73	+ 0.08
Szállitási dij: Budapestről	8.93	[illegible]	
„ „ Bécsből	8.24	[illegible]	
Stettin.			
Buza április—májusra	$226\frac{1}{2}$	13.23	+ 0.04
„ május juniusra	$226\frac{1}{2}$	13.23	+ 0.04
Rozs április—májusra	168.	9.81	+ 0.08
„ május—juniusra	166.	9.69	+ 0.05
Olaj január—februárra	54.50	51.81	[illegible]
„ április—májusra	56.—	52.70	— 0.21
Szesz helyben	46.40	27.10	+ 0.13
„ januárra	47.40	27.63	+ 0.19
„ április—májusra	49.20	28.73	+ 0.07
„ junius—juliusra	50.60	29.55	+ 0.02
Repcze április—májusra	270.—	15.77	+ 0.04
Szállitási dij: Budapestről	4.81	2.80	
„ „ Bécsből	3.69	2.10	
Köln.			
Buza márcziusra	23.35	13.64	+ 0.10
„ májusra	23.15	13.52	+ 0.14
Rozs márcziusra	17.35	10.13	+ 0.02
„ májusra	17.05	9.96	+ 0.03
Olaj helyben	30.60	35.74	[illegible]
„ májusra	29.70	34.69	+ 0.09
Szállitási dij: Budapestről	5.95	3.45	
Amsterdam.			
Buza márcziusra	—.—	—.—	—.—
„ májusra	—.—	—.—	—.—
Rozs márcziusra	—.—	—.—	—.—
„ májusra	—.—	—.—	—.—
Olaj januárra	—.—	—.—	—.—
„ februárra	—.—	—.—	—.—
„ márcziusra	—.—	—.—	—.—
Repcze márcziusra	—.—	—.—	—.—
„ májusra	—.—	—.—	—.—

*) A fentebbi árfolyamok az illető helyi szokványok szerint készpénzben, medióra vagy ultimóra értendők, e szerint a mellékelt pazitás is készpénzre vagy medióra illetőleg ultimóra értendő. A készpénzes árfolyamok K-val, a medióra-árfolyamok M-mel, az ultimó-árfolyam U-val vannak megjelölve. Magától értetődik, hogy a fenti átszámitásokhoz még a tranzakció-költségek, továbbá a medió- és ultimó-árfolyamokhoz azonkivül még a mindenkori budapesti prolongácziós díj is számitásba veendők. — A *-gal jelölt értékek a budapesti tőzsdén nem jegyeztettek.

**) Gabona szállitási dij waggon-rakományokban 10 kilókint értendő. Beviteli vám Németországba 100 kiló buzáért, rozsért és zabért 1 márka, lisztért $1\frac{1}{2}$ márka. Beviteli vám a Svájczba 100 kiló gabonáért [illegible] k. lisztért 1 frank.

Átszámitási árfolyam a német piaczokra 100 márka vista 58 frt 40 kr. Párisra 100 frank vista 47 frt 35 kr. Amsterdam 100 hollandi frt 98 frt 25 kr.

Nincs többbé
tüdőbaj!

Egy Amerikából visszatért utazó, ki Texas vidékén hosszabb időn élt, és kinek alkalma volt, a vörösbőrü indiánok szokásait és életmódját megismerni, azon, reá nézve érdekes felfedezését tette, miszerint ezen népfaj

rekedtség, köhögés, nehéz lélegzés, a tüdőnek elnyálkásodása

alkalmával egy, a rengeteg erdőben vadon termő gyógyfüvet használ, melynek forrásata csodával határos eredménynyel a légzőszervek betegségeit megszünteti. Tscheickels, a philadelphiai egyetem nagyhirü tanára ezen felfedezés alapján emlitett gyógyfü kivonatából czukorka pasztillákat készittetett, általa felfedezett vegybontás szerint, és ezen

gyógyfükivonatú mellpasztillák

szorgosan Tscheickels tanár ur által kapott utasitás szerint készitve, évek óta tett sikeres tapasztalás után csak ez időszerint bocsájtjuk áruba.

Kaphatók hamisitatlanul az európai szétküldési vezérraktárban **Strausz A.**-nál Rombach-utcza 16., főraktár Budapesten TURUK JÓZSEF gyógyszertárban király-utcza 12. sz. a Budán TERKETTY IVÁN udv. gyógytárában a várban és minden jóhirü bel- és külföldi gyógyszertárban.

Ugyszintén kapható ezen raktárakban az igen kedvelt felülmulhatatlan gyógyhatásu

„amer. gyógyfükivonatu mellszörp"

egy egész üveg ára 1 frt, 6 üveg 5 frt, egy kis üveg ára 50 kr., 6 üveg 2 frt 50 kr. 3247

Naponkénti postai szétküldés.

Mindennemü

gyomorbajban szenvedőknek

különösen étvágytalanság és emésztési nehézségék ellen az ép oly kellemes mint erősitő

szab. gyomorerősitő liqueur

ajánltatik. 1 palaczk használati utasitással 60 kr. — Kapható **Kann Lipót likőrgyárosnál, Budapesten, Váczi-körut 66.**, valamint minden nagyobb gyógyszertárban, és füszerkereskedésben. 2910

A kis-várdai takarékpénztár

f. évi Február 15-én, az intézet helyiségében tartandó

közgyülésére

van szerencsém a t. cz. részvényeseket meghivni.

Tárgyak:

1. Igazgatósági s felügyelő bizottsági jelentés.
2. A nyeremény felosztása feletti határozat
3. Az igazgatóság, vagy felügyelő bizottság egyéb javaslatainak tárgyalása.
4. A megürült pénztárnoki állomás betöltése.

Kelt Kis-Várdán, 1882. Január 15.

Hrabovszky Rudolf
elnök.

Épen most jelent meg a maga nemében kimeritőbb müvek *4-ik kiadása.*

Az elgyengült férfierő

(tehetetlenség)

ennek soknemü okai és alapos gyógyitása.

Irta specialista

WEISS J.,

gyak. orvos és szülész, az itteni cs. k. katonai főkórházban volt osztályorvos, több bel- és külföldi tudományos és humanitási társulat rendes és tiszteletbeli tagja és több kitüntetés birtokosa.

E mü annál inkább ajánlható, mivel nemcsak az elgyengült férfierő alapjául szolgáló kór-okoket kimeritően tárgyalja, hanem — a mi a létező müvek bármely czim alatt is, egyikénél sincs meg, — munkájához még gazdag tapasztaláson és szigoru tudományos elveken alapuló gyógyeljárást is csatolt.

Még alig mult el egy év e mü harmadik tetemes példány számu kiadásának megjelenése óta s ime már is ujabb kiadás vált szükségessé

Az igen tisztelt olvasó közönség ez örvendetes pártfogása a legfényesebb tanubizonysága annak, miszerint czélomat, melyet, jelen müvemnek közrebocsátása által magam elé tüztem — pályatársaim tapasztalataim s kutatásaim eredményeivel, megismertetni a szenvedőknek jó tanácsot és segélyt nyujtani tökéletesen elértem.

Kapható a szerző rendelő intézetében Budapesten, koronaherczeg-(uri)-utcza 8. szám

3297 **Ára 2 frt 50 kr.**

Birtok. Egy jól rendezett, s lehetőleg vasuti állomással biró kis birtok kerestetik megvételre. Szives ajánlatok (magyar nyelven) a birtok részletes leirásával s minden körülmeny földeritésével intézendők a következő czim alatt: **C. Thon.** (Béc, III. Bez., Geologengasse 11.) 3288

A „Tiszavidéki hitelintézet és takarékpénztár-részvénytársaság"

t. cz. részvényesei

1882. évi január hó 29-én délelőtti 9 órakor

Szolnokon, az intézet helyiségében tartandó

IX-ik évi rendes

KOZGYÜLESERE

tisztelettel meghivatnak.

Tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A felügyelőbizottságnak az 1881. évi számadás és mérlegre vonatkozó jelentése alapján a tiszta jövedelem felosztása feletti határozathozatal.
3. A vezér- és helyettes-igazgató, felügyelőbizottsági tagoknak fizetése és a választmányi tagok dijainak 1882-ik évre leendő megállapitása feletti határozás.
4. Egy vezérigazgató, egy helyettes igazgató, négy felügyelőbizottsági és legalább 18 s legfeljebb 24 választmányi tagnak megválasztása.
5. Netaláni inditványok tárgyalása.

Egyszersmind közzététetik, hogy a felügyelőbizottság által megvizsgált mérleg 1882. évi január hó 18-ikától az érdekeltek által az intézet helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Szolnok, 1881. évi január hó 10.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályok 16. §-ából.

A közgyülésen megjelenhetnek és szavazattal birnak azok, kik saját neveikre irt részvényeiket — szelvényeikkel együtt — legalább 3 nappal a közgyülés előtt, a társaság pénztárába letéteményezik.

(Utánnyomat nem dijaztatik.)

Hirdetések

lap részére felvétetnek

a kiadó hivatalban

himző-utcza 1. sz. a.

Kitünő minőségü tömör és koczkaszenet

mozdonyok (Locomobile) fütésére és házi czélokra,

gyárszenet

gyári czélokra,
minden hazai vasutállomásra szállitva,

kis koczkaszenet

— legjobb anyag mindennemü töltőkályhákhoz, — budapesti rakodóinkon ajánl legjutányosabb mérsékelt árak mellett az

Északmagyarországi egyesitett kőszénbánya- és iparválalat-részvénytársulat.

Budapest, V. Erzsébettér 10. sz. 3210
(Utánnyomat nem dijaztatik.)

Teljes végeladás.

Aru telepem bizonyos czikkei tökéletes felhagyása érdekében általános végeladást rendeztem, s dus tartalmu raktáram következő tárgyait: u m. mindenféle férfi, női és gyermek fehérnemüek, ágynemüek, mindennemü vászon, chiffon, gradl, kanavász, törülközők és asztalnemüek, zsebkendők, női és férfi ruhaszövetek, szines flanelok, téli kendők, fekete ternó és lüstre, szines ruhára való creton és satin creton, oxford, zefir és keresztbeszőtt szines ingkelmék, kék nyomatu ruhakelmék, barchetek, ágy-, asztal-, és flanell-takarók, csipke és jute függönyök, butorszövetek, futószőnyegek és lépcsőszőnyegek, esernyők, női és férfiharisnyák, selyem kendők, vállfüzők stb. még a beszerzési árakon alól is végelárusitom. E szerint a t. cz. nagyérdemü közönségnek ritka alkalom kinálkozik, egyáltalában kitünő hibátlan árukat feltünő olcsó árak mellett vásárolhatni. Kimeritő árjegyzékek kivánatra ingyen. Bátorkodom tehát a n. közönséget ezen ritka körülményre figyelmeztetni és minél számosabb látogatására, illetve megrendeléseire felkérni.

Mély tisztelettel:

Csáky Armin Budapest, VI. Sugár-ut, Oktogon-tér 63.

1882. márczius 1-től kezdve raktáram kizárólag ruházó intézet leend, mindennemü kész ruhák, fehérnemü urak, hölgyek és gyermekek számára. Részletes tudósitás az idény alkalmával! 3294

Jurisics Márton

fuvógyáros és nagyszerkovács

Budapesten, gyár-utcza 38. szám alatt.

Van szerencsém értesiteni a n. é. közönséget, hogy nálam folyton kaphatók nagy választékban legjobb minőségü hegyes, ovál és uj plébe burkolt franczia **fuvók**, szállitható **kovácstüzhelyek, furógépek, üllők, saluk és salutokok** tetszés szerinti nagyságban, vasaló szerszámok, alulról fuvó **száklyavasak**, ezenkivül elvállalok minden e téren előforduló kovács-, lakatos és kőfaragó szerszámok, **harangütők, horgonyok és czölöpsaruk** készitését, **üllő, szarv és láb** forrasztás és aczélozását a legjutányosabb árakért kezesség mellett. — Mély tisztelettel

2668 **Jurisics Márton.**

Igen csinos és jutányos könyvkötések.

Van szerencsém tudatni a tisztelt közönséggel, hogy mindennemü könyvkötései munkákat elvállalok és a legjutányosabb áron készitek.

Megrendeléseket a vidékről is készségesen elfogadok és a legnagyobb pontossággal teljesitek.

A bekötendő könyveket postán, czimem alatt kérem megküldeni, s a megrendelésben határozottan megnevezni a bekötéshez használandó anyagot, (bőr, vászon, félbőr, félvászon) és ennek szinét.

SCHEER MANÓ
könyvkötő. 3252

Budapest, király-utcza, Dobler-Bazár, bolt 25. sz.

A MAGYAR IRÓK SEGÉLYEGYLETÉNEK KÖNYVEI.

A mostoha idők s az ország könyörületességét igénybe vett elemi csapások óta az „irók segélyegyleté"-re oly kevés adakozás történt, hogy az egylet, mivel biztos évi jövedelmét ötvenkét egyén, (részint család, özvegyek, árvák) gyámolitására kell forditnia, a hozzá egyszeri segélyért folyamodó beteg és szükölködő iróknak utóbbi időkben csak igen keveset, vagy épen semmit sem nyujthat. Ennélfogva elhatározta az igazgató bizottság, hogy az egylet javára jövedelmező könyveket összegyüjtve, **Knoll Károly** akadémiai könyvárus bizományába adja s hogy gyorsabb keletük legyen, áraikat — háromnak kivételével — jelentékenyen leszállittatja. E könyveket, melyek inség enyhitésére, tehát a legnemesebb czélra jövedelmeznek, ajánljuk az irodalomkedvelő közönség pártolásába. Ezek a következők:

Báró Fiáth Ferencztől: „Életem és élményeim," érdekes tartalmu emlékirat két kötetben (266 és 256 lap,) melyből mindössze is már csak 54 példány van, minélfogva könyvtáraknak es magánosoknak, kiknél még hiányzik, sietniök kell, hogy kaphassanak belőle. Ára 4 frt

Gróf Károlyi Tivadar forditásában a világirodalom egyik legbecsesebb munkájának: **Quinet Edgar „A franczia forradalom,"** czimü két vastag kötete, (434 és 598 lap,) diszes kiállitásban. Van belőle 141 példány. Ára 5 forintról le van szállitva 3 forintra.

„Részvét könyve," gazdag album, a legjobb irók: báró Eötvös, Szigligeti, Jókai, Gyulai, Madách Imre stb jeles müveivel s gr. Batthyány Lajosné arczképével. Van belőle még 600 példány. Ifjusági könyvtáraknak is ajánljuk. Bolti ára 5 forint volt, mig most egy forintért kapható.

Balogh Zoltán, e nem rég elhunyt tehetséges iró **„Költeményei"** (320 lap,) Ára 2 frtról 50 krra van leszállitva. Csak 70 példány van belőle.

„Vilmos költeményei." Ára másfél forint volt s most csak 30 kr. 74 példányban létezik.

A **„Rigicza és környéke"** czimü leiró füzetből még 129 péld. vehető. Ára 50 kr. helyett 10 kr.

Gróf Teleky Domokostól: „Székely határőrség története" Ára 2 frt.

Wallacetól: Russia, az orosz birodalom ismertetése. Angolból forditotta Szentkirályi Mór. 2 kötetben Ára 4 forint.

Bulwer regénye: „Spartai Pausanias," forditotta Gyene G.

Mind e könyvek **Knoll Károly** akadémiai könyvárusnál (Budapest, akadémia-épület) vehetők és rendelhetők meg.

Első cs. kir. szab. Duna-gőzhajózási társulat.

Ertesités.

Január hó 19-től kezdve hetenként csak két gőzhajó-menet történik **Sziszek és Brood** között és pedig:

Sziszektől Broodba csütörtökön és vasárnap reggeli 7 órakor és Broodból-Sziszekbe kedden és pénteken reggeli 7 órakor

A magyarországi forgalmi igazgatóság

Likőröket, Rumot Szilvoriumot, törkölyés seprőpálinkát

előállithatni hidegen, minden készülék nélkül, legjobb minőségben és legolcsóbban.

3127 **WATTERICH ARNOLD**

Budapest, Dohány-utcza 1. sz. az izr. imaházzal szemben, a „zöld golyóhoz" első magyar gyárából származó, kitüntetett eszencziákkal és olajokkal.

A kezelési könyv és árjegyzék minden nyelven ingyen.

Ugyanitt: A borkezeléshez szükségeltető czikkekből, ugymint: Glicerin, bor-zamat, savanytalanitó por, vizahólyag, ürmös-eszenczia stb.

Dadogók, 2866

hebegők s egyéb hibás beszédüek, valamint a beszélő tehetségben elmaradott gyermekek, gyógyintézetemben észszerü és alapos gyógykezelést, tanácsot és fölvételt találnak naponként 2—3 óra között.

Dr. Coën, specialista, Bécs, I., Salvatorgasse 10.

Legfinomabb minőségü

Gummi

vagy

halhólyag óvszer

tuczatja 2—6 frtig,
női különlegességek
ára 4 frt.

Politzer Móricz

sérvkötő készitő.

Mindenféle prágai bőrből készült keztyük legnagyobb raktára, nagyban s kicsiben

BUDAPEST,
Deák-Ferencz-utcza.
Fiók-üzlet: király-utcza 8. sz. az Orczy-ház mellett.

Megrendelések posta fordultával utánvét mellett azonnal teljesittetnek. 3232

Angol olvasmány kedvelői számára.

Magyar olvasmány kedvelői számára, ajánlja Lauffer Tivadartól

Kölcsönkönyvtár

6. sz.

Budapesten, Belváros, hajóutcza 6 sz.

Minden nemzet irodalmának legjelesebb termékei 50 év óta rendszeresen összetéve.

Német és franczia olvasmány kedvelői számára.

Jelzálog-kölcsön

5—5½ kamat mellet, fekvő birtokra, fővárosi s provinczialis nagy bérházakra eszközölhető, s a fekvőségeket terhelő drágább kölcsön konvertálható. Ajánlatok „Földhitel" alatt Arpád-utcza 9-ik szám intézendők. 3279

„THE GRESHAM"

életbiztositó-társaság Londonban.

Magyarországi fiók:	Ausztriai fiók:
Budapest, Fer.-Józsefiér 5. A társaság házában.	Bécs, Giselastrasse 1. A társaság házában.

A társaság vagyona	frcs 70.623,179.50
Évi bevétel biztositások és kamatból 1880. junius 30-án	frcs 14.077,985.10
Kifizetések biztositási és járadéki szerződések s visszavásárlások stb. után, a társaság fennállása óta (1848) több mint	frcs 106.000,000.—
A legutóbbi tizenkét hónapos üzleti idő alatt a társaságnál	frcs 58.783,650.—
értékik nyujtattak be ajánlatok, miáltal a legutóbbi 25 év alatt benyujtott ajánlatok összértéke több mint	frcs 981.450,000.—

értékre megy. — Tervezetek s minden közelebbi felvilágositások az osztrák-magyar birodalom minden nagyobb városában az ügynök urak s a magyar és osztrák fiókok által adatnak. 2830

Legfinomabb amerikai

Salon-Petroleum

gépolaj, kocsikenőcs, stb.

ajánlja legjutányosabb áron

3225 **Engländer Mór.**
Budapest, főut 32.

Fölötte kedvező tőzsde-üzérkedés,

az általam ujonnan összeállitott s a legszilárdabb alapon nyugvó **nyeremény-biztositási játék** által havonkint **2—500 frt** nyeremény elérésére.

A. 15—30 nyeremény 5000 frt értékért, emelkedésre vagy esésre.
B. 30—60 betét 5000 frt értékért, akár emelkedik az árfolyam, akár esik, a veszteség mindkét esetben csak a lefizetett összeg erejéig rughat, a nyereség ellenben határtalan.
C. Letéti üzérkedési vételeknél az értékeknek haszonnal való értékesitéséig, mérsékelt födözet mellett, pontos és megbizható értesitések, szakszerü n és dijmentesen adatnak. 3263

Börsen Agentur

Távirati czim:
Halpern. M. Börse. **M. Halpern, Börse, Bécs**

Szives köszönet a **„Beteg barát"** czimü röpirat megküldéséért, melyből látom, hogy még a megrögzött bajok is gyógyithatók, ha a megfelelő gyógyszerek használtatnak. A sok évi szenvedések után régóhajtott felgyógyulás örvendetes reményében kérek küldeni stb." — Ilyen köszönetnyilvánitások nagy számmal érkeznek be s ezért egy betegnek sem kellene elmulasztani a Richter-féle lipcsei kiadó-intézetben már **29-ik** kiadást ért **„Betegbarát"** czimü röpiratnak **Gorischek Károly** cs. kir. egyetemi könyvkereskedéséből (Bécs, I., Istvántér 6) való meghozatását annyival inkább, minthogy költségbe nem kerül, mert ingyen és bérmentve küldetik meg 2758

---

200 forintért jótállás mellett

egész uj ragyenes hajtó (kutscher) kocsik, valamint minden alaku uj kocsik igen **jutányos áron** állnak nagy mennyiségben eladásra, ezek közt még **halottas kocsik is vannak.**

BOGDÁN JÓZSEF

30 *raktárában,*

Muzeum-körut 10-ik szám

Kocsi-gyár helyiség:
páva-utcza 10. szám. alatt saját házában

BUDAPESTEN.

A legjobb és legolcsóbb

CHAMPAGNEI BOROK.

Évekkel ezelőtt azon czélból utaztam ki Francziaországba, hogy ott a champagnei bor készitését tanulmányozzam s tapasztalataimat hazámba Magyarországba visszatérve, értékesitsem. E végből a *legelső franczia házaknál* éveken át gyakorlatilag működtem, mely idő alatt nagy szorgalom és kitartás mellett tökéletesen sikerült nekem az eddig ismert champagnei boroknál *sokkal kitünőbbet előállitani*, a mit legfényesebben igazol az, hogy illetékes helyekről történt fölszólitások folytán alig rendeztem be *Reimsban, Francziaország legnagyobb pezsgőbortelepén egy saját champagnei bor-pinczét*, az én pezsgőboraim *Francziaországban a legkeresettebbek közé tartoznak.*

Champagnei boraim ily gyors elterjedését kitünő minőségökön felül annak is köszönhetem, hogy azok az eddig megszokott közönséges áraknál sokkal olcsóbbak, a mit legjobban bizonyit a következő

ÁRJEGYZÉK:

Grand vin réservé	6 franc 30 cent	*Prince Rudolphe*	8 franc — cent
Carte blanche	5 „ 50 „	*Vin du sport*	4 „ 60 „

Kis üvegek a nagy üvegek fele áránál 26 cent-mal drágábbak.

Megrendeléseket, melyek **„Jos. Törley & Co. Reims"** czimzendők, bármily mennyiségben a azonnal teljesitek. Tisztelt megrendelőimet kérem czimemet pontosan közölni. Megrendelések bármily nyelven elfogadtatnak.

Törley József,
pezsgőgyáros Reimsban.

2608

Hoff János-féle

maláta készitmények gyógyhatása.

A legujabb köszönő-irat 1881. november 6-áról

öt évi gyomor hurut meggyógyitása felől.

A fentebbi bajból kigyógyult, annak a Hoff János-féle maláta gyógykészitmények által s különösen a malátakivonat egészségi sör által elért meggyógyitásáta következő köszönő iratban adja elő:

Reménytelenül szenvedtem öt éven át a leghevesebb gyomorhurutban. — A legbensőbb hálámat fejezem önnek, ki annak meggyógyitásáért, melyet csak is az ön Hoff János-féle malátakivonat egészségi sörének használata által értem el, s ez által ma már ismét teljes egészségemet vissza nyertem. — A hasonló bajban szenvedők előnyére kérem ezen soraim nyilvántételére.

Mély tisztelettel
Staibl Ferencz,
földbirtokos.

Szegszárd, 1881. nov. 6.

Valamennyi malátakészitmény az ide mellékelt védjegygyel (a feltaláló és legelső készitő Hoff Jánosnak mellképe, fennálló tojásdad alakban s alatta Hoff János névaláirással) van ellátva. A hol a valódiság ezen jele hiányzik, az a gyártmány mint hamisitott visszautasitandó.

Hoff János főüzlete Magyarország részére:

Budapest, zsibárus-utcza 7. szám,
a főposta átellenében.

HOFF JANOS-féle malátakivonat-egészségisör.

Legujabb köszönő-irat Budapestről.

Tekintetes ur!

Tény, hogy 5 évvel ezelőtt meghütöttem magamat olyannyira, hogy nemcsak orvosok, hanem mindazok, kik csak egyszer láttak, életemhez semmi reményt sem kötöttek. kénytelen voltam a Szepességet, zord éghajlata miatt, azonnal elhagyni, és az enyhébb éghajlattal biró Budapestre átköltözni. Már akkor is, (minthogy más szerek nem használtak) mened ket kerestem a maláta-kivonati készitményekben és rövid idő mulva könnyebbülést éreztem. Azóta a készitményeket rendesen használom és állapotom annyira javult, hogy reményem van e bajból kigyógyulni. — A midőn nem mulaszthatom el ez alkalommal a malátakészitményeket a közönségnek ajánlani, kötelezve érzem magamat uraságodnak köszönetemet nyilvánitani és maradok kiváló tiszt-lettel.

Budapest, 1881. márczius 22.

Wozatka F.

Nyomatott Schlesinger és Wohlauer könyvnyomdájában Budapest, (Károlykaszárnya) rostélyutcza 3. sz.

Az „Egyetértés“ első melléklete
21-iki számához. Szombat 1882. január 21.

Mezei Ernő beszéde.

Elmondta a képviselőház január 20-ik ülésén.

T. ház! Eötvös és Helfy t. képviselőtársaim kiszámitották, hogy az államköltségvetési hiány jövő évre a 54 milliót el fogja érni. Kovács Albert képviselőtársam pedig alapos rámutatást tett arra nézve, hogy az államköltségvetés rosszabb mint az 1874-ig évben volt. Még azt merném hozzá tenni, hogy az államköltségvetés helyzete rosszabb mint 1873-ban, abban a fatális évben volt, melynek költségvetésére Sennyey b. azt mondta, hogy 7 évi rosz kormányzatnak hadi sarczát fizetjük. Mert ha olyan számitást teszünk, mint az előadó ur, hogy a beruházásokat és az átmenő kiadásokat leszámitjuk, akkor az 1873. évi 64 millió deficzitből le kell vonni 26 milliót, mely beruházásra forditattott és 9 milliót mely átmenő költségekre van forditva.

Már az 1880. évi budgetje, mint a zárszámadások mutatják, nagyobb deficzitet tüntet fel a beruházások felszámitásával, mint az 1873. évi. Itt tévedés is forog fenn. Azt mondta, hogy valósággal az akkori deficzit a rendes költségvetésben nagyobb volt, mint az 1882-re számitott. Persze elfelejtette azt, hogy azóta az adókat 40 millióval fokoztuk. Ezen adóemelést a pénzügyminiszter ur érdemül hozta fel, hozzátevén, hogy lesznek, a kik ez érdemében kételkedni fognak. Én t. ház. mindenkinek meg akarom adni a maga érdemét. Megengedem, hogy ez csakugyan érdem a pénzügyminiszter urnak, a melyért arany gyapjat is nyert. Ha a pénzügyminiszter ur ugy gondolkozik, hogy az oly országban, a mely hasonló gazdasági viszony közt van, mint mi, az, hogy az adók emelésével 1875 óta, az államadósságok kamatterhén és 42 millióval, vagy még többel emelkedtek: érdem, akkor azt mondom a pénzügyminiszter urnak, hogy, ha a birkáról csak az aranygyapjat szedi, akkor elveszi a birkától az életet is. A pénzügyminiszter ur egy igazi argonauta. Vállalkozik reá, hogy Colchisból elhozza az aranygyapjat. Ez azonban oly természetü, mint Balzac egyik regényhőse, ki aranygyapjat nyert, a mely minden kivánságának teljesitését biztositja, de a melynek az a természete is volt, hogy minden kivánság teljesedése alkalmával megfogyott ép ugy, mint a kivánónak életereje és a mely akkor fogyott el, a mikor a legszükségesebb kivánságot kellett kielégiteni.

A helyzet ma egyszerüen ugy áll, hogy az a czél, melyet a fuzió megkötésekor kitüztek, nincs elérve, sőt ma távolabb állunk tőle, mint valaha. A pénzügyi egyensuly megbomlása, az önálló állampénzügyeit nem zavarják meg anynyira, hogy az állam végveszélybe jusson. Nem rég olvastuk az állami élet minden mozzanatát élesen megfigyelő Ghyczy Kálmán röpiratát, a melyben arra figyelmezteti az országot, hogy az államtönk egyszersmind azzal a következménynyel is jár, hogy Magyarországot Ausztria gondnoksága alá fogják helyezni. 1875-ben Tisza Kálmán nem azt mondta-e, hogy az állami költségvetés egyensulyának megbomlása oly óriási veszély, a melyért neki a legnagyobb áldozatot kell meghoznia. Feláldozta elveit, hogy elvállalja a kormányt. Hol van a miniszterelnök ur áldozatkészsége, mikor a helyzet roszabb? Ugy látszik a miniszterelnök ur áldozatkészsége abban áll, hogy a kormányon megmarad. A t. pénzügyminiszter ur kimutathatja azt, hogy Eötvös t. barátom valamiben tévedett; a pénzügyminiszter kimutathatja azt is, hogy Somssich t. képviselő társam valamiben tévedt, de a t. pénzügyminiszter nem mutatta ki, hogy tény nem tény és hogy óriási deficzit nem létezik. Nekem ugy látszik, hogy e Colchis igen misticus ország; nagyon kétes, vajon létezik-e, de azok a szirtek, örvények, melyek a hajó utját a tengeren fenyegetik, azok léteznek. A pénzügyminiszter és előadó ur egyátalában nem tartották feladatuknak azt, hogy a kibontakozás módját megjelöljék. Mint Danton, midőn halálra itélték, azt mondta, a mi most következik, az a nagy talány, le grand peut-étre. Pedig mindnyájan érezzük a helyzet valódi baját. Pedig mindnyájan érezzük, hogy az ország bevételeit nem ezen, de más uton kellene fokozni. Be kellene mindnyájunknak vallani azt, hogy épen jelenlegi pénzügyi bajaink elháritására valódi orvosságot csak az önálló magyar állam és önálló vámterület adhat. Valami habozó nyugtalanság nyilatkozik önökben mindnyájukban, valami mélyen rejlő érzés, mely ellenállhatatlanul önöket is meghóditja. Mert pl. az előadó ur azt mondja, hogy a gazdasági viszonyokról beszélni nem tartja időszerünek. Ez igen nevezetes állitás, lehetne olykor, mikor épen a pénzügyi helyzet legnagyobb baja a gazdasági viszonyokban gyökerezik.

Gaál Jenő t. képviselő ur tegnapi beszédéből valami olyas ritt ki, mintha visszautasitaná azt a felfogást, melyet Helfy képviselőtársam kifejezett, és hogy a mérsékelt ellenzék pártunkkal szolidáritásba lépett volna, Kovács Albert t. képviselő társam pedig egyenesen ugy nyilatkozott, hogy az ő részükről a költségvetés megtagadása nem jelent annyit, mint a mi részünkről. Akár mely okból teszi azt a mérsékelt ellenzék, én azt nagyon jogosultnak és helyesnek találom.

A költségvetés megtagadása, a mérsékelt ellenzék részéről egészen jogosult, még ha a legnagyobb elvi különbségek választják is el párttól.

Ha nem tették hét évig, jogosan teszik most, mert ama hét év alatt bebizonyult, hogy az ország egészen a merev párturalom alatt áll.

Ma ellenzéki ember nem láthat más feladatot maga előtt, mint épen azt, hogy az ország közvéleményének egy tökéletesen önálló független közegének tekintse magát, nem lehet egyéb feladata, mint a tiltakozásban kitüntetni, hogy a jelenlegi kormányrendszerrel semmi közös nem áll.

De merem mondani, a mérsékelt ellenzék férfiai részéről határozottan észrevettük azt is, hogy a tények logikája őket felénk sodorja.

Azt mondta Gaál Jenő képviselő ur, hogy nem rendszerben, de az emberekben kell keresni a hibákat, akik kalandos politikát üznek. Ez már magában ellentétben van Somssich Pál igen t. képviselő ur nyilatkozatával, a ki épen mentül többet vesz le az emberek válláról és helyez a rendszer rovására. De ha a mérsékelt ellenzék férfiai oly kétségbeejtendőnek találják az ország helyzetét, mint minőnek maguk mondják, hiszik-e, hogy egy kormány hibái magukban előidézhettek volna ily helyzetet? Én megengedem, hogy a közjogi mü még megtenné a feltételezett szolgálatot, fokozná épen az állami élet fejlődését, hogy ha azon feltevésen alapulna, hogy egyetlen kormány sem fog semmiféle hibát elkövetni, sőt nem csak ez de még, hogy az országnak egy polgára sem követne el semmiféle mulasztást; hogy mi mindnyájan a legnagyobb áldozatkészségérzetétől eltöltve megtennők a magunkét és lehet, hogy ily rendkivüli képzelhetlen ideális feltétel mellett betöltené neki szánt hivatását a közjogi mü is, de ez oly ideális felfogás, melyre azt hiszem, önök sem fognak emelkedni. (Helyeslés a szélső baloldalon.)

Mihelyt a mérsékelt ellenzék férfiai pozitiv javaslatokat tesznek, akkor mindjárt egy oszlopot épitenek azon hidhoz, mely őket a mi táborunkba átvezeti. A miniszterelnök ur, ugy látszik, nagyon rossz szemmel nézi azt. A miniszterelnök ur még tegnapelőtti beszédében azon figyelmeztetést intézte a mérsékelt ellenzékhez, hogy valahányszor a mérsékelt ellenzék szövetségre lépett a radikálisokkal, az ár mindig összecsapott a fejők fölött. A miniszterelnök urnak nagyon kár ugy megrémülni saját multjától, hiszen ő ugyancsak szerencsésen kiuszott az árból. (Tetszés a szélső baloldalon.)

De én azt találom, hogy a miniszterelnök ur nem igen szigoruan vette állitásainak történeti bizonyosságát. Ő hivatkozott az 1848-ikévi franczia mérsékeltekre, kik a republikánusokkal szövetkeztek. Nos, én arra ellenkező példát is tudnék felhozni, mindjárt a 30. juliusi forradalmat, a radikálisok csinálták a forradalmat és abban a mérsékelt ellenzékek Guizot, Thiers, Perier, Lafitte eleinte részt nem vettek, de később a forradalom eredményeit kiaknázták. (Igaz! Ugy van! a szélső balról).

És most ad fortissimum virum. Értem a t. miniszterelnök urat. Nem mintha épen szándékommá tettem volna, hogy a t. miniszterelnök ur állitásával foglalkozzam, a t. miniszterelnök ur maga kiemelte, hogy mindig kényszeritve van a személye ellen intézett támadásokat visszautasitani. De mi meg kénytelenek vagyunk személyével foglalkozni mindannyiszor, mikor az állam érdekével foglalkozunk, mert azt lehet mondani, hogy most Magyarország államszervezete nem egyéb mint személyi kérdés, a miniszterelnök ur kérdése. Vidovich t. képviselőtársam tegnapi beszédében felemlitette, hogy nálunk az állam egy mindenekfölött uralkodó fogalom lett, a mely teljesen alá veti magának a polgárok érdekeit. Egészben véve ezen elv, hogy a polgár létezik az államért, bir jogosultsággal, ez volt az antik világ elve, a római birodalom erre alapitotta nagyságát, sőt el lehet mondani, hogy ezen elv hatotta át Poroszországot is és ennek köszönheti mai nagyságát. Maga az állam lehet mindig nagy czél, hanem ha a magyar államot nézzük, azt fogjuk kérdeni, hogy vajjon mi czélja van épen a magyar államnak magának és akkor semmi más feleletet nem lehet adni, mint azt, hogy a külön intézmények, melyek a magyar államot alkotják, a minisztériumnak, parlamentnek jelenleg egyéb czéljuk nincs, minthogy Tisza Kálmán magyar miniszterelnök legyen. (Igaz! Igaz! a szélső balon.) E tekintetben a t. miniszterelnök ur még nagyobb joggal alkalmazhatná XIV. Lajos mondatát: „L'Etat c est moi,“ mert XIV. Lajos csak annyit értett alatta, hogy az állam összes hatalma benne egyesül, de a miniszterelnök ur hozzá tehetné, hogy az államnak semmi egyéb czélja nincs, mint épen a miniszterelnök ur hatalma.

A miniszterelnök ur első sorban védekezett a következetlenség vádja ellen. Ugy látszik, hogy ez a miniszterelnök urnak Achilles-sarka. A kriminalitás bizonyos érdekét kelti már fel ez az örökös védekezés; sok regényben van, mint lélektani feladat megoldva, hogy olyanok, a kiknek öntudatát bünök sulya nyomja, épen nyugtalanságuk által árulják el az elkövetett bünt. A t. miniszterelnök ur azt mondta, hogy az emberi ügyek természetében fekszik az, hogy soha senki, a mit ellenzéki korában igért, mint kormányférfiu teljesen meg nem valósithatta. Én a merő következetességet valóban nem akarom az állemférfiui jellem egyedüli mértékének tekinteni. Ha csak saját személyemet venném, akkor ugyan volna okom rá, hogy a következetességet a legfőbb és legmagasabb erénynek tartsam, mert én első nyilvános müködésem elejétől fogva mindig azon elveket vallottam, a melyeket ma, (Éljenzés a szélső balon.) és azzal kezdtem meg politikai pályámat, hogy abhoz az ellenzéki táborhoz csatlakoztam, a melynek a miniszterelnök ur volt a vezére. Később is azt tartottam feladatomnak, hogy a miniszterelnök ur eljárásában a következetlenséget, az elvek megtagadását pellengérre állitsam. De ha ezt csak következetességből tettem volna, nem tartanám érdemes dolognak, sőt szégyennek tartanám, ha azt, a mit akkor ugyszólván első felfogásra gyermek észszel képzeltem, ma is feltétlenül irányadónak tekinteném. A következetesség egymagában véve se nem értelmi, se nem erkölcsi fölény. Nem tartom értelmi fölénynek azért, mert nem lehet abban értelemnek a jele, ha elzárkozunk az idők tanusága előtt; és nem lehet erkölcsi fölénynek sem beszámitanom, mert mindenestre gyávaság, ha valaki változott bár, de jobb meggyőződését nem meri bevallani. Ez mind igaz, csak azt tenném még hozzá, hogy államférfiunak, a ki vezéri hivatást teljesit, jól meg kell fontolni azt, a mit a nemzet előtt elvállal, mert nagy erkölcsi kárt ejt a nemzeten, ha elveit később megtagadja. De én még azt is elösmerem, hogy voltak és vannak államférfiak, a kik az által tették a legnagyobb szolgálatot hazájuknak, hogy számoltak a körülményekkel és mikor a helyzet szükségessé tette, megtudtak válni előbbi politikájuktól, csak azt nem akarom megengedni, hogy a miniszterelnök urnak eljárása a következetlenség ezen mértéke alá esnék. Nem szólok arról, hogy a miniszterelnök ur, mint a balközép vezére, az elvek változtatását két esztendeig azzal készitette elő, hogy az elvek változtatásának czélja csupán Jerikó falait megkerülve, a régi elveket megvalósitani. De a miniszterelnök ur, még mint kormányférfiu azt nyilatkoztatta ki, hogy elvállalja ugyan a kormányt, készségesen kezet fog a Deák-párttal az államháztartás bajainak megszüntetésére, de elveit fentartja, persze minden gyakorlati jelentőség nélkül. Igy hát most sem tudhatjuk igazán, hogy mik a miniszterelnök urnak valódi elvei, akár minden gyakorlati jelentőség nélkül is, hogy mi az ő politikai külső ruházata politikája?

A miniszterelnök ur egyszerüen tisztelegni akart az udvarnál, és azt vette észre, hogy az a köpeny, a melyet visel, nem udvarképes; ott látta az előszobában a szegen függni a Deákpárti képenyt, és azt sokkal megfelelőbbnek találva, levette a szegről és odaakasztotta helyébe a magáét. (Helyeslés a szélső baloldalon.) Azóta a miniszterelnök ur viseli ezt az idegen köpenyeget, de kérdés, hogy tulajdonjoga nem maradt-e fent a saját régi köpenyege iránt.

A t. miniszterelnök ur továbbá azzal dicsekszik, — ezt egyenesen dicsekvésnek kell neveznem — hogy birt azzal a bátorsággal, megmaradni a kormányon akkor, midőn mások nem birnak eme bátorsággal, hogy a kormányt elvállalták volna. Az igaz, hogy a kormányt elvállalták volna. Az igaz, a t. miniszterelnök ur birt ezzel a bátorsággal. Másokban nem volt meg a bátorság, hogy azon követeléseket elfogadják, melyeket akkor a hatalom nevében a magyar állam iránt formáltak; a t. miniszterelnök ezt akkor mondta, a mikor köztudomásu dolog volt, hogy az osztrák miniszterek visszaléptek egy már megkötött egyességtől, mert arra hivatkoztak, hogy azt a parlamenti többség elfogadni nem fogja. Nem hinnök-e azt, hogy sokkal helyesebb eljárás lett volna, talán bátorságát is inkább diszitette volna, ha hivatkozással arra, hogy azon követeléseket egyetlenegy magyar államférfi sem akarta elfogadni, kinyilatkoztatja, hogy az országban nincsen ember, a ki ezen követeléseknek meghódolna. Akkor mindenesetre arról tett volna tanuságot, hogy Magyarország minden államférfia erkölcsi tényező, melylyel számolni kell; mert ez volt a nemzet dicsősége századokon át. (Helyeslés a szélső balon.)

De a t. miniszterelnök ur ezt nem tette. Midőn mások nem vállalták el ezen feladatot, azt mondja, hogyha nem akad senki más, itt van ő maga, a ki pedig épen egy nappal előbb mondott le, mert azon követeléseket teljesithetleneknek találta. (Helyeslés a szélső baloldalon.)

A t. miniszterelnök ur ezt a legnagyobb áldozatkészségnek tüntette fel, valóságos martyr szerepben mutatta be magát. Mindenesetre a martyroknak igen csodálatos faja, mert eddig azon martyrokat, a kik a történelemben nagy nevet szereztek, arról ismertük, küzdöttek legyen akár a vallásért, akár a haza szabadságáért, akár a tudományért is, mint Galilei és Spinoza, hogy meggyőződésükért minden szenvedést elvállaltak. A t. miniszterelnök ur martyrszerepe más. (Halljuk! a szélsőbaloldalon.) ő megforditva tesz: a mikor áldozatot akar hozni, akkor hozza azt ugy, hogy saját meggyőződéséből enged valamit. Igy elhiszszük, hogy a t. miniszterelnök ur meggyőződései nagyon drágák, mert mikor más életet áldoz, akkor ő meggyőződését dobja oda. (Tetszés a szélsőbaloldalon.)

De itt van az állandó válasz: hogy a miniszterelnök ur többséggel rendelkezett és rendelkezik ma is. Ez aztán melancholikus thema. Én ezt a tárgyat nem tudom oly egészen szürke históriai szempontból megitélni, mint t. képviselőtársam Grünvald Béla. (Halljuk! a szélső baloldalon.) Én legalább azt biszem, nekünk itt az ellenzék tagjainak nem az a feladatunk, hogy megtaláljuk a többség alakulására és a miniszterelnök ur kormányzására nézve, azon mentségeket, melyeket a történetiró száz év mulva fel fog talán hozhatni. Mi mint ellenzék, magunk is eleven politikai faktort képezünk, nekünk feladatunk, hogy a tényeket befolyásoljuk, és ha lehet, módositsuk. Nemcsak Francziaországban 1840—48-ig Guizot kormányzása alatt léteztek hasonló állapotok, azt lehet mondani, hogy Anglia egész mult százados történetét hasonló állapotok jellemzik. Walpool miniszteriuma ellen már az volt a küzdelem oka, hogy a többség nem fejezte ki az ország véleményét, III. György kormányzása alatt 1763—83-ig, tehát husz teljes év alatt különböző miniszteriumok ellen nyilvánult a küzdelem, mert a többség nem fejezte ki az ország véleményét. És épen ezen tények bizonyitják, hogy mily hamis a többségből következtetni a nemzet beleegyezésére. Nincs angol történetiró, ki be ne ismerné, hogy az akkori többségek az angol nemzet szelleme ellen kormányoztak. S miben találták az angol irók az akkori bajok kutforrását? Abban, hogy a közvéleménynek nem volt elég befolyása a parlament megalakitására. Tökéletesen ez a helyzet nálunk is.

A kormányelnök urnak lehet oka reá, hogy dicsérje a nemzet rezignáczióját a mint tegnapelőtt tette, de arról pártunk tagjai valamennyien megvagyunk győződve, hogy azok, kik államférfiak, kik a magyar nemzet nagyszivéhez fordulnak, egész más támogatásban részesülnek, mint a miniszterelnök ur a többség részéről. Most el kell szenvedni a t. miniszterelnök ur diktaturáját. Lehet, hogy ép a nemzet szelleméből még a jövőre nézve is kedvező következtetéseket merithet. Jól van. Ha az ország viszonyai olyanok, s állami szervezetünk olyan, hogy diktatura létezhetik, erő, méltóság feladat, czél nélkül, egyedül egy parlamenti többség támogatásával, akkor csak ismételni lehet, amit Grünwald t. képviselőtársam mondott, legalább tegyen a t. miniszterelnök ur olyast s lépjen oly eredménynyel elő, hogy az utókor előtt igazolva legyen, mikép lehetett a t. miniszterelnök ur kormányzását oly hosszasan eltürni. (Élénk helyeslés a szélsőbalon.)

Szinház, müvészet.

— Thán Mór müteremében jelenleg a már befejezett festmények, vázlatok és munkában levő képek egész érdekes sorozata látható. Különösen magára vonja a figyelmet a müvésznek egy még befejezetlen nagy kompozicziója, mely a magyar történelemből azt a jelenetet ábrázolja, midőn Szent László király a cserhalmi ütközet után egy magyar hölgyet kiszabadit egy kun rabló kezéből. — Jelenleg a müvész a Dőry család sirkápolnája számára megrendelt szent Frigyes képét festi; azután egy „Béla futása“ czimü nagyobb történelmi festmény kidolgozásához fog, a melynek vázlata már készen van. Deák Ferencznek Horváth Boldizsár által megrendelt arczképét, a kereskedelmi bank által volt alelnökének: Tömörynek a diszterem számára megrendelt arczképét, továbbá Baintner tanárnak az egyetem üléstermé számára festetett arczképét a müvész a napokban fejezte be.

— A mücsarnokból. Több fővárosi müvész kérvényt nyujtott be a képzőmüvészeti társulat igazgatóságához az iránt, hogy változtassa meg korábbi ülésén hozott határozatát és a bécsi nemzetközi kiállitás daczára is rendezzen a mücsarnokban tavaszi kiállitást. A képzőmüvészeti társulat igazgatósága e kérvényt az igazgató-választmány legközelebbi ülése elé fogja terjeszteni. — Makart „Öt érzék“ czimü képeziklusát állandóan igen szép közönség látogatja a mücsarnokban. Hétköznap a látogatók száma 150—200, vasárnapokon 400—600 közt váltakozik.

— A népszinházban holnap, szombaton, a Nap és hold kerül szinre Pálmai Ilkával és Hegyi Arankával. Vasárnap és hétfőn az Árva Zsuzska népszinmüvet adják elő Blaha Lujza asszonynyal. A Strauss-féle „Furcsa háboru“ első előadása e hó utolsó napjára van kitüzve. A két női főszerepet az operetteben Hegyi Aranka és Komáromi Mariska játszsszák.

— Harmadik és utolsó kamarazenei estély lesz január 23-ikán ½8 órakor (özvegy- és árvaalap javára) Klemcke-Dubez Anna asszony kamarai zeneművésznő közremüködése mellett. A zenekedvelők bálvány-utczai termében rendezi Klemcke Lajos a nemzeti szinház zenekari tagja. Müsor: 1. Rondino Andante (hátrahagyott mü). Beethoven L.-tól 2 oboe, 2 klarinét, 2 kürt és 2 bugósipra. (Előadják Klemcke, Szuk, Böhm, Kodraschek, Stoiber, Drescher, Frank és Vojácek.) 2. Sonate concertante (113. mü,) Hárfa és Hegedüre Spohr L.-tól. Allegro, Adagio, Rondo, Allegretto. (Előadja Klemcke Anna asszony és Grünfeld. 3. Ötös (108. mü) kemény A.-ban. Mozart W. A.-tól. Allegro, Larghetto, Menuetto, Tema con Variazioni, klarinét, 2 hegedü, mélyhegedü és gordonkára. (Előadja Böhm, Grünfeld, Rüding, Möldner és Allaga.) 4. Szenerád (44. mü.) Dvorák Antal-tól. Moderato quasi Marcia, Menuette, Andante con moto, Finale Allegro molto. 2 oboe, 2 klarinét, 2 bugósip, 3 kürt, gordonka és contrabassusra. (Előadja Klemcke, Szuk, Böhm, Kodraschek, Frank, Vojácek, Stoiber, Drescher, Scharf, Allaga és Tintner).

— „Le petit parisien“ czimmel uj operát adtak e hónap 15-ikén a párisi „Théatre de Folies Dramatiques“-ban. A dalmü szerzője Vasseur Leo, ki ez alkotásával legszebb sikereit gyarapitotta.

— Sarah Bernhardt Bécsben tegnap lépett föl harmadszor az an der Wien szinházban. Dumas Sándor „Idegen nő“-jében játszotta mistress Clarkson szerepét az ő utánozhatatlan müvészetével. A szinház nem volt annyira telt, mint az előző estéken, s különösen a földszinti helyek közül sok maradt üresen. Az udvart Károly Lajos, Lajos Viktor és Rainer főherczegek képviselték. Rajtuk kivül Duchatel gróf és neje, Metternich Paulina herczegnő és leánya, báró Rothschild Nátán, Zamoyszka grófné, Wilczek János gróf, Rothschild Albert báró s a pénzarisztokráczia több kitünősége hallgatta az előadást. Sarah Bernhardt az első felvonásban sárga atlaszruhát viselt, melynek elejét nehéz chenille-himzés boritotta. Három széles rojtbordure szegélyezte a himzést; fölötte drapé volt, mely hátul az uszályhoz simult. Ez öltözéket magas, elül ablakszerüen nyitott derék egészité ki, mely chenille-filetvel volt födve; rövid ujjait aranycsipkék szegélyezték; nyakát szürke gyöngysor ékesité, melyet gyémántkapocs fogott össze. A második felvonásban a sokat dicsért reggeli öltözékben jelent meg, melynek értékét nagyban emelik a japáni modorban reá himzett virágok. A harmadik felvonásban fekete bársonyruhában játszott a müvésznő; a ruha fölé csillogó gyöngyökkel megrakott fekete tüll-burkolat simult; a corsage és tunique bordeaux-vörös bársonyból való; hosszu, fodros csipkeköpenyét jeis-himzés boritotta. Holnap Lecouvreur Adriennet játsza a franczia müvésznő, ki május 28-án a londoni Gaity-szinházban kezdi meg vendégszereplését. Massenet „Herodiadját“ még mindig nagy sikerrel adják a brüsszeli La Monnaie-szinházban. Vasárnap volt a tizenkettedik előadása. A belga városokból külön vonatokon járnak a zenekedvelők Brüsszelbe, hogy gyönyörködhessenek alkotásában. Ugy mondják, hogy legutóbb a bajor király is Brüsszelben volt s ugy titokban végig hallgatta a „Herodiád“ előadását.

EGY MÉREGKEVERŐNŐ SZERELMEI.

Gaboriau Emil regénye.

VII.

Olivier szerelmei.

(Folytatás.) 17

Már az első napokban, mint a tanácsosnak magyarázgatá, észrevett valamit, de azon hitben, hogy egyszerü szerelmeskedésről van szó, legtávolabb sem busult, söt örült. Midőn belátta tévedését, beszélni akart ifju urával és megkisértett néhány szerény megjegyzést; de Olivier életében először keményen bánt vele és hevesen reá förmedt, hogy ne avatkozzék ügyeibe.

— Ily módon tanácsos ur, folytatá Cosimó, valóban nem tudtam mit tegyek és aggodalmaimat egyedül ön oszlathatja szét.

— Én sem tudom, hogy mit lehetne tenni, viszonzá a hivatalnok; iparkodjék legalább néhány napra eltávolitani urát Párisból.

Cosimo megkisérté követni e tanácsot; de nagyon rosszul járt.

Egy reggel, egy álmatlan és kétségbeesett éj, oly éj után, melyben huszszor azon ponton állott, hogy megszabaditja magát terhére vált életétől, igy szólott önmagához:

— Mily őrült vagyok, hogy képzeletem által ennyire megkinoztatom magamat egy fiatal leány miatt, kivel soha egy szót sem szólottam, ki még azt sem tudja, hogy a világon vagyok, ki talán mást szeret! És a kinek még nevét sem tudom ... Hirtelen egy eszme villant fel agyában.

— De e nevet, folytatá önkivületétől elragadtatva, fennhangon beszélve, e nevet megtudhatom; csak le kell mennem az utczára, tudakozódhatom. És a nélkül, hogy annyi időt venne magának hogy egy köpenyeget vessen vállára, futva lement.

— Uram, kiáltá utána Cosimo, uram ...

Az ifju nem felelt; a hü szolga nyomban követte fiatal urát; de a kor megnehezité lépteit; a kapuhoz érve már nem látott senkit. Miután hasztalan körülnézett a mellékutczákban, szomoruan felment.

— En rosz őr vagyok, szólt önmagához; szeme elé kerülhetek-e valaha a marquisnak; ő szent megbizatást hagyott reám, és én nem tudtam annak megfelelni. Időközben Olivier a Hanyvel palota kapui körül leskelődött, valami inas kijövetelét várva, hogy beszédbe bocsátkozhassék vele. Végre a kapuban csakugyan megjelent egy inas. De azon pillanatban, midőn meg akará szólitani ezt az embert, a félénk szerelmesnek nem volt bátorsága; néhány lépést tett feléje, ezután visszafordult. Ezalatt az idő haladt; a kapuk és ablakok felnyiltak; Páris felébredt; az arisztokratikus utczák kereskedői felhuzták boltjaik redőnyeit, az inasok fel s alá jártak. Söt már kiváncsian bámulni kezdék, a halvány, eltorzult arczu fiatal embert, ki felöltő és kalap nélkül egy palota kapujához támaszkodva mozdulatlanul állott.

— Rajta! elég volt a gyávaságból! szólt önmagához Olivier, itt cselekedni kell. Ezzel elszántan egy arany paszomántos inashoz közelitett, ki épen akkor jött ki Hanyvel házából. A körülmények ugy hozták magokkal, hogy Olivier gyors lejövetele hasznára vált. Az inas öltözete után itélte meg a fiatal embert s valami szomszéd ház szolgájának tartá. Igy tehát egész fesztelenül elfogadott egy pohár bort, melyet Olivier ajánlott neki és melyet egy szomszéd svájczinál együtt fogyasztottak el; mert ez időben a kapusok a világért sem irták volna ki e szót lakásuk felé: „portás“, gazdag házaknál volt majd mindnek egy kis pinczéje, hol bort mért. Jelentéktelen beszélgetés után, mely alatt Olivier eléggé ügyesen viselte magát, hogy ne költsön gyanut, a lehető legközönyösebb hangon meg merte kérdezni az inastól a házi kisasszony nevét. Az inas azt felelé, hogy Henriettenek hivják. Olivier egyebet nem is kivánt tudni. Midőn e feleletet nyerte, azon ponton volt, hogy megfutamodik, de az óvatosság visszatartá. Még néhány perczig közönyös dolgokról beszélgetett, és midőn ugy vélekedett, hogy már elég volt, fizetett, gyorsan lakásara ment, szive repesett az örömtől, és oly boldog volt, mint már rég óta nem.

Láttára Cosimo nem fojthatta vissza az öröm felsikoltását.

Olivier hozzá sietett és karjaiba szoritva kiáltá:

— Barátom! öreg barátom, hü szolgám, öt Henriettenak hivják, én a legboldogabb ember vagyok!

— Akkor, uram, felelé Cosimó, talán reá szánja magát, hogy reggelizzék, és legalább eszik valamit, hogy ereje legyen boldogságát elviselni.

— Mindent megteszek, a mit kivánsz, hü szolgám. És önmagához szólva, rebegé: Henriette! hát van-e ennél szebb név a világon? Henriette!

— Az tagadhatatlan, szólt önmagához Cosimo elszomorodva e felkiáltáson, hogy szegény ifju uram egy kissé hóbortos. Fiatal koromban elég szerelmes nagy urat láttam, de azok nem feledkeztek meg az evésről és még kevésbé az ivásról.

Kiejteni szerelme tárgya édes nevét, önmagának ismételni, két-három napig elegendő volt Olivier boldogságára. Nemsokára többet kivánt.

— Közelről kell látnom, gondolá, — hogy meghajolhassak e tulvilági szépség előtt.

Egy reggel ujból őrt állott a Hanyvel palota kapuja előtt, és el volt határozva, hogy mindaddig nem mozdul ki helyéből, mig Henriette et nem látja kijönni. Beteg volt vagy elutazott a leány? ezt nem tudhatta a fiatal ember, az bizonyos, hogy három napig hasztalan várta. Negyed nap, egy vasárnap, midőn már kétségbe kezdett esni, a palota nehéz kapuja felnyilt és a fiatal leány megjelent; most még szebb, még bájolóbb volt, mint a milyennek Olivier valaha képzelte. A leányt egy inas kisérte, ki imakönyvet és bársony vánkost vitt utána. Némi habozás után a fiatal ember elhatározá, hogy követni fogja. A legközelebbi templomba ment.

— Hogy ez nem jutott eszembe! szólt önmagához Olivier, hát lehet-e egyszerübb módot találni, hogy tetszésem szerint bámulhassam és csodálhassam!

Szemeit nem tudta levenni a fiatal leányról, ki ájtatosan imádkozott. Olivier nem sokára meggyőződhetett, hogy a fiatal leány minden reggel eljárt a misére. Azt hitte, hogy boldogsága biztositva van. Napközben százszor is ismételé önmagának, hogy most tetszése szerint láthatja, csodálhatja azt, ki ezentul elfoglalja egész életét. Arra sohasem gondolt, vajjon Henriette észrevette-e. És mégis ugy volt. A fiatal leány sajátságos izgalmat érzett a fiatal ember láttára, kit minden reggel egy oszlophoz támaszkodva a templomban látott. Szive önykéntelenül feléje fordult.

Meg kell vallanunk, hogy Olivier méltó volt e rokonszenvre; azon arczok egyikével birt, melyekről a szelidség nem tünteti el sem a büszkeséget sem az erélyt; felső ajkát finom fekete bajusz árnyalta be, arczán még volt az ifjuság üdesége; végre halványsága és buskomolysága, bájos kifejezést adott arczának, nagy, kifejezésteljes szemei, melyek felváltva majd szomoruak, majd ragyogóak voltak, mint tükrei e fennkölt és nemes léleknek. E tekintetet, mely az izgalomtól remegett, nem lehetett félreérteni. Henriette kétségkivül észrevette mindezt, mert midőn szemei először találkoztak Olivier szemeivel, tekintetével, az ártatlan szerelem legékesszólóbb hizelgéseit fejezte ki. E tekintetben a fiatal ember megrendült. Még legvakmerőbb álmaiban, sem ábrándozott ily boldogságról. Hazatérve megvallá önmagának, hogy most már eleget élt, és hogy ezentul a földön már nem is kivánhat semmit. Ez azonban nem akadályozta abban, hogy másnap a szokott órában ne támaszkodjék ismét az egyház egyik oszlopához. Egy alkalommal valamivel előbb ment ki mint a fiatal leány, és hogy elhaladni lássa, az előcsarnokban megállott. Henriette észrevette, s izgatottságában, mintegy öntudatlanul, leejté imakönyvét. Olivier oda rohant és felvéve a könyvet Henriettenek nyujtá. A leány leirhatatlan izgalmában elhalványult, ezután erőt véve magán igy szólt a fiatal emberhez:

— Köszönöm uram! — és hangja oly csengő volt, hogy ujabb elragadtatásba hozta a fiatal embert. Szerelmök e jelentékeny eseménye óta minden reggel a mise bevégezésekor Olivier megelőzte Henriette-et és az ajtó mellett megállva, szentelt vizzel kinálta meg. Még nem beszéltek együtt, de azért igen jól tudták, hogy szeretik egymást. E meggyőződésük oly rendithetetlen volt, mintha a világ minden esküvőjével megerősitették volna.

— Végre mégis mernem kell, szólt önmagához Olivier.

Erre egy kis levélkét irt, melyet oly gondosan hajtott össze, hogy a lehető legkisebb kiterjedése lett. A mise alatt aztán egy pillanatban, midőn Henriette reá vetette szemét, megmutatta neki a papirt, melyet kezében tartott. A leány elpirult, lesütötte szemét, mintha neheztelne, talán tényleg neheztelt is, de a kimenetnél másodszor is elejtette imakönyvét. Olivier ismét felemelte, hanem átadás közben elég ideje volt belecsusztatni a levélkét. A hölgy hidegen megköszönte és ugy szólván nem is nézett reá. Olivier e dermesztő viseletre szivszorongást érzett.

— Én boldogtalan! mit tettem? Boldog voltam és ime koczkára tettem boldogságomat; ah! ha igy lenne, majd megbüntetem magamat őrültségemért. Levélkében légyottot kért. A kert egyik végében, melyet többször megkerült a legárnyasabb helyen Olivier egy bebuvót vett észre. E rést már rég óta elfelejtették kijavitani; de hogy az éjjeli csavargóknak elzárják az utat, egy erős deszkafalat állitottak fel. E deszkák elég távol állottak egymástól, hogy a hézagok közt az ember átdughatta a kezét. Benn semmitől sem lehetett tartani, kivülről a kert e részénél, mely puszta telekre nyilt, az ember nem koczkáztatott semmit. Olivier esdve kérte Henriette-et, hogy még ugyanazon este az éj beálltával e helyre jöjjön. Eléggé ismerte a Hanyvel, ház szokásait, s tudta, hogy ez órában a fiatal leány szabad.

Mikor hazament, bezárkózott szobájába és halálos félelemmel várta az órát. Aggodalmai oly nagyok voltak, hogy gondolkodni sem volt képes. Délután Henriette megjelent a kertben. Első tekintete rendesen mindig a padlás ablakra irányult, az nap a világért sem tekintett volna fel. Vigyázatlanul kis ablakára hajolva, kitéve magát a veszélynek, hogy nyakát szegi, Olivier tekintetével a kert kanyarulatos utain követte. Nemsokára a fák árnyékában eltünt. Ez esemény egy kissé visszaadta a szegény szerelmes bátorságát; azt hitte, hogy talán megtekinti a kert azon helyét, a melyről levelében szólott.

Végre elérkezett az est. Jóval a meghatározott óra előtt Olivier, nem messze a deszka sorompótól, egy kövön ült. Még világos nappal volt és épen azt számitgatta, még mennyi ideig kell várnia, midőn ruhasuhogást hallott a kert bokrai közül, mi Henriette jelenlétét jelenté. — Olivier tántorogva állott fel, szólani akart, de szivének dobogása elfullasztá, a hang száraz torkára forrt, a fejben lakó szerelem mindig elmés, és ügyesen fel tudja használni az alkalmat; talán épen ezért szeretik a nők azokat, kik nem szeretik őket; a valódi szerelem mindig ügyetlen, de ügyetlensége gyakran nagyszerü. Nem tudván szólani, Olivier térdre borult, és összekulcsolt kezeit feje fölé emelte.

— Holnap, szólt egy csengő hang.

És a deszkák hézagain át egy kis kéz nyult ki; Olivier megragadta e kezet és elhalmozta csókjaival; de a kéz visszahuzódott. . . A fiatal ember elragadtatásában órákig maradt ugyanazon helyen és érzéketlen volt minden iránt, mi körülötte történik.

(Folyt. köv.)

— Hangverseny. A budapesti zenekedvelők egylete ma **Káldy Gyula karmester vezetése alatt** egy igen érdekes hangversenyt rendezett. Az egylet buzgó vezetője ezuttal bucsuzott is; Káldynak az egylet körül nagy érdemei vannak; ö emelte azt virágzóvá, s annak hangversenyeit, hol mindig volt valami érdekes ujdonság, vagy ritkán hallható vonzó zenemü a müsoron — igazán népszerüvé tette. Ma „Volkmann-estély“ volt. Hallottuk a jeles mester C-dur szerenádját, B-dur szimfoniája első s második részét összevágó, eleven előadásban. Ney Dávid, a nemzeti szinház jeles énekese, ugyancsak Volkmanntól egy mély érzelmü templomi dalt énekelt zenekarkisérettel. A hangverseny záradékát a „Visegrád“ néhány száma képezte Káldy hang szerelésében. Az elismerésből bőven kijutott az est hősének, a derék karmesternek és Ney urnak is. A müsor egyik száma Saxlehner asszony betegsége miatt elmaradt.

Egyletek, társulatok.

— A m. tud. akademia nemzetgazdasági és statisztikai bizottsága ez évben nagyobb tevékenységet fog kifejteni. Müködésének rendszeresitésére két közeget: előkészitő bizottságot és jegyzőt választott. Az előkészitő bizottság tagjai: gr. Lónyay Menyhért, dr. Kautz Gyula, dr. Matlekovics Sándor, Keleti Károly, Lukács Béla és dr. Földes Béla. A nemzetgazdasági és statisztikai bizottság jegyzőjévé Lónyay és Keleti inditványára egyhangulag Földes Béla választatott. A bizottságban a legközelebbi időszakban előadásokat fognak tartani: gr. Lónyay Menyhért, Tolnay Lajos, Kautz Gyula, Konek Sándor, György Endre és mások. A bizottság nemzetgazdasági és statisztikai évkönyvet fog kiadni, mely a Bloch-féle franczia Annuaire mintájára a közgazdasági élet és törvényhozás ismertetését fogja nyujtani; azon kivül a közgazdasági élet fontosabb mozzanatait kisebb közleményekben fogja ismertetni, melyek a „Budapesti Szemlében“ havonkint hozzé tétetnek.

— A magyar földrajzi társaság f. hó 26-án tartja ez évi közgyülését. Minthogy ez a társaság fenállásának tizedik évfordulója, a társaság ünnepies szint akar adni a közgyülésnek. Meghivta a közoktatásügyi minisztert, az akadémiát, a tudományos testületeket és társaságokat. — A közgyülés napirendjéből kiemeljük, hogy dr. Hunfalvy János elnök, jelentést fog tenni a földrajz terén a lefolyt évken tett munkálatokról és Berecz Antal fötitkár történetét fogja adni a társaság 10 évi müködésének. Az ülés végén, este 8 órakor bankett lesz a Hungáriában, melyre egy teriték 3 frt. Részt vehetnek benne a társaság tagjain kivül vendégek is, egy tag ajánlására. Jegyek kaphatók Kilián Frigyes könyvkereskedésében és a titkárnál, dr. Erődi Bélánál.

— A „Budapesti pinczér egylet“ tegnap tartotta rendes évi közgyülését Asmus József elnöklete alatt, a „Komlokert“-ben. Mintegy 300 tag vett részt. Az évi jelentés nagyon örvendetes szaporodást mutat fel, a tagok száma 755, tehát 25-tel több mint a mult évben volt. A bevételek összege 5705 frt 65 kr, mig a kiadás 5686 frt 91 kr. Az egylet több felé osztott segélyt és jótékony czélu összegeket adományozott. Az évi jelentés tudomásul vétele után a választmánynak köszönetet mondtak. Több tag üdvözölte az elnököt 20 éves buzgó müködéseért, azon reménynek adván kifejezést, hogy ez állást továbbra is megtartja, mire az elnök határozottan kijelentette, hogy állásáról lemond. Elnökjelöltekül ezután Török Istvánt és Kreuter Józsefet tüzték ki, de a zaj miatt a választást lehetetlen volt magtartani. Egger választmányi tag ugyanis kiakarta mondatni a közgyülés által, hogy a „Pinczér kör“ tisztviselői ne lehessenek a „Budapesti pinczér egylet“ tisztviselői. Ez ellen Török István igen meggyőző beszédet mondott s ezt a többség el is fogadta, de a zaj és lárma miatt az uj elnök választás mégis máskorra halasztatott.

— A „Terézváros VI. kerületi klub“-ban dr. Neményi Ambrus e hó 24-én, kedden este fél 8 órakor Budapest lakviszonyairól czimü felolvasást tart. A felolvasás után társas-vacsora. Klubtagok által bevezetett vendégeket szivesen látnak.

— A sárospataki „Erdélyi önképző-társulat“, Erdélyi János halálának évfordulóján, január 22-én, a főiskola imatermében, a főiskolai ének- és zenekar közremüködésével nyilt ülést rendez. Az önképző-társulat elnöke: Kun Pál. — A müsor következő: 1. „Dalünnepen“. Szövege Erdélyitől. Előadja az énekkar. 2. „Elnöki megnyitó.“ 3. „Cornélia emlékezete.“ Erdélyi Jánostól. Szavalja Szabó Miklós. 4. Emlékbeszéd.“ Kun Pál tanártól. 5. „Népdalok.“ Előadja a zenekar. 6. „Nemzeti zászló“. Szövege Erdélyitől. Előadja az énekkar. 7. „Erdélyi emlékezete“. Szubay Benedektől. 8. „Kassai hajdu“. Erdélyi Jánostól. Szavalja Süvegh László. 9. „Elnöki zárszó. 10. Zenekar.

— A magyar tisztviselők országos egyesülete e hó 19-én dr. Pauler Tivadar elnöklete alatt választmányi ülést tartott, melyen Szász Károly egyesületi alelnök a miniszterelnök következő leiratát mutatta be: „A magyar tisztviselők országos egyesülete igazgató választmányának. A kisebb fizetésü tisztviselők lakbéreinek megfelelő módon leendő szabályozása, valamint azok részére engedélyezendő drágasági pótlék iránt hozzám intézett két rendbeli folyamodványa folytán értesitem az igazgató-választmányt, hogy a magy. kir. kormány mult évi deczember hó 30-án tartott minisztertanácsi ülésében e folyamodványokban előadott kerelmeket fontolóra vette, azonban bármennyire is méltányolja az azok támogatására felhozott indokokat, s bármennyire is óhajtaná, különösen a kisebb fizetésü állami tisztviselők sorsán segiteni, mégis sajnálattal ki kell jelentenie, hogy az ország jelenlegi pénzügyi viszonyai között az előterjesztett kerelmöket nem teljesitheti. Budapest, 1882. évi január hó 8-án. Tisza s. k.“

Törvényszéki csarnok.

— Szövevényes ügyben volt ma délelőtt tárgyalás a fenyitő járásbiróságnál Gajzágó Manó aljárásbiró előtt. Horváth István ügyvéd panaszt emelt Grecskovics Izabella budapesti háztulajdonosnő ellen becsületsértés miatt. E becsületsértést ama kifejezések képezték volna, melyeket Grecskovics Izabella Karpeles (Karsai) Vilmos földbirtokoshoz irt leveleiben panaszló ellenében használt. A mai tárgyaláson következő tényálladék derült ki: Grecskovics Izabella ezelőtt hosszabb ideig igen benső viszonyban élt Karpeles (Karsai) Vilmossal, a ki a nő jövőjének biztositása céljából kötelező igéretekot tett. Nevezettek közt irásbeli szerződés is jött létre, melynek értelmében az esetre, ha Grecskovics Izabella a tulajdonát képező háznak fele részét kiskoru fia nevére iratja, a ki iránt Karsai Vilmos bizonyos okokból igen melegen érdeklődött: Karsai kifizeti a jelzett ingatlant terhelő 17—18 ezer forint bankbeli adósságot. Karsai, ki a megállapodás szerint néhány részletet az adósságból törlesztett is, időközben megnősült, az előbbi jó viszonyt felbontotta, egyszersmind kijelentette, hogy tovább a fizetéseket nem fogja teljesiteni. Grecskovics Izabella, ki maga részéről teljesitette a szerződést, a mennyiben a ház fele részét fia nevére iratta, Karsai ellen a szerződésbeli kötelezettség további teljesitése iránt pert inditott, s miután az irásbeli szerződés hiányát következtében más bizonyitásokra van szükség, ügyvédje előtt oda nyilatkozott, hogy a perben tanukként szerepelhetnek Horváth István, a mostani panaszos és Gruber József, Karsai ügyvédje. Időközben Karsai, majd Gruber József és Meceles Seligmann Karsai barátja, különböző időben tudtára adták Horváth Istvánnak, hogy Grecskovics Izabella, Karsainak előzetesen több rendü levelet irt, s e levelek ő (Horváth) ellene számos olyan részletet tartalmaznak, melyek ha nyilvánosságra hozatnának, Horváthot alaposan kompromittálnák. Egyszersmind óva intették, hogy Grecskovics contra Karsai féle polgári perben ne szerepeljen tanuként; mert ez esetben a kérdéses leveleket a biróság elébe terjesztik, s azokból kitünik az, a mitől Horváthnak van oka tartani. Karsai azt mondta, hogy e leveleket átadta ügyvédjének a perben való használat végett, s Gruber ügyvéd mutatott is Horváthnak egy levelet, azonban ő nem talált abban valami különös részleteket, annál is inkább, mert ő nem volt megnevezve; minthogy azonban ismételten felszólitották, hogy a levelek tartalmára való tekintettel óvakodjék a tanuságtételtől, ez állitások alapján Grecskovics Izabella ellen, a kivel különben igen jó viszonyban él — becsületsértés miatt panaszt emelt. Grecskovics Izabella a mai tárgyalás során határozottan tagadta azt, hogy ő Horváthot bármikor becsületében megsértette velna. Ama levelekben, miket Karsaihoz irt, nem is foglaltatik becsületsértés; tiszteletet és bizalmat táplált és táplál most is Horváth iránt, mire Horváth Grecskovics Izabella ellenében vádját visszavonta. Minthogy azonban a tárgyalás során több igen pikáns részlet leleplezése után kiderült, hogy öt Karsai és ennek megbizásából Gruber és Meceles fenyegetve intették, hogy a tanuságtól óvakodjék, s Karsai igy a büntető törvénykönyv 350. §-ába ütköző zsarolás vétségének kisérletét követte el, mely a 352. §. értelmében büntetendő cselekményt képez: ennek alapján vádat emel Karsai Vilmos ellen zsarolási kisérlet miatt. Gajzágó albiró ennek következtében határozatként az ügyiratoknak a fenyitő törvényszékhez való áttételét mondotta ki.

— Egy hosszu csőd. A kolozsvári kir. törvényszék mult évi deczember 31-én kelt határozatával a m.-vásárhelyi volt cs. kir. ideigl. országos törvényszék által 1854-ben Récsey Ádám ellen inditott csődeljárást a csődvagyon aránylagos felosztása után megszüntette. A csődeljárás e szerint 28 évig tartott.

— A rabszöktetők. Raggioni Péter és társai bünügyében a budapesti kir. fenyitőtörvényszék vád alá helyezési határozatot hozott, mely szerint Raggioni Péter a btk. 447. §-ába ütköző fogolymegszöktetés büntette, Pölczer József és Széplaky Sándor ezen büntettbeni bünrészesség miatt helyeztettek vád alá. E határozatból tudjuk, hogy Raggioni a terhére rótt büntettet határozottan tagadja, mig Pölczer és Széplaky beismerik, hogy Raggioni az előre megállapitott 10 frt jutalomért bocsájtotta szabadon Piringer Máriát. — A vádhatározat nem felebbeztetvén, a tárgyalás legközelebb fog megtartatni.

— Sósborszesz. Két kereskedő biráskodott egymással nemrég a VII-ik kerületi elöljáróság előtt. Brázay Kálmán füszeres bevádolta Kaufman és Lichtenstein czéget, hogy sós-borszeszes üvegeinek a vignettjét utánozza. Az elöljáróság csodálatos módon, bár a mesterkélt utánzás szembeötlő, a panaszost elutasitotta. A fővárosi tanács, mint II-od foku iparügyi hatóság ma döntött e védjegysértési perben, s Kaufman és Lichtenstein kereskedőket, kik szakértők nyilatkozatai szerint is mesterségesen utánozták a vignettet, kétségkivül Brázay sósborszeszének nagy kelendőségére támaszkodva, az 1858. deczember 7-én kibocsátott árujegyótalmi szabályok alapján a szegényalap javára 100 frt birságban — esetleg 20 napi fogságban — marasztalta el, s elrendelte, hogy az elmarasztalt cég lefoglalt üvegjeiről a hasonlatos vignettek eltávolittassanak.

A hivatalos lap jan. 20-iki számából. Kitüntetés. Ő felsége Mikerics Antal nyugalmazott központi távirdaszámvevőségi igazgatónak, sok évi hü és sikeres szolgálatai elismeréseül, a kir. tanácsosi czimet dijmentesen, a fővárosi közmunkák tanácsánál alkalmazott Szkalla Oszkár első osztályu miniszteri mérnöknek a miniszteri főmérnöki czimet és jelleget adományozta.

Kinevezések. A miniszterelnök, a fővárosi közmunkák tanácsánál alkalmazott Vidéky László első osztályu miniszteri mérnököt másod-osztályu miniszteri főmérnökké; Eckerman Ede másodosztályu miniszteri mérnököt első osztályu miniszteri mérnökké és Szilágyi Lajos királyi mérnököt másod-osztályu miniszteri mérnökké nevezte ki, illetőleg léptette elő. A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Zsögöd Benő budapesti ügyvédet a nagyváradi kir. jogakadémiához nyilvános rendkivüli tanárrá nevezte ki. Ugyanő dr. Nagy Ernő nagyváradi kir. jogakadémiai helyettes tanárnak, a budapesti tudomány-egyetemen jog- és államtudományi kara által a politikától magántanárrá történt képesittetését jóváhagyó tudomásul vette, s öt ezen minőségben megerősitette. Ugyanő Nemes Gyula közalapitványi erdőgyakornokot közalapitványi erdészszé. Turnovszky Gyula végzett gazdászt közalapitványi gazdasági gyakornokká nevezte ki, végre Bréger Adél hodosáni állami elemi népiskolai ideiglenes minőségü tanitónőt állomásán végleg megerősitette.

Ügyvédi kamarából. A székesfehérvári ügyvédi kamara lajstromába, Kenessey Gyula ügyvéd, Székesfehérvár lakhelylyel folytatólag felvétetett; továbbá, hogy Párizs Ágoston, Veszprém lakhelylyel bejegyzett ügyvéd, e kamara kerületéből Budapestre történt elköltözése következtében, e kamara lajstromából kitöröltetett.

VIDÉK.

* **Vasmegye** közgyülésének famozus határozata, melylyel a vasi függetlenségi párt derék vezérférfiainak Pázmándynak s Diskaynak perbefogatását elrendelte, következőleg hangzik: Vasmegye törvényhatósági bizottsága, legmélyebb megbotránkozással vesz tudomást a hivatalos jelentésben és a hirlapokban is közzétett azon sértésekről, melyekkel Pázmándy Dénes országgyülési képviselő, a folyó 1882. évi január 8-án Szombathelyen tartott függetlenségi tüntetések alkalmával nagy számban összegyült közönség előtt Vasvármegyét, több testvérmegyékkel egybevetve, a meggyalázó „komisz“ elnevezéssel illette, valamint arról is, hogy a megyei központi tisztikarnak egy részét, megszégyenitő hasonlattal a megyeházából kiseperni valónak nyilvánitotta. Minthogy a Vasmegye ellenében használt ezen meggyalázó kitételt, a megyei hatóságot képező törvényhatósági bizottság magáról egyszerüen el nem háríthatja, — s mivel a minden jobb érzést felháboritó ezen kifejezés a büntető törvényczikk 261. és 262. §§-ai szerint a becsületsértési vétség tényálladékát alkotja meg, s mivel Pázmándy Dénes országgyülési képviselő az „Egyetértés“ pártlapban foglalt nyilatkozatban panaszlott sértést vissza nem vonja, hanem egyszerüen tagadásba veszi, s ilykepen tényállásnak törvényszerü vizsgálat utjáni kideritése válik szükségessé, ezek folytán utasittatik és felhatalmaztatik Károlyi Antal megyei ügyész, hogy a megye ellen elkövetett ezen becsületsértésért, az illetékes szombathelyi kir. ügyészség előtt, Pázmándy Dénes országgyülési képviselő ellen a bünvádi feljelentést haladéktalanul tegye meg. — A mi Pázmándy Dénes képviselőnek a megyei tisztikar egy része ellen irányuló, s általa hirlapi nyilatkozatában ismételt azon megtámadását illeti, mely szerint a megyeházban müködő tisztikar egy részét kiseperni valónak nyilvánitotta, tekintve azt, hogy ezen sértegetés a megyei központi tisztikar hivatalos müködésére vonatkozik, tekintve másrészről azt, hogy Széll Ignácz alispán és e megyének központi tisztikara a tehetség, szorgalom és becsületesség oly példáit mutatják fel, a melyek irányában Vasmegye közönsége ezuttal is csak a legnagyobb elismeréssel és megelégedéssel viseltetik, a megyei törvényhatóság ezen czélzatosan sértő kifejezéseknek használatát igazságtalannak, és egy országgyülési képviselőhöz nem illőnek találja, egyuttal a bántalmazott megyei központi tisztikar s ennek élén Széll Ignácz alispán ur irányában továbbra is teljes bizalmának ad kifejezést. A mi a jelentésben foglalt és Diskay Kálmán ügyvéd által használt „háborut a palotának, békét a kunyhónak“-féle elvek nyilvános hirdetését illeti, kétségtelen az, hogy ezek a fennálló társadalmi rend megzavarására irányulnak és rendezett jogállamban nem türhetők. Mivel azonban ezen, — ugy a megyei hatóság ellen intézett egyéb izgatások megtorlása hivatalból üldözendő, a jelentés másolata azzal tétetik át a szombathelyi kir. ügyészséghez, hogy e részben, tekintettel a helybeli lapok közleményeire, saját hatáskörében intézkedjék. Miről Széll Ignácz alispán ur, a központi tisztikar, Károlyi Autal t. ügyész értesittetnek, s mivel a sértés nyilvánosan történt, ezen határozat megyeszerte leendő közhirré tétel czéljából szolgabiró és polgármester uraknak kiadatik.“

* **A székesfehérvári** függetlenségi párt f. hó 22-diken vasárnap d. u. 5 órakor értekezletet tart.

* **Nyitramegye** f. hó 18-kán tartott rendes közgyülésén elhatározta, hogy feliratot intéz a képviselőházhoz a 12 szolgabirói járásnak 11-re való redukcziója ellen. Az árvapénztár részéről **12,000 frtnyi hiány** konstatáltatott, minek folytán Hollner Károly volt gyámpénztárnok ellen a tiszti ügyész által bünvádi teljelentés lesz intézendő s e végből az összes iratok a tiszti ügyész utján a nyitrai kir törvényszékhez áttétetnek.

* **Győrmegye és Győr** város főispánját Szabó Kálmánt ő felsége a mai hivatalos lap szerint a Lipót-rend lovagkeresztjének adományozása mellett állásától saját kérelmére felmentette. Szabó helyébe főispánná a Győri Közlöny szerint Khuen Hédervary Károlyt nevezte ki a király.

* **Hevesmegye** árvaszéki elnökévé Kaszap Bertalan orsz. képviselőt választották meg. Noha még nem bizonyos, hogy Kaszap elfogadja-e azt, a gyöngyös-patai kerületben mégis már megindultak a választási mozgalmak. Mint nekünk jelentik eddig dr. Visontay Somát, Malatinszki Györgyöt emlegetik függetlenségi jelöltekül.

Rohonczy s az állami folyammérnökök.

Szeged, jan. 20. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) A szegedi folyammérnökök ma tartották meg értekezletüket. Képviselve voltak a budapesti mérnökök Zsák Hugó főmérnök által, a tokajiak Bertalan Lajos által, táviratilag hozzájárultak az értekezlet hozandó határozataihoz a pozsonyi, pancsovai, komáromi, eszéki, temesvári, szolnoki és sziszeki folyammérnökségek, a gyomai müvezetőség és a vásáros-naményi és balassagyarmati államépitészeti hivatalok. Az értekezlet elnökévé Szojka Gusztáv szegedi főmérn., jegyzőjévé Hoszpotzky Alajos választatott. Elnök jelezvén Rohonczy képviselő támadását, elégtételt sürget. Olvastatott erre Dely Lajos jelenleg betegeskedő fiatal mérnök irásos nyilatkozata, melyban az élenken ecseteli a megtámadott mérnöki osztály feláldozó szolgálatait és mint a Rohonczy által emlitett átmetszési és kotrási munkálatoknál hivatalosan müködött egyik mérnök a maga és öt társa részérol, kik közül három kötelessége teljesité e közben azóta legszebb férfi korában elhalt, visszautasitja az egyszerüen odadobott vádakat, miután az illető munkálatokat nyilt pályázat utján adták ki és folyamatukban háromszorosan felülvizsgálták. Dely gyönyörüen irt nyilatkozatát az értekezlet jegyzőkönyvéhez csatolják a hozott határozatok indokolásául. Az értekezlet egyhangulag elhatározta, hogy a következő nyilatkozatot teszi közzé:

„Az ország összes folyammérnökei a Lónap 20-án Szegeden értekezletet tartván közös, megállapodás folytán ezennel testületileg kinyilatkoztatják, hogy Rohonczy Gedeon orsz. képviselő urnak f. hó 14-én az országgyülésen a közlekedési miniszterium összes hivatalnokai, de legfőképen a folyammérnökök ellen általánosságban elmondott vádjait és gyanusitásait határozottan visszautasitják és nevezett képviselő ur lovagiasságától és állásából folyó erkölcsi kötelezettségétől elvárják, hogy vádjai alapjául szolgáló minden egyes konkrét esetet, melyet az egyes személyekről netalán tud, illetékes helyen az igazság kiderithetése végett följelent, ellenkező esetben eljárását teljes megnyugvással a közvélemény itéletére bizzák. — Egyuttal kifejezi az értekezlet, hogy ezen ügyet a testületre nézve, a mennyiben Ordódy Pál miniszter ur erélyes védelme áltel fényes elégtételt nyert, befejezettnek tekinti.“

Azután még egy hálairat szövegét fogadta el az értekezlet, melyet Ordódy Pál miniszterhez intéz a mérnöki testület jó hirének védelmezéséért.

* Csikszeredáról kapjuk a következő sorokat: Az országgyülés folyó év és hó 14-én tartott ülésében Rohonczy Gedeon képviselő által a magy. kir. állammérnöki kar ellen intézett támadásra a közmunka és közlekedési magy. kir. miniszter által adott lelkes és erélyes válasz alkalmából, a csihmegyei magy. kir. épitészeti hivatal főnöke Thaly István kir. mérnök, az összes magy. kir. államépitészeti, folyammérnöki, töltésépitési és kikötőépitési hivatalokhoz küldött köriratában azt inditványozta, hogy a miniszternek a magy. kir. állammérnöki kar mély hálérzete kifejezéséül, egy diszalbumba foglalandó halafeliratot nyujtassék át.

KÖZGAZDASÁG.

Visszatekintés az 1881-iki gazdasági évre.

V.

A részvénytársaságok és szövetkezetek 1881. végén.

Mihók Sándor a „Magyar Compass“ szerkesztője, a magyarországi részvénytársaságok és szövetkezetek sorában 1881-ben bekövetkezett változásokról következő adatokat közöl.

I. Bank és hitelintézetek. 1880. végén volt Budapesten 14 bank 30.036,800 forint, a vidéken 97 bank 10.573,104 forint, összesen 111 bank és hitelintézet 40.609,904 forint tényleg befizetett részvénytőkével. — Ezek sorában 1881-ben következő változások fordultak elő:

a) Ujból alakultak Budapesten: 1. Magyar országos bank részvénytársulat 20 millió osztr. értékü arany forint befizetéssel (50 millió frank, 100.000 db 500 frankról szóló részvényekben.) — A vidéken: 2. Mezőturi népbank 500 db 200 frtos részvénynyel = 100,000 frt. 3. Nagyjecsai népbank 532 db részvény 30 frt befizetéssel = 15,960 frt és Zsombolyán takarék- és hitelegylet 1.000 drb. részvény 100 frt befizetéssel = 100,000 frt.

b) Részvénytőkét vagy részvények számát változtatott: Budapesten: 1. Pesti magyar kereskedelmi bank 2.500,000 frtnyi alaptőkéjét 5,000 drb. ujabb 500 frtos részvény kibocsátása által 5.000,000 frtra emelte fel. — 2. Magyar leszámitoló- és pénzváltó-bank 2 millió forintnyi alaptőkéjét 80,000 drb. 100 frtos ujabb részvények kibocsátása által 10 millió forintra, — végül 3. Budapesti bankegyesület 500,000 frtnyi alaptőkéjét 2,500 drb. 100 frtos ujabb részvények kibocsátása által 750,000 frtra emelték fel. — A vidéken: 4. Eperjesi bankegylet 250,000 frtnyi alaptőkéjét részvényenként 40 frtnak történt visszafizetése által 150,000 frtra (= 2,500 drb. részvény 60 forint befizetéssel) szállitotta le.

c) Felszámolás és feloszlás alá jutott: Budapesten: 1. Magyar vasuti bank 4.660.000 frt. 2. Magyar általános földhitel részvénytársaság 7.00.000 frt alaptőke és 3.212,200 frt erejéig kibocsátott záloglevelekkel.

Marad 1881 végén: Budapesten 13 bank 49.126,800 forint, a vidéken: 100 bank 10.689.064 forint, összesen 113 bank és hitelintézet 59.815,864 forint tényleg befizetett alaptőkével. Az 1881-iki alaptőke tehát szemben az 1880 végén kimutatott álladékkal + **19.205.960** frt o. é.

II. Takarékpénztárak. 1880 végén volt Budapesten 5 takarékpénztár 4.949,600 frt, **a vidéken 310 takarékpénztár 14.967.388 frt,** összesen 315 takarékpénztár 19.916,988 frt tényleg befizetett részvénytőkével. Ezek sorában 1881-ben következő változások fordultak elő:

a) Ujból alakultak: Budapesten: 1. Magyar általános takarékpénztár r. társaság 1.000,000 frt alaptőkével (=100.000 db 100 frtos részvény.) A vidéken: 2. varasd-drávavidéki tpénztár 100.000 frt, 3. Bellatinczen vidéki tpénztár 35.000 forint, 4. Bogláron tpénztári r. t. 50.000 frt, 5. Csáktornyán muraközi tpénztár 12.000 frt, 6. Dombováron járási tpénztár 75.000 frt, 7. Hajdu-Böszörményben r. társulati tpénztár 100.000 forint, végül 8. Turdosinban felső árvai tpénztár 30.000 frt befizetéssel.

b) Részvénytőkét vagy részvények számát változtatott: Budapesten: 1. Egyesült bpesti fővárosi tpénztár 1 millió frtnyi alaptőkéjét 600 drb 200 frtos ujabb részvények kibocsátása által 1.200,000 frtra emelte fel. — A vidéken: 2. Dárdai tpénztár 50,000 frtnyi alaptőkéjét 25,000 frtra szállitotta le. 3. Kőszegi tpénztár 31,500 frtnyi alaptőkéjét 60,000 frtra egészitette ki, 4. Székelyudvarhelyi tpénztár 20,000 frtnyi alaptőkéjét 50,000 frtra emelte fel, végül 5. Varannói tpénztár 80,000 frtnyi alaptőkéjét 50,000 frtra szállitotta le.

c) Feloszlás vagy beolvadás alá jutott: Budapesten: Pest külvárosi takarékpénztár 300,000 frt alaptőkével az egyesült budapesti fővárosi takarékptárba olvad be. — A vidéken: változás 1881 folyamában nem történt.

Marad 1881. végén: Budapesten 5 tpénztár 5.649,600 frt, a vidéken 317 tpénztár 15.373,888 frt, összesen 322 tpénztár 21.023,488 frt befizetett alaptőkével. Az 1881-iki alaptőke tehát szemben az 1880. év végén kimutatott álladékkal + **1.106.500** frt o. é.

III. Szövetkezetek. 1880. év végén volt Budapesten 24, a vidéken 234, összesen 258 szövetkezet. Az ezek sorában 1881-ben ujabb alakulás vagy feloszlás által történt változások a következők:

a) Ujból alakult: Budapesten 3, a vidéken 19, összesen 22 szövetkezet. — b) Feloszlott: a vidéken 2. Marad 1881. végén Budapesen 27, a vidéken 251, összesen 278 szövetkezet.

A Tiszavölgyi Társulat központi bizottságának a képviselőházhoz intézett kérvénye.

Mélyen tisztelt képviselőház! Minél inkább tudjuk méltányolni az áldozatok azon hosszu sorát, melyet a nagyméltóságu kormány hazafias előterjesztései alapján a Tiszavölgy és különösen Szeged város megmentése érdekében a mélyen tisztelt képviselőház hozott és minél inkább hivatva látjuk magunkat már álláspontunknál fogva is felszólalásainkban a magán vagy társulati érdekeket a közérdek szempontjából fogni fel és mozditani elő, annál inkább kerülni óhajtanók a közös törekvéseinkben általunk képviselt társulatok nevében kéréssel járulni a mélyen tisztelt képviselőház elé.

És ha mégis a jelen első esetben az 1875. VII. t. cz. ármentesitett területekre vonatkozó rendelkezéseinek megváltoztatásáról szóló 1881. XLII. t. cz. módositása, illetőleg kiegészitése iránt esedezünk, — teszszük ezt azért, mert az imént hivatkozott törvényczikk meghozatala óta még egy év sem mulván el, a nagyméltóságu kormány bármennyire érezze is kérelmünk méltányosságát, — kezdeményezőleg alig lépend fel — s mert másfelől nagy nemzetgazdasági visszahatás nélkül az 1881. XLII. t. cz. változatlanul még sem maradhat, s ezt tudva és érezve a tiszavölgyi társulat tétlenül nem nézhet a bajok elé.

Alázatos kérelmünk oda terjed, hogy az 1881. XLII. t. cz. oly irányban egészittessék törvényhozási uton ki, hogy:

„Az ezen törvény (1881. XLII. t. cz.) által különös gazdasági költségek megtéritésének czimén az ármentesitett területek részére biztositott rendelkezések 1882. január 1-től kezdve a törvény értelmében érvényesitendők, az ekként megtéritendő összegek azonban a kiigazitási munkálat folytán előállott adótöbbletet meg nem haladhatják s a kiigazitás előtti adó-alap az uj kataszter szerinti adókivetés életbe léptéig csorbulást nem szenvedhet.

Ezen kérelmünk indokolására kell, hogy visszamenjünk az 1875. VII. t. cz. 31. és következő §§-ai által elrendelt kataszteri kiigazitási munkálatra, melylyel a földadó kataszteri müveletek mindenütt, a hol a müvelési ágak változtak, a tényleges állapotnak megfelelőleg kiigazittattak és a müvelési águkban változó területek a régi kataszterben fennálló osztályok valamelyikébe soroztattak.

Távol vagyunk attól, hogy taglalásába bocsátkozzunk annak: helyes volt-e a törvényhozásnak, szemben az ugyanezen törvényczikk által elrendelt uj kataszteri munkálattal a kataszteri kiigazitási eljáráshoz, mint ideiglenes intézkedéshez folyamodni, és hogy különösen helyes volt-e a kataszteri kiigazitási munkálatot a nélkül elrendelni, hogy az ármentesitett területek sajátságos viszonyait tekintve, azok részére megfelelő külön osztályok felállitása iránt egyidejüleg intézkedés történjék; de annyi bizonyos, hogy mig az 1875. VII. t. cz. megalkotásánál az ármentesitett területeket illetőleg az általános felfogás az volt, hogy az ármentesités kevés befektetéssel nagy eredményeket mutathat fel, — addig az 1875. VII. t. cz. meghozatalát közvetlen követő 1876. évtől, mint forduló ponttól kezdve egymást érték a Tisza völgyén azon csapások, melyek ma már alig hagynak kétséget fenn az iránt, hogy tekintve a nagy befektetéseket kevés és bizonytalan az eredmény, a mely elérhető; — kétségen kivül áll az is, mélyen tisztelt képviselőház, hogy azon területek jelentékeny része, a melyek kataszteri tiszta jövedelme az 1875. VII. t. cz. 31. §-a alapján az egymást követő száraz évek folytán változott müvelési ágaknak megfelelőleg igazittatott ki, illetőleg emeltetett fel, — most régi állapotába visszaesett s igazság szerint egy uj kiigazitási munkálattal az in integrum restituczíót kataszteri tekintetben joggal követelhetné; ennek igazolására elég legyen statisztikai hivatalos összeállitásainkra hivatkoznunk, melyek szerint a külső Tisza-viz beömléseitől egészen eltekintve, az 1878, 1879 és 1880. években a mentesitett gyanánt szereplő területből belviz alatt álló rész 332,531 és 695,031 (1200 négyszög öles) hold között váltakozott, de bizonyos végül az is, hogy a kataszteri kiigazitás alkalmával — a mint már érinteni szerencsénk volt, — az ármentesitett területek sajátságos és más területekkel össze nem hasonlitható viszonyainak megfelelő osztályok a régi kataszterben nem találtattak s ilyenek hiányában az osztályba sorozás a katasteri tiszta jövedelem és megadóztatás aránytalan emelkedését vonta maga után, a melylyel szemben a különös gazdasági költségek liquidácziója, ugy a mint az a régi kataszterben megállapittatott, komolyan figyelembe alig jöhet; oly liquidáczió ugyanis, mely a befektetett nagy összegeket egészen figyelmen kivül hagyja töltés-magasitási, szélesitési, padkázási költségeket pedig [illegible] **sabb magyarázat szerint és alkalmazás mellett** csupán a töltés-fentartási, — vagy helyesebben fejezve ki magunkat, — a töltéseknek eredeti méreteikben leendő megtartási költségeit engedi a kataszteri tiszta jövedelemből leüttetni, — annál kevésbbé tekinthető reális kedvezménynek, mert még ezen legszorosabban vett és legszükebbre szabott fenntartási költségek is a kollaudáczió befejeztétől feltételeztetnek, — már pedig azt tudjuk, hogy vannak társulatok, a melyek évek hosszu során át dolgoznak és költenek, mig a kollaudáczióhoz jutnak, s a melyek végleg kimerülhetnek már akkorra, midőn az elkésett segély megérkezik.

Mélyen tisztelt képviselőház! Beismerjük, hogy a nagyméltóságu kormány előterjesztése folytán a törvényhozás a különös gazdasági költségek liquidáczióját illetőleg fennálló ezen visszásságot az 1881. XLII. t. cz. által az uj katasztert illetőleg orvosolni méltóztatott, — és nem is kérünk egyebet, mint azt, hogy a mit a törvényhozás az uj kataszterre nézve jogosnak és méltányosnak már elismert, az már most is, t. i. az uj kataszter életbelépteig jogosnak elismertessék, s az 1881. XLII. t. cz. által különös gazdasági költségek megtéritésének czimén az ármentesitett területek részére biztositott kedvezmények már 1882. jan. 1-től számitva annyiban érvényesittessenek, a mennyiben a megtéritendő összegek a kiigazitási munkálat folytán előállott adó-többletet meg nem haladják.

Mélyen tisztelt képviselőház! Az igazsággal és méltányossággal megegyezőleg kérhettük volna, mint már fent is kifejtetett, hogy az 1875. VII. t. cz. 31. és következő §§-ai által elrendelt kataszteri kiigazitási munkálat — az időközben lényegesen változott tényleges állapotot tekintve — ujonnan átvizsgáltassék, kérhettük volna, hogy az igazságosabb elvek szerint az uj kataszterre nézve megállapitott liquidaczionális eljárás az 1876. január 1-től kezdve, mint a mely idő óta a kataszteri kiigazitás folytán előállott, s állandóan fenn nem tartható adótöbblet fizettetik, — az ármentesitett területek javára szolgáljon, — és kérhettük volna azt is, hogy a kataszteri kiigazitás folytán előállott adótöbbletre való minden tekintet nélkül történjék az uj kataszter életbelépteig is a liquidálandó összegek megtéritése — és ezen kérelmek mindenike benső jogosultsággal bir s megegyeznék a közteherviselés azon általános elvével, mely szerint egyrészről az állam méltán megköveteli minden adózótól azt, a mi jogos, és a törvény intencziójával megegyező, — de másrészről az állam kötelessége is minden oly rendkivüli és előre nem láthatott körülményeket tekintetbe venni, — melyek megszüntetik azon alapot, a melyen a törvény intézkedése nyugodott, s különösen ez esetben megszüntetik jelentékeny részben az adózásnak alapját, a tiszta jövedelmet s az 1876-ban talált müvelési ágakat — azonban tekintetbe véve hazánk sulyos pénzügyi viszonyait, a folytonos állami hiányt, e jogos és méltányos kivánatokat önmagunk korlátoljuk, — önmagunk szállitjuk le kérelmünket a legcsekélyebb minimumra, midőn azt kérjük, hogy 1882. január 1-től az ármentesitett területek részére megtériteni kért összegek a kataszteri kiigazitás előtt fennállott adó-alapot meg ne támadhassák.

Az uj kataszterre való utalás, mélyen tisztelt képviselőház! e kérdésben bennünket meg nem nyugtathat; midőn ugyanis az 1875. VII. t. cz. alkottatott, az uj kataszteri munkálat csak hat évre lőn számitva s ezen hat év már a mult évvel lefolyt és teljes biztossággal senki sem képes meghatározni, hogy az uj kataszter szerinti adókivetés a nm. kormány legjobb akara mellett is, mikor lesz életbeléptethető, már pedig ezen kéréssel a már most meglevő és a tapasztalás szerint mindinkább nagy obbodó terhek némi kiegyenlitése a jelenre nézve czéloztatik; — ezen jogos kivánatunknak az uj kataszterre való utalása tehát nem mást jelent, mint a fennálló igazságtalanságnak bizonytalan, mindenesetre pedig hosszabb időre való fenntartását. De ezen sulyos állapotnak fenntartása nemzetgazdasági tekintetből is nagy kárral és hátránynyal járna, mert azokat, kik a viszonyok által kényszeritve most akarnának szabályozni, a szabályozástól egészen visszariasztaná, azokat pedig, kik munkaközben vannak, megbénitaná s az aránytalan ármentesitési terhek elviselésére képtelenekké tenné.

Legközelebb is egy társulat, névszerint a felső-bodrogi kijelentette, hogy az 1.100,000 forinttal előirányzott uj munkálatba bele nem kezd, s eddig mintegy 500000 frtot tevő befektetését inkább veszni hagyja, ha csak az 1881. XLII. t. cz. a kérelmezett irányban ki nem egészittetik; — ily helyzetben vannak más társulatok is, s ha idejekorán a törvényhozás részéről ez irányban segély nem érkezik, az ármentesitési uj munkálatokban az uj kataszter életbelépteig oly szünet fog beállani, melynek hatása nemcsak egyéni, hanem nemzetgazdasági és állampénzügyi szempontból is hosszu időn át érezhető lesz. De a többször jelzett rendelkezés törvényerőre leendő emelése nélkül a munkálataik közepett levő társulatok anyagi ereje is megbénittatnék.

Tudva van a mélyen tisztelt képviselőház előtt, hogy a Tiszavölgyén történő befektetések a közel multban történt előszámitásokat is menynyire tulhaladják. Az 1880. XX. t. cz. által biztositott 25 millió kimerüléséhez közel van, s hogy csak egyes eseteket hozzunk fel, melyekből következtetni lehet a többire, a közbejött katasztrófák folytán p. o. a felső-szabolcsi társulat, mely 1879. november 26-án szükségletét 1.184,000 frttal jelentette be, két millió frt kölcsönt volt kénytelen felvenni, — a hosszufoki társulat pedig, mely 1880. junius 3-án szükségletét 300,000 frttal jelentette be, kölcsön és előleg czimén 800,000 frtot vett igénybe s ezen felül még 200,000 frtot vesz fel.

Kétségtelen tehát, hogy a törvényhozásnak mellőzhetlen feladata az ármentesitett területeknek az általunk felemlitett módon — ha mindjárt mérsékelt mérvben is, de igazságot szolgáltatni; ezt követeli az állam jól felfogott érdeke is, még pedig időkésedelem nélkül tekintve, hogy némely társulatok a kezdet nehézségeivel küzdenek, mindnyájan pedig a legmegfeszitettebb munka és áldozatok közt mérlegelik, nem e vérzenek el vagyonilag akkorra, midőn talán munkájuk gyümölcsét lehetne aratniok, akkorra, a midőn azon rendkivüli költségek, melyek reájuk nehezednek, az állam által is a megadóztatásnál tekintetbe vétetni fognak.

Más szerencsésebb országokban az állam hason-munkálatokat minden lehető kedvezményekben részesit, többek közt az állam alig számbavehető kamatláb mellett ad kölcsönöket; jól tudjuk, ismerve pénzügyi sulyos helyzetünket, — hogy ezt az államtól nem igen várhatjuk, de azt méltán várhatjuk, hogy a megadóztatásnak alapelve, melyre fentebb hivatkoztunk, figyelmen kivül ne hagyassék.

Ha már ezek szerint az állam Magyarországon a nemzetgazdaságilag legnagyobb fontossággal biró vállalatot nem segélyezheti, kell, hogy azt rendkivüli megterheltetésektől megóvja, még pedig haladék nélkül és addig, mig a teher alatt egészen össze nem roskadunk.

A törvényhozás bölcsesége bizonynyal e

kerdést érdeme szerint méltatandja és egyéb az ország javára irányzott nagy törekvései között nem felejtendi, hogy hazánk jövő felvirágzásának egyik legfőbb forrását a Tiszavölgye van hivatva képezni, és nem felejtendi a törvényhozás azt sem, hogy ha nem akarjuk, hogy a Tiszavölgy által képviselt nevezetes adó alap részben megsemmisüljön, részben pedig a tiszavölgyi jelenlegi birtokosok helyébe idegenek lépjenek, — akkor ezen nemzedéket azon önfentartási harczban, a melyet az elemekkel viv, adóval való nem méltányos terheltetés által ne tegye az állam tehetetlenné.

Teljes bizalommal levén egyébként, ugy a nagyméltóságu kormány, mint a mélyen tisztelt képviselőház iránt, alázatos kérelmünket ismételten is abba foglaljuk össze:

méltóztassék a mélyen tisztelt képviselőháznak a nagyméltóságu pénzügyminiszter urat utasitani az iránt, hogy az 1881. XLII. t. czikknek oly irányu novellaris kiegészitése iránt mielőbb, mindenesetre pedig az országgyülés ezen ülésszakában törvényjavaslatot terjeszszen elő, hogy:

„Az 1881. XLII. t. cz. által különös gazdasági költségek megtéritésének czimén az ármentesitett területek részére biztositott rendelkezések 1882. január 1-től kezdve a törvény értelmében érvényesitendők; az ekként megtéritendő összegek azonban a kiigazitási munkálat folytán előállott adótöbbletet meg nem haladhatják s a kiigazitás előtti adóalap az uj cataster szerinti adókivetés életbelépteig csorbulást nem szenvedhet.

Kelt Budapesten, a Tiszavölgyi Társulat központi bizottságának 1882. évi január hó 3-ik napján tartott üléséből.

Mély tisztelettel
Gr. Lónyay Menyhért, s. k.
elnök.

Vegyes közlemények.

⁑ **Előmunkálati engedélyek.** A közmunka- és közlekedési m. k. miniszterium egy év tartamára előmunkálati engedélyt adott: a) Williere P. és Leyros H. mérnököknek egy Varasdtól Klucon át Zapresicig s Kaprinától Rohits irányában az ország határáig vezetendő gőzmozdonyu helyi érdekü vasutra; és b) Matók Bélának egy, az altöld-fiumei vasut hódmező-vásárhelyi állomásából kiinduló, a város főutczáján át a Tisza partig épitendő lóvonatu közuti vasutra.

⁑ **Az arad-csanádi vasut** épitésének megindítására az előkészitő intézkedések erélyesen folyamatba tétettek. Az épités vezetésével — mint a „Vasuti és közlekedési Közlöny" irja — jobbára az arad-körösvölgyi vasut mérnökei lesznek alkalmazva, mire nézve a most nevezett vasuttársulattal az egyezmény már meg is köttetett. A vasutvonal tervezéséért s előmunkálataiért az arad-körösvölgyi vasut közegeinek minden dijazásáról lemondott. A kisajátitási mérnöki munkálatok már kiadattak, s a kisajátitási egyezségek megkötésére vonalrészenkint az igazgatóság tagjai küldettek ki. — A vasut czéljaira egy 15 hold kiterjedésü kavics-bánya béreltetett ki, a makói közuti hid átvétetett, mely most már az arad-csanádi vasut kezelése alatt áll. A megyék, birtokosok és községek által kötelezett hozzájárulások befizetése is megindult, nevezetesen a m. k. pénzügyminiszterium a hozzájárulási első részletet már folyósitotta. Csanádmegye aláajegyzett részvényeinek értékét befizette s a községek részére is kieszközöltettek már hozzájárulásaik kiegyenlitésére az első hazai takarékpénztártól a szükséges kölcsönösszegek. A befolyt pénzkészlet által alkalmasint fedezve lesz az alaptőke 30%-a, a mely esetben a már megejtett közigazgatási bejárás alapján az épitési engedély is ki lesz adható. Az épitési biztositékot a vasuttársulat már letette, s igy ez idő szerint az épitési engedély kiadása csakis az alaptőke 30%-ának befizetésétől függ. A vasut épitése meg sem indult s már is tervben van egy ujabb csatlakozó szárnyvonalnak létesitése. József főherczeg ugyanis csak azon feltétel alatt volna hajlandó a vasut költségeihez járulni, ha a mezőhegyes-kétegyházi szárnyvonal Kétegyházától Kisjenőig kiépittetik. A vasuttársulat igazgatósága elvben hozzájárult a szárnyvonal meghosszabbitásához, s már a legközelebbi közgyüléstől felhatalmazást fog kérni, hogy az esetre, ha a Kétegyházától Kisjenőig vezetendő szárnyvonal által érintett községek és birtokosok a kiépitéshez szükséges tőkét részvények aláirása által biztositanák, a szárnyvonal meghosszabbitását eszközölhesse.

⁑ **Vámkirendeltség a budapesti pályaudvarokon.** A magy. kir. államvasutak értesitése szerint, a földmivelés, ipar- és kereskedelmi m. kir. miniszter, a m. kir. pénzügyminiszterrel egyetértőleg megengedte, hogy a külföldre szállitott és onnan üresen visszatérő jegygyel ellátott használt zsákok a helyett, hogy vámkezelés végett a budapesti m. kir. fővámhivatalba küldetnének, az átszállitással járó jelentéken költség megtakaritása czéljából a budapesti pályaudvarokon müködő m. k. vámhivatali kirendeltségek által elvámoltassanak, ha ez az illető felek által kivántatnék. E miniszteri engedély folytán, as esetben: ha a felek az üresen külföldről visszatérő jegygyel ellátott zsákküldeményeknek a budapesti pályaudvarokon müködő vámhivatali kirendeltségeknél való elvámolását kivánják, — üres zsákküldeményeikről szóló szállitó leveleken Budapest állomást, mint rendeltetési, illetőleg vámkezelő állomást kitüntetni, és a vámkirendeltségek által foganatositandó vámkezelést előirni tartoznak.

⁑ **Magy. kir. államvasutak.** Több izben előfordult helytelen czimezések folytán a magy. kir. államvasutak Budapest dunaparti teherpályaudvarával közvetlen sinösszeköttetésben álló: Concordia, Gizella gőzmalmok, valamint a molnárok és sütők gőzmalmába rendelt küldemények az osztrák államvasut Budapest állomásán átrovatoltatván, tört forgalomban érkeztek rendeltetési helyükre, mi által a közvetlen tételekkel szemben, jelentékeny dijtöbbletek lettek a felek terhére felszámitva. A magy. államvasutak igazgatósága tehát figyelmezteti a közönséget — saját érdekében — hogy a nevezett gőzmalmok számára feladott küldemények mindenkor: „Budapest M. Á. V. dunaparti teherpályaudvar" állomásra czimezendők és hogy az ily módon czimezett kocsirakományi küldemények, minden további külön disposiczió nélkül amugy is emlitett gőzmalmok üzleti helyiségeibe szállittatnak lerakás végett.

⁑ **Bosnyák vasutak.** A zenicza-szerajevoi vasutvonal kiépitésén, mint Szerajevóból irják, tekintettel az okkupált tartományokban uralkodó kedvezőtlen állapotokra, oly erélyesen dolgoznak, hogy a vasut néhány hónap mulva használható lesz. A zenicza-szerajevoi vasut kiépitésével a Zeniczába érkezett áruknak szállitók közvetitésével való továbbszállitása természetesen fölöslegessé fog válni, a mi már magában véve is nyereség lesz, a mennyiben a szállitást olcsóbbá fogja tenni. Azonkivül azonban e katonailag kezelt vasut tarifáját alapos revizió alá kell majd venni, ha azt akarják, hogy ne csak a hadügynek, hanem a kereskedelemnek is hasznára legyen. A vasut keskeny vágányu, s azért nem igen nagy hordképességgel biztat, mig ellenben a banjaluka doberlini vasut, mely a körülbelül tizennégy nap mulván megnyitandó sziszek-doberlini vonal által Ausztria-Magyarország vasuti hálózatával lesz összekötve, normális vágányu lesz.

⁑ **Anglia gyarmatpolitikája.** Külley Alfréd, Külley Ede kir. táblai biró fia, mint Bécsből irják e hó 18-án a keleti muzeumban értekezést tartott az angolok gyarmatpolitikájáról. Értekező mindenekelőtt a gyarmatositás fogalmát fejtegette, s miután a kivándorlás főokául a tőkefölösleget, valamint a tulnépesedést emlité, áttért az angolok gyarmatpolitikájára. Külley a valódi gyarmatositókul az angolokat nevezte meg, és dicsérte azok jeles tulajdonait. Csak a brit az, aki mint kivándorló a szélrózsa minden irányában testvérekre talál, testvéreket angol szokásokkal és nyelvvel, angol munkaerővel és tevékenységgel. Értekező ezután az angolok által gyarmatositott legnevezetesebb területeket vette szemügyre, a komor rezignáczióval tervező indusoktól lakott Keletindiát, a szabad Amerikát s Ausztráliát, melyen a gyarmatok csak akkor kezdtek virágozni, midőn a gonosztevők gyarmatát beszüntették, végre pedig felsorolta azokat a föltételeket, melyek a gyarmatok gazdasági felvirágzásához okvetetlenül szükségesek. Külley ismételten hangsulyozta az angolok kitünő gyarmatositási tehetségét s megjegyzé, hogy a franciákban, kivévén, ha tömegesen és egyesülten lépnek fel, a munkás angolok ruganyosságából és individualitásából vajmi keveset lehet feltalálni. Károly Lajos főherczeg, aki a nagy tetszéssel fogadott értekezést különös figyelemmel hallgatta, annak befejezése után elismerését fejezte ki az értekezőnek.

⁑ **A Gotthard-vasut,** valamint az ez által érdekelt vasutak és az osztrák déli vaspálya igazgatóságai e hó 17-én és 18-án Maina melletti Frankfurtban konferencziát tartottak, melyen abban állapodtak meg, hogy a Németország és Olaszország közti forgalom a legrövidebb ut elve szerint a Gotthard és Brenner közt osztassék föl. Ama állomások forgalmára nézve, melyek 20 százalékig az egyenleg vonalon kivül fekszenek, a legrövidebb ut tarifái lesznek mérvadók, s a szállitó vonal a szállitási költségek után 50 százalékot tartozik e versenyző vonalnak kifizetni. Azoknak az állomásoknak a forgalma, melyek több mint 20 százalékkal fekszenek az egyenleg vonalon kivül, kizárólag vagy a Brennerhez, vagy a Gotthardhoz tartozik. Az osztrák déli vaspálya azzal a feltétellel adta beleegyezését, hogy az élelmi szereknek Olaszországból Belgium, Holland és Angolországba való szállitására nézve is egyezményt hozzanak létre. A rajnai és elzasz lothringiai vasutak engedékenysége következtében abban állapodtak meg, hogy az élelmiszer szállitás Verona-Bologna-Modenától, mely ettől a vonaltól keletre vagy délre Belgiumba, Hollandba és Angolországba megy, a Gotthard és Brenner közt megoszlik, mig ellenben a föntjelzett vonal nyugotra irányuló élelmiszer szállitása egészen a Gotthard-vonalé, a Mont-Cenisnek szerződésileg biztositott quota fentartásával.

Iparügyek.

— **A nagy porczellánföld-telepről,** melyet Szind mellett (Erdélyben) fedeztek fel, a földmivelés és iparügyi miniszter tudvalevőleg mintát küldetett be a földtani intézethez physikai és vegytani megvizsgálás végett. Minthogy az intézetben vegytani mühely nincs berendezve, a mintát az állatorvosi tanintézetben elhelyezett vegykisérleti állomásra küldötték. A vizsgálatot dr. Liebermann Leo, a vegykisérleti állomás főnöke a napokban fejezte be és azt találta, hogy a tömegében szürkés szinü anyag apró elmálásban levő kőzetdarabkákat tartalmaz, hogy könnyen gyurható és vizzel eléggé összeálló szilárd testet képez. A vizzel higitott kénsavas oldatban fehér csapadékot képez annak jeleül, hogy benne finoman elosztva kaolin, a porczellánföld legfőbb alkatrésze van jelen és pedig mint a vegyi elemzés kimutatta, a tiszta kaolin 37%-át teszi az anyagnak. Mindezeknél fogva a talált porczellánföld mind vegyileg kitünő összetételü, mind physikai tulajdonságainál fogva a feldolgozásra egészen alkalmas, és ha a telep elég nagy kiterjedésü, kiaknázása jövedelmező és igen nagy fontosságu volna a hazai porczellán iparunkra.

— **A budapesti országos kiállitás** ügyében a fővános által kiküldött bizottság az orsz. m. iparegyesületben alakult előkészitő bizottság albizottságával egyetemben holnap, szombaton délután tartja az uj városházán első gyülését.

— **Az iparügyi miniszter** e napokban köszönetét fejezte ki Posner K. L. urnak, ki a czigarettpapirgyártást uj iparágként meghonositván, ennek első füzetkéiből mintákat küldött a miniszterhez. E minták szerint ezen hozzánk eddig kizárólag külföldről, főleg Franciaországból került czikk importálása nemsokára felesleges lesz, mert a magyar készitmény ugy jó minőség, mint csinos kiállitás és ár tekintetében teljesen versenyképes.

— **Az orsz. könyvészeti kiállitás** könyvkötészeti ágának rendező bizottsága a vidéki könyvkötészeti üzletek számára körlevet bocsátott ki, melyből a következőket emeljük ki: A kiállitandó tárgyaknál a bizottság fősulyt fektet a munka és kivitel pontosságára és izlésességére; költséges diszkötéseknek a kiállitásra való készitése tehát épen nem kivántatik. Oly könyvkötési munkák kiállitói, melyeket az e végből alakitandó szakértő jury a munka tökéletes voltánál fogva kiemelésre méltóknak talál, a jury indokolt határozatát tartalmazó dicsérő oklevelet nyernek. A vidéki könyvkötők helypénzt nem fizetnek s a rendezést a kiállitók által választott bizottság dijtalanul eszközli. E bizottság tagjai: Érczhegyi Ferencz, Geller József, Gottermayer és Halfer, Hirháger Károly, Lázár György, Mehner Vilmos és Molnár Mihály. — A kiállitás nyomdászati ágának rendező bizottsága által kibocsátott körlevelében avval a téves feltevéssel szemben, mintha a kiállitásban csak diszmunkák előállitására képes nyomdák vehetnének részt, határozottan hangsulyozza, hogy a kiállitási programm e részben az egymás ellenében való versenyzést egyenesen kizárja, s hogy a szerényebb felszerelésü nyomda, ha kitüzött körében az igényeknek megfelel, szintugy teljes méltánylásra számithat, mint nagyobb erőkkel rendelkező társa. Felhivja továbbá az eddig még nem jelentkezett nyomdákat, hogy a megnyitás hataridejének elhalasztását felhasználva, a kiállitásra utólag jelentkezzenek és felemliti, hogy a kiállitás maga, a vidéki kiállitóknak a csekély szállitási dijon kivül semmi költségbe nem kerül, s egyedül az illető kész munkák összeállitását igényli.

Kereskedelem és tőzsde.

Krach a párizsi tőzsdén.

Lapunk mult számának távirati rovatában már tettünk emlitést ama izgalmas jelenetekről, melyeknek a párisi tőzsde tegnap szinhelye volt. Ezek kiegészitéseül ma még a következő — tegnapi keletü — távirati jelentések fekszenek előttünk: Oly tőzsdenapokat, mint a mai, a párisi piacz még nem igen látott. Teljesen lehetetlen annak megitélése, hogy Páris a krizis elején vagy végén áll-e. Főleg Bontoux-értékek voltak a leghevesebb rázkódtatásoknak kitéve. — Ma kitünt az, hogy a valódi helyzet eltitkolása és a végrehajtások elhallgatása, a mint azt tegnap megkisérlették, lehetetlen. Már tegnap számos üzér beszüntette fizetéseit és értékeiket el kellett árverezni. Ez volt a debacle kezdete. Ehhez járultak még a végrehajtások a lyoni piaczon, melyek itt gyakorolták utóhatásukat. A lyoni bank, bár még nem hivatalosan, beszüntette fizetéseit. A fődolog azonban az volt ma, hogy a Bontoux értékek ellen heves támadások intéztettek; egy nagy coulissa-czég elkezdte az eladásokat és a mire nem mutatkozott vevő, a kinálat fokozódott és az árfolyamok szédületes gyorsasággal estek. Megdöbbentőleg hatott, midőn az Union Générale árfolyama 1800-ig, söt szakadatlanul 1300-ig esett. Tegnap óta ez érték 1000 frankot veszitett. Ép igy jártak az osztrák tartományi bank részvényei, melyek tegnap még 865-ön állottak és ma már 255 frank veszteséggel 610-re estek. Osztrák alpesi bányatársaság ma 175-ig esett. Ily, a piaczot mélyen megrázkodtató eseményekkel szemben, Franciaország bankjának kimutatása és a politikai események nem gyakoroltak befolyást. A vételkedv teljesen megszünt. Bármily olcsón kináltak is, senki sem akart venni. De nemcsak üzérkedési értékek, hanem járadékok is szenvedtek az általános panique benyomása alatt. Háromszázalékos 82.75 ig, törleszthető háromszázalékos 82.75-ig, ötszázalékos 113.50-ig, egyenkint 1 frankkal estek. A banque de France részvényei tegnapi 5000-es árfolyamukhoz képest 450 frankot veszitettek. Vasuti értékek szintén nagyon jelentékeny veszteségeket szenvedtek, lyoni vasut tegnap 1710, ma 1650, északi vasut tegnap 2180, ma 2040, osztrák államvasut tegnap 670, ma 655, lombard tegnap 310, ma 295. Aránylag jobban tartotta magát Szuez-részvény, ez ma kerek 100 frankot veszitett. A legujabb tőzsdei események még azokat a financziereket is, kik eddig a párisi tőzsde szolidságát csodálták, aggodalommal tölt el. A következmények febr. 1-én fognak a liquidácziónál mutatkozni. Egyelőre most alig van piacz; a közbenjárók visszalépnek az eladási megbizások végrehajtásától és az ügynökök követik példájukat. Attól tartanak, hogy a liquidáczió február 1-jén sok áldozatot fog követelni. A nagy veszteségek a tőzsdén a közönségben is mély benyomást keltenek.

Egy másik távirat ezeket mondja: A panique az üzérkedők soraiban a legnagyobb zavart idézi elő. Roppant veszteségekről, milliárdokról beszélnek, a járadék is veszélyezve van. Attól lehet tartani, hogy ha még két napig ily állapotok lesznek a tőzsdén, mint ma, akkor februán 1-én nem tudnak fizetni és számos tőzsdeügynök tönkre megy.

Az Union Générale nem intézkedett arról, hogy a tőzsdének vásárlási megbizásokat adott volna és ez magyarázza meg a részvények borzasztó esését, mert az eladók nem akadtak vevőkre. Az Union azt hiszi, hogy a krizist könnyebben viseli el, ha tőkéit együtt tartja, hogy minden eshetőség ellen meg legyen óva, mintha ezt vagy azt az árfolyamot iparkodik tartani.

Bizonyos körökben e támadásokat külföldi bankároknak tulajdonitják. Segélyszyndikátus eddig még nem alakult. Az Union Générale ellenségei kalandos hireket terjesztenek. A támadás jól volt intézve, mert nemcsak az egész piacz van felizgatva, hanem Bontoux is távol van és csak holnapután érkezik Párisba.

Egy harmadik, január 19-iki keletü párisi távirat jelenti, hogy az ügynökök által lebonyolitott különbözetek egy milliárdra rugnak. Hatalmas contremine folytatja romboló munkáját a Bontoux-értékben, melyek csekély ellentálló erőt fejtenek ki. Hallátszik, hogy a lyoni bank, miután már 18-ikán néhány napra feltüggesztette fizetéseit, fizetésképtelennek nyilvánitotta magát. Egy későbbi távirat pedig azt jelenti, hogy a Banque de Lyon et de la Loire igazgatótanácsa a birósági liquidácziót kérte.

A tegnapi esti tőzsdén a paniquehoz még azt a hirt is terjesztették, hogy a Gambetta-miniszterium beadta lemondását, mire aztán az árfolyamok tovább estek és pedig ötszázalékos járadék 112.75-ig, három százalékos 85. Union Générale, mely már 1100-on állott, ismét emelkedett 1300-ig, osztrák tartományi bank 500-ra esett, alpesi bányatársaság 150 re. Ottomán bank 725, Szuecz-részvény 2200. Ez árfolyamok azonban mind névlegesek, mert üzletről szó sincs.

*

Ez események a párisi tőzsdéről nem tévesztették el hatásukat nálunk is gyakorolni és a már egész héten át uralkodó lanyhaság az „Egyetértés" párisi sürgönyében foglalt hirekre csak uj tápot nyert. Üzérkedési értékek aránylag kevesebbet szenvedtek, mig járadékok teljes 2 százalékot veszitettek. A forgalom bár látszólag csendes irányban mozgott, azért mégis észre lehetne venni, hogy a piacz lázas izgatottságban van. Ideges feszültséggel várták a dolgok fejlődését Párisban. A bécsi tőzsdéről a mainapon hat fizetésképtelenséget jelentettek.

Ma este már nyugodtabb hirek érkeztek Párisból, mi azután a mi tőzsdénken is nyugodtabb hangulatot idézett elő.

—

** **Magyar aranyjáradék konverziója.** Szapáry gróf pénzügyminiszter jelenlegi Bécsben tartózkodását felhasználta arra, hogy a Rothschild-hitelintézet csoport képviselőivel a magyar aranyjáradék konverziójának folytatása iránt értekezzék. A magyar kormány a konverzió folytatását kivánja, de a tőzsdék jelenlegi helyzete arra kényszeritik a Rothschild-csoportot, hogy további operácziótól egyelőre elálljon.

** **Az elektro-technikai iparos-részvénytársaság** alakuló közgyülése e hó 21-ikére volt kitüzve, de minthogy az alapitók a megkivántató részvénytőkét nem birták előteremteni, mint értesülünk, e tervezett társaság nem fog megalakulni és az eddigi aláirók befizetett pénzüket visszakapják.

** **Uj bank Párisban.** Párisból jelentik, hogy az ottani Cohn, Reinach és társa bankczég, részvénytársasággá alakul át. E jelentés szerint a bank 100.000 drb. 500 frankos részvényt bocsátana ki darabonkint 50 százalék befizetés mellett. Az eddigi czégtulajdonosok nem fognak ugyan kielégittetni, a helyett azonban a szyndikátus nyereségének 25 százalékát engedik át nekik s azt a jogot, hogy az esetleg még kibocsátandó részvények egy negyedrészét pariárfolyamon átvehetik. Az igazgató tanácselnökévé Lebaudy, alelnökké az eddigi czégtulajdonos Reinach jelöltetett ki, Cohn egészen a magán életbe vonul.

** **Fizetésképtelenségek.** A bécsi Creditorenverein következő fizetésképtelenségeket hoz nyilvánosságra: Lederer Izrael kézmü- és rövidárukereskedő Félegyházán, Drobnik József füszer- és csemegekereskedő Bécsben, Reichfeld M. bejegyzett kereskedelmi czég Nagy-Kanizsán, Rosenfeld Sarolta Selmeczen, Plessinger vászonárukereskedő Bécsben, Marburg és fia divatárukereskedők Römerstadt és Jägerndorfban.

Pénzügyi és bankhirek. Az „Első magyar iparbank" 1881 dik évi mérlege a következő tételeket tünteti fel: Vagyon: Pénztári készlet 166328.20 frt, váltótárcza 1351610.81 forint, kölcsönök értékpapirokra 638764.79 frt, jelzálogi kölcsön 132116.03 frt, hitelintézeteknél elhelyezve 155250 frt, intézeti házak 455676.39 frt, különféle adósok 59515.73 frt, összesen 2959261.95 forint. Teher: Részvénytőke 600000 frt, takarékpénztári betételek és pénztári jegyek 2101238.47 frt, a személyes hiteltulajdonosok biztositéki alapja 26160.20 frt, bank tartalék-alapja 25461.73 frt, nyugdij-alap 30082.01 frt, fel nem vett osztalékok 1360 frt, előre felvett kamatok 9505.18 frt, különféle hitelezők 93833.34 frt, tiszta jövedelem 71621.02 forint, összesen 2959261.95 forint. Az igazgatóság részvényenkint 13 forintnyi osztalék fizetését fogja inditványozni. — **A marosvásárhelyi takarékpénztár** részvénytársasaság igazgatósága a rendes évi közgyülést folyó évi február hó 27-én tartja meg, melynek tárgysorozata a törvényszabta időben közzé fog tétetni. — **A sárvári első takarékpénztár** a mult évről 24,000 frtnyi befizetett részvénytőke után 1.424,988·66 frtnyi pénztári forgalmat és 8035·90 frt tiszta nyereséget mutat ki. A közgyülés február hó 2-án tartatik. — **A trieszti Assicurazioni generali** biztositó-társasághoz 1881. deczember havában életbiztositásra 443 ajánlat érkezett 1.207,187.10 frt erejéig, kiállitatott 419 kötvény 1.126,132·22 frt erejéig, 1881. január 1-től 3837 ajánlat érkezett 10.454,269·10 frt összeggel és kiállittatott 3374 kötvény 9.243,549,61 frt összegig. A január elsejétől bejelentett károk 1.088,668·55 frtig rugnak. Összehasonlitván az 1380-ik évet az 1881-ik évvel, kitünik, hogy ez utóbbiban 286 kötvénynyel több áliittatott, melyek 598.799.35 frtot képviselnek.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Terménytőzsde.

— jan. 20.

A terményüzlet ma vontatott volt.

Szilva iránya ma változatlan. Elsőrendü bosznai áru 13 frtjával adatott el 56 kilókint.

Szilvaiz változatlan és üzlettelen.

Termények mai hivatalos jegyzése 100 kilokint:

Különféle termény	Irányzat	Faj	Pénz frt	áru frt
Heremag	lanyha	Luczerna magyar	54 —	56 —
		francsia	86 —	88 —
		olasz	70 —	75 —
		vörös	50 —	57 —
Repczeolaj	szilárd	nyers azonnali száll.	—.—	—.—
		finomitott	34.—	34.70
Lenmagolaj	hiányzik	őszi, kétszer finomit.	—.—	—.—
Olajpogácsa	lanyha		—.—	—.—
		repcze, egysz. prés.	6.60	6.75
Disznózsir ingyen hordó netto tara	szilárd	pesti	73.50	74.—
		vidéki	—.—	—.—
		—	—.—	—.—
Szalonna	szilárd	m.Ialégensz.árum.sz.	60.—	61.—
		városi légensz.	65.—	65.50
		füstölt, azonnal	72.50	73.—
Fagygyu	csendes	olvasztott	42 50	43 50
Szilva ingyen hordó t. s. hordó és zsákokban	szilárd	bosznai, hordó	23.25	23.60
		zsákokban	25.—	25.40
		szerbiai hordó	21.60	21.80
		zsákokban	20 10	21.—
Szilvaiz ingyen hordó netto tara	lanyha	szlavoniai Ia uj	—.—	17.—
		bánsági uj	14.—	16.—
Dió	lanyha	magyar min. szerint	16 —	16 —
		szerbiai	13 —	14 —
Gubacs burok nélkül	szilárd	magyar Ia	15.—	16 —
		szerbiai	—.—	—.—
Hamuzsir ingyen hordó netto tara	csendes	magyar fehér	—.—	—.—
		magyar kékes	—.—	—.—
		házi kék	—.—	—.—
		illiriai	—.—	—.—
		erdélyi	—.—	—.—
Borkő (term.) hordó nélkül	szilárd	fehér Ia	64.—	66.—
		fehér IIa	54.—	58.—
		vörös	—.—	—.—
Méz netto tara	lanyha	nyers min. szerint	27.—	27 50
		sárga, csurgatott	30.50	31.—
		fehér	—.—	32.—
		apró hordókban	—.—	—.—
Viaszk	szilárd	rozsnyói	121.—	123.—
		bánáti	122 —	—.—
Szesz 100 liter százalékonkint	szilárd	szesz	31.—	31.50
		élesztő	33.50	34.—

Gabonatőzsde.

A buza-üzlet iránya ma is változatlanul szilárd maradt. A kinálat gyenge volt, malmok, melyek az utóbbi napokban nagyobb bevásárlásokat eszközöltek, most teljesen el vannak foglalva az átvétellel és csak mérsékelt vételkedvet tanusitanak, minek következtében a forgalom csak mintegy 7000 métermázsára szoritkozott, mi változatlan szilárd árakon vétetett piaczról. — Rozs keresett volt és néhány krajczárral szilárdabb, egyéb gabonanemek csekély forgalom mellett ugy árban, mint irányban teljesen változatlanok. — Eladatott:

Buza: Tiszavidéki 200 mm. 76 k. 12.65, 100 mm. 76 k. 12.80, 100 mm. 75.8 k. 12.65, 100 mm. 75.4 k. 12.50, 100 mm. 75.5 k. 12.70, 100 mm. 75 k. 12.50, 200 mm. 75 k. 12.65, 100 mm. 75 k. 12.65, mind három hóra.

Pestmegyei 100 mm. 75.2 k. 12.45, három hóra.

Bánsági 200 mm. 74.2 k. 12.55, három hóra.

Fehérmegyei 500 mm. 74 k. 12.— 100 mm. 75 k. 12.50, 100 mm. 71.5 k. 11.80, 100 mm. 71.3 k. 11.90, 100 mm. 71 k. 11.70, mind három hóra.

Feltötiszavidéki 100 mm. 78 k. 12.75, 100 métermázsa 75·5 k. 12.25, mind három hóra.

Szokványminőségü 1200 mm. 75·8 k. 12.30, 3 hóra.

Északmagyarországi 100 mm. 75.5 k. 12.50, 100 mm. 77 k. 12.50, 400 mm. 75 k. 12.—, 200 mm. 75 k. 12.35, mind három hóra.

Somogyi 100 mm. 70 k. 11.40, mind 3 hóra.

Oláhországi 1000 mm. 70.5 k. 11.05, 3 hóra.

Mai hivatalos effektiv árak:

Buza	uj bánsági	75—80 k.	12.20—12.90	frt
„	„ tiszavidéki	75—80 k.	12.30—13.—	„
„	„ pestvidéki	75—80 k.	12.10—12.75	„
„	„ fehérmegyei	75—80 k.	12.20—12.90	„
„	„ északmagyarországi	75—80 k.	11.60—12.35	„
Rozs	ó	70—72 k.	8.50— 8.80	„
Árpa	ó takarmány	60—62 k.	7.30— 7.50	„
„	ó égetnivaló	62—64 k.	7.70— 8.30	„
„	ó sörfőzdei	64—66 k.	9.40—10.40	„
Zab	ó	37—40 k.	7.55— 7.95	„
Tengeri	ó bánsági	75 k.	7.20— 7.25	„
„	„ másnemü	73 k.	7.10— 7.15	„
Köles	ó	— k.	5.90— 6.15	„
Repcze	uj káposzta	— k.	—.— —.—	„
„	„ bánsági	— k.	—.— —.—	„

Határidőüzlet mérsékelt forgalom mellett ismét szilárd irányban mozgott. Köttetett:

Délelőtt.

Szokványbuza tavaszra 2500 mm. 12.47 frt, 2500 mm. 12.48 frt.
Szokványbuza őszre 2500 mm. 11.25 frt.
Szokványzab tavaszra 1400 mm. 8.42 frt.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde csekély forgalom mellett változatlanul szilárd irányban maradt. Köttetett:
Szokványbuza tavaszra 2500 mm. 12.49 frt.
Szokványbuza őszre 2500 mm. 11.23 frt.

Déli 1 órakor hivatalosan zárulnak:

Szokványbuza tavaszra	12.48——12.50—	frt.
Bánsági tengeri május—juniusra	7.40——7.42—	„
Szokványzab tavaszra	8.42—— 8.45—	„

Délutáni forgalom.

A délutáni tőzsde iránya változatlanul szilárd volt, a forgalom mérsékelt. Köttetett:
Szokványbuza tavaszra 2500 mm. 12.49 frt.
B.-tengeri május—juniusra 2500 mm. 7.45 forint.
Szokványzab tavaszra 1400 mm. 8.42 frt.

Káposztarepcze augusztus—szeptemberre 500 mm. $13\frac{5}{8}$ frt.

Esti forgalom.

Az esti forgalom üzlettelen volt, az irány azonban némileg elgyengült.

Esti 6 órakor zárulnak:

Szokványbuza tavaszra	12.46——12.48—	frt.
„ őszre	11.22——11.25—	„
B.-tengeri május—juniusra	7.40—— 7.43—	„
Oláh tengeri május—juniusra	7.32—— 7.35—	„
Szokványzab tavaszra	8.40—— 8.42—	„
Káposztarepcze aug.—szept.-re	$13\frac{5}{8}$——$13\frac{7}{8}$—	„

Értéktőzsde.

A párisi tőzsdén tegnap oly jelenetek fordultak elő, milyenekre sok év óta nem emlékeznek, s melyeket föntebb bővebben ismertetünk, egyes üzérkedési papirok részvényenkint 1000 frank árfolyam veszteséget is szenvedtek, a franczia járadék $1\frac{1}{4}$ százalékot vesztett, Párisban egy baisse üzérkedési konzorczium alakult, mely főleg a Bontoux féle értékek megbuktatására törekszik. Hogy támadásait mily eredménynyel intézi, bizonyitják a Párisból érkező s föntebb bővebben ismertetett nyomasztó jelentések, mihez még azt is jelentik onnan, hogy legközelebb miniszterválságtól is lehet tartani. Természetes, hogy a kedvezőtlen visszahatástól az itteni tőzsde sem maradhatott ment. Az imént jelzett helyzet befolyása alatt a mai tőzsdén lázas izgatottság uralkodott, melyet eléggé jellemez az, hogy például az osztrák hitelrészvény 12 frttal, a magyar 4%-os aranyjáradék $1\frac{3}{4}$%-kal olcsóbban indult, mint tegnap este. Az üzlet további folyamán a hangulat kissé lecsillapodott, a nélkül azonban, hogy jelentékenyebb javulás állott volna be.

Előtőzsde.

Az előtőzsdén osztrák hitelrészvények kezdetben 304.25-ön indultak, estek gyorsan 301-re és javultak 306 ig, mire ismét leszálltak 303-ig, magyar 4%-os aranyjáradék 85-ön indulván, esett 84.40 ig, és javult ismét 85-ig, mire ujból 84.80-ra esett, magyar papirjáradék 85 és 84.70 közt váltakozott, zárult 84.90-en, magyar leszámitoló és pénzváltó bank 108-on köttetett.

11 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvények 303—303.25, magyar 4%-os aranyjáradék 84.80—84.90, magyar papirjáradék 84.90—85.

Déli tőzsde.

A lanyha hangulat a déli tőzsdén is uralkodott, helyi értékek olcsóbb árfolyamok mellett szintén bővebben kináltattak, váltók és valuták szilárdabbak, forgalom nem igen jelentékeny, osztrák hitelrészvények indultak 305 ön, estek 302.50-re, javultak 303 ig, magyar hitelbank 292-től 291 ig vásároltattak, magyar leszámitoló és pénzváltóbank 108—$107\frac{1}{2}$, magyar iparbank 195, budapesti bankegyesület 114-en köttetett. Magyar 4% os aranyjáradék azonnali átvételre 85-ön, szállitásra 85—84.50 en; magyar papirjáradék szállitásra 84.50—84.40-en köttettek. Forgalomba jöttek még: pesti közuti vasut 434.25—430, Franklin társulat 142, Gschwind-féle szeszgyár 385, Drasche-féle téglagyár 157—155, rima-murányi vasmü 125, kőbányai sertéshizlaló 335-ön, 20 frankos arany $9.47\frac{1}{2}$-en.

1 óra 30 perczkor zárulnak: osztrák hitelrészvények 303—303.25, magyar 4%-os aranyjáradék 84.80—84.85, magyar hitelbank 291.—291.50, magyar leszámitoló és pénzváltó bank 107.75—108.

Utótőzsde.

Az utótőzsdén ingadozó irány mellett osztrák hitelrészvény indult 302.50 en, emelkedett 306-ig, és esett ismét 304 re, magyar 4%-os aranyjáradék 84 60—84.70-en, magyar leszámitoló és pénzváltóbank 107.50—107-en köttettek.

4 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvények 304—304.25, magyar 4%-os aranyjáradék 84.60—84.65.

Esti tőzsde.

Az esti tőzsdén a hangulat jobb párisi hirekre kissé megszilárdult. Osztrák hitelrészvény indult 304-en, emelkedett 306.25 ig, gyöngült 305.25-ig, magyar 4%-os aranyjáradék 84.70—85, magyar papirjáradék 84.70—84.80, magyar leszámitoló és pénzváltó bank 107, magyar hitelbank 290—291-en köttettek.

6 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvények 305.25—305.50, magyar 4%-os aranyjáradék 84.90—84.95.

Felszámolási árfolyamok.

Magyar papirjáradék	85.—
Magyar 4%-os aranyjáradék	85.—
Magyar általános hitelbank	291.—
Magyar leszámitoló	108.—
Magyar földhitel	—.—
Magyar jelzálogbank	—.—
Osztrák hitel	303 —
Angol-osztrák	—.—
Unio-bank	—.—
Tiszai és szegedi kölcsön	—.—

Sertéskereskedelmi csarnok Budapest—Kőbányán.

Kőbánya, jan. 20. Az üzlet élénk, árak emelkedők. Magyar öreg nehéz 57—58, fiatal nehéz 59—60, közép 58—59, szedett nehéz 56—$57\frac{1}{2}$, közép 55—56, könnyü 54—55, Romániai bakonyi nehéz —.— átmeneti, közép 56—57 átmeneti, könnyü 55—56 átmeneti, eredeti nehéz 52—53 átmeneti, könnyü 51—52 átmeneti, Szerbiai nehéz —.— átmeneti, közép 56—58 átmeneti, könnyü 54—55 átmeneti. — Az árak páronkint 45 kilós és 4%-os levonással kilogr.-kint értendők. Románia és szerbiai sertések, melyek mint átmenetiek adattak el, vevőnek páronkint 4 forint aranyban vám fejében megtérittetik.

Üzleti tudósitások.

Marhavásár.

Bécs, január. 19. (Messing testvérek jelentése az „Egyetértés" részére.) Szt.-marxi szuró-marhavásár: Felhozatott 3002 drb borju, 1098 élő és 1163 darab leszurt sertés, 901 élő 320 leszurt juh, 470 db bárany. A borju-üzlet, daczára annak, hogy a felhozatal körülbelül 150 darabbal többre rugott igen élénk volt, s átlag kilogrammonkint 2 krral magasabb árakat fizettek; Budapest részére 390 db-nál többet vásároltak össze; a jegyzett árak kilogrammonkint 40—60 krt tettek. A sertés-üzlet szilárd irány mellett az utolsó árakat fizették és pedig élő sertésekért 36—54 krt, leszurtakért 43-56 krt kilogrammonkint. A juh-üzletben, miután a francia határ az osztrák-magyar marhabevitel részére ismét nyitva áll, élénk forgalom fejlődött; fizettek kiviteli áruért 42—48 krt klgrkint, bárányokért 5—12 frtot párjáért.

Sertésvásár.

B.-Csaba, jan. 19. (Az „Egyetértés" tudósitása.) A b.-gyulai országos sertésvásár tegnap kezdetét vette, felhajtatott mintegy 60—70 ezer darab. A vételkedv lanyha volt, mindemellett szép urasági disznók kivált évesek jó áron keltek. Eladatott egyévesek: gróf Wenckheim Frigyes 1800 darabja részint 70, részint 73 frtjával páronkint. Okányi Schwarcz 900 drbja 74 frtjával, 900 drb 67 frt. Schwarcz Bódog 1600 drb 74 frt. Stern Gyula 800 darab 74 frt. Továbbá 2 évesek párja 86 frt, háromnegyed évesek 46—58 frtig, hizott disznó 48—52 forintig, 100 kilogramm.

Vidéki üzlet.

Kolozsvár, jan. 19. Mai hetivásárunk gyenge közepesnek mondható. Aránylag legnagyobb behozatal van gabonából; bár legnagyobb részben vidéki apró gazdák eddig szorongatott készletéből áll ez, miből biztosan lehet következtetni, hogy itt a kérlelhetlen szükség keze müködik. Fapiaczunkon kevés, de jó fa, az árak szilárdak. Majorság, tojás kevesebb, mint máskor; talán a görög hitüek böjtjének vége miatt. A forgalom az egész piaczon lanyha. Csak a gabonasorban láthatjuk egy néhány helyi gabnakereskedő és alkusz sürgését; más helyeken meglehetős bágyadtság uralkodik. Mindenütt a pénz szüke ri ki. Iparosaink, kereskedőink folyvást panaszszal vannak el. Előbbiek akár sátrat tesznek ki, akár nem: egyaránt gyenge üzleteket csinálnak. E

körülménynyel szemben nyakukon a tél ezer meg ezer követelésével, mik nagy részének nem képesek megfelelni. Különösen mészárosaink nagyon panaszolnak a zártvárosi rendszer óta. Nagyon alászállt az ölni való hizott sertések és borjuk behozatala. Igy a sertés és borjuhus árulással foglalkozók csak részben és nagyon emelt áraikon tudnak a közönség igényének megfelelni. Mely körülmény nemcsak az illető iparosokra, hanem a város közönségére is nagyon károsan hat. — A vásárban a következő árakat jegyeztük: G a b o n a p i a c z. A buza és kukoricza ára emelkedett, rozs és zab a mult heti árakon. Hktl. szerint: buza 9 frt 10 kr; elegy buza 6 frt 30 kr; rozs 5 frt 25 kr; kukoricza 5.25—5.60 frt; zab 2.98—3.15 frt. S e r t é s p i a c z. Felhajtatott mintegy 180 darab; eladatott 90 darab. A kövér darabja 36—60 frt; soványé 14—18 frt; malaczé 7—13 frt. T a k a r m á n y. Egy kis szekér széna 6 frt; nagyobb 10 frt; szalma 3 frt; zsup párja 8 kr. F a p i a c z. Egy kisebb szekér fa 3.50—4 frt; nagyobb 5—6 frt. M a j o r s á g. Párjával: csirke 70 kr; tyuk 1 frt 10 kr; sovány liba 3 frt; kövér 6 frt; pujka 3 frt 50 kr, 4 frt; rucza 1 frt 20 kr; tojás 9 darab 20 kr; kappan 1 frt 40 kr. Az árak mindig emelkedőben. V e g y e s é l e l m i c z i k k e k: Egy kiló uj szalonna 65 kr; háj 75 kr; marhahus 46 kr; sertéshus 48 kr; füstös hus 72 kr. — 20 liter pityóka 50 kr; alma 90 kr; körte 1 frt, — Egy nyul 1 frt 30 kr.

Napirend január 21-én.

Naptár: Szombat. R. kath: Ágnes szüz vértanu. Prot.: Ágnes. Görög-orosz: (január 9.) Polieukt vértanu. Zsidó: (thebet 1.) Roschodes, Sabbat Vajehi. Nap kel 7 ó. 43 p., nyug. 4 ó. 40 p. Hold kel 8 ó. 16 p. reggel, nyug. 7 ó. 33 p. este.

A képviselőház ülése d. e. 10 órakor.

A községi körorvosok országos egyesületének választmányi ülése este 6 órakor.

A soproni társaskör választmányi ülése este 6 órakor.

Jogászbál a vigadóban.

A budapesti asztalossegédek egyletének tánczvigalma a Schuszter-féle sörcsarnokban.

Makart „Öt érzék" czimü képciklusa a műcsarnokban (sugárut 81. sz.) d. e. 9—d. u. 1-ig. Belépti dij 50 kr.

Akadémiai könyvtár d. u. 3—7-ig.

Egyetemi könyvtár d. u 3—7-ig.

Muzeumi könyvtár d. e. 9—1-ig.

Muzeumban képtár d. e. 9—1-ig.

Horváth-féle „A föld körül" czimü nagy mozgó diorama a sugárúton (56. sz.) egész nap. Belépti dij 20 kr.

A liliputi pár egész nap látható a sugárúton.

Állatkert nyitva egész nap.

Kivonat a hivatalos lap január 20-ik számából.

Árverések a fővárosban. Ráth Péter 15,395 frtra becs. ingatl. márcz. 1 (I—III.) Özv. Ravasz Ignáczné 496 forintra becs. ingatl. febr. 6 (I—III.)

Árverések a vidéken. Radák Klára 2208 frtra becs. ingatl. febr. 3 Szabadkán. Marton György 800 frtra becs. ingatl. febr. 3 Vaálon. Nagy Antal 1000 frtra becs. ingatl. febr. 3 Tapolczán. Öreg Spengler János 320 frtra becs. ingatl. febr. 3 Hásságyon (Pécs). Hoffmann Alajos 600 frtra becsült ingatl. jan. 28 Sz.-Udvarhely. Gasparovics Fábián 450 frtra becs. ingatl. febr. 18 Tótgurab (Bazin). Nagy Sándor 2000 frtra becs. ingatl. febr. 4 Debreczen. Kubisch Mihály 2400 frtra becs. ingatl. febr. 17 Szent-György (Bazin). Keglovics János 404 frtra becs. ingatl. febr. 3 Kerecseny (Nagykanizsa). Kék Borbála 800 frtra becs. ingatl. febr. 20 Rakamaz (Nyiregyháza). Scherez Erzsébet 1600 frtra becs. ingatl. febr. 22 Freidorf (Temesvár). Özv. Csizmás Perszida 1164 frtra becs. ingatl. febr. 10 Csernegyház (Temesvár). Wendling Pál 324 frtra becs. ingatl. márcz. 7 Gyarmatha (Temesvár). Farkas József 1191 frtra becs. ingatl. febr. 3 Csorna (Sopron). Dologa Joanu 760 frtra becs. ingatl. febr. 17 Borgotiba (Naszód). Zsiku Juon 300 frtra becs. ingatl. jan. 30 Egres (N.-Szt.-Miklós). Lalkovics Anna 632 frtra becs. ingatl. febr. 3 Zsarnóczán (Ar.-Maróth). Gaureni község 5560 frtra becs. ingatl. márcz. 20 Gaureni (Naszód). Suplai község 10,963 frtra becs. ingatl. márcz. 16 Suplai (Naszód). Id. Csejtei Antal 1500 frtra becs. ingatl. febr. 3 H.-M.-Vásárhelyen. Kovacsovszky József 400 frtra becs. ingatl. febr. 17 Bazin. Mühl Péter 1908 frtra becs. ingatl. febr. 18 Pécsen. Bencze Károly 5740 frtra becs. ingatl. febr. 11 Kolon (Nyitra). Belyanszky Glisa 370 frtra becs. ingatl. febr. 6 Zombor. Ifj. Farkas János 387 frtra becs. ingatl. febr. 6 Nagy-Senkviez (Bazin). Nemcsek János 1800 frtra becs. ingatl. febr. 20 Vistuk (Bazin). Özv. Székely Józsefné 723 frtra becs. ingatl. febr. 6 Debreczen. Kämmer Mátyás 5158 frtra becs. ingatl. febr. 19 Csonopla (Zombor). Szemuncza Alexa 8000 frtra becs. ingatl. jan. 23 Ferendia (Versecz). Ondrovics Mihályné 2100 frtra becs. ingatl. febr. 16 Bazin. Pozsgay János 674 frtra becs. ingatl. febr. 20 Joka (Somorja). Máli Rada 2506 frtra becs. ingatl. jan. 27 Szaravolla (N.-Szt.-Miklós). Goriczei József 1073 frtra becs. ingatl. febr. 4 Csáktornya. Noll János 1000 frtra becs. ingatl. febr. 18 Dárda (Pécs). Neubert Ádám 1580 frtra becs. ingatl. febr. 24 Fazekasboda (Pécs). Pojeni község 2482 frtra becs. ingatl. márcz. 18 Pojeni (Naszód). Pap János 448 frtra becs. ingatl. febr. 18 Ipp (Szilágy-Somlyó). Özv. Necsiszták Jánosné 342 frtra becs. ingatlanai jan. 31 Hutta (Ungvár). Brogyay Károly 1230 frtra becs. ingatl. febr. 1 Zs.-Ujfaluban (Ar.-Maróth). Rozmann Jankel 845 frtra becs. ingatl. febr. 3 Kolozsvár. Szokáts Alexa 1750 frtra becs. ingatl. jan. 21 Kurtics (Arad). Dragia Joszim 1322 frtra becs. ingatl. febr. 3 Sosdia (Detta). Orbán Ferencz 1500 frtra becs. ingatl. febr. 1 Kecskeméten. Nikman János 179 frtra becs. ingatl. febr. 7 Alsó-Pél (Léva). Balázs Dávid 1694 frtra becs. ingatl. febr. 4 Gr.-Lök (Léva). Erdős Mátyás 950 frtra becs. ingatl. febr. 7 Gyöngyös. Prell Ignácz 1020 frtra becs. ingatl. febr. 6 Baka (D.-Szerdahely). Zsoltiniu Mihály 1330 frtra becs. ingatl. febr. 6 N.-Laz (Ungvár). Tóth István 1040 forintra becs. ingatl. márcz. 23 Gégény (Nyiregyháza). Pintye Juon 997 frtra becs. ingatl. febr. 3 Csernefalván (N.-Somkut). Krisztmann Kristóf 1508 frtra becs. ingatl. febr. 1 Nagy-Zsám (Versecz). Mayvurm Margit 500 frtra becs. ingatl. jan. 25 N.-Csanád (Nagy-Szt.-Miklós). Véghelyi Endréné 1500 frtra becs. ingatl. febr. 7 Sárbogárd (Székesfehérvár). Szorg Lőrinczné 720 frtra becs. ingatl. febr. 28 Lovászhetény (Pécs). Hochreiu Anna 938 frtra becs. ingatl. febr. 28 Kékesd (Pécs). Lehn Konrád 2000 frtra becs. ingatl. febr. 18 Hidasd (Pécs). Nyagul Szima 780 frtra becs. ingatl. febr. 6 Dobricza (Pancsova). Bozsin Luka 979 frtra becs. ingatl. febr. 3 Klicsova (Lugos). Tamás István 539 frtra becs. ingatl. jan. 25 Kaposvár. Fáy Ferenczné 400 frtra becs. ingatl. jan. 31 Zombor (Szerencs). Rinzisiu Jacobu 457 frtra becs. ingatl. febr. 18 Borgotiha (Naszód). Pridala Anna 370 frtra becs. ingatl. febr. 18 Modor (Bazin). Kohut Zsuzsánna 620 frtra becs. ingatl. febr. 1 Verbény (Nyitra). Schön Samu 24,471 frtra becs. ingatl. febr. 1 Baja. Schneider Mátyás 7657 frtra becs. ingatl. febr. 3 Szentandrás (Nezsider). Hauer Magdolna 720 frtra becs. ingatl. febr. 28 Lovászhetényben (Pécs).

Csődhirdetmény. Gieszriegel és Bauschke bpesti társaság ellen, bej. márcz. 20., csődbiztos Hegedüs László kir. tvszéki biró, tömeggondnok Széky Antal bpesti ügyvéd. — Braun József bpesti lakos ellen, bej. január 25., 26. és 27., tömeggondnok Szervánszky Sándor ügyvéd.

Csődmegszüntetés. Báró Récsey Ádám ellen.

Pályázat. A Szt.-Rókusról czimzett főv. közkórháznál segédgondnoki állomásra.

CSÁVOLSZKY LAJOS
felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos.

IDEGENEK NÉVSORA.

Vadászkürt szálloda.

Andrássy F. kdő Bécs. Gröger H. kdő Sternberg. Kohn F. kdő Bécs. Siegel V. kdő Bécs. Leonhardt H. kdő Bécs. Wödl O. kdő Bécs. Berta F. kdő Grácz. Kolbl A. kdő Bécs. Altmann M. kdő Bécs. Jerszabek H. Schässburg. Herzfeld E. kdő Baja. Pick S. kdő Bécs. Prutsin L. kdő Constanz. Harnisch O. kdő Berlin. Balaja J. kdő Bécs. Sketh S. kdő Szeged. Richter V. kdő Bécs. Anton A. kdő Bécs. Szutics M. hadn. Zágráb. Welt F. hivtln. Gömör.

Fehér ló szálloda.

Szilasi L. fldb. Gyömrő. Borosnyai P. M.-Vásárhely. Fóck K. fldb. Poroszló. Szokoli V. fldb. Tinye. Szakály Gy. fldb. Kötelek. Birnakoff A. fldb. Moszkva. Kálmán J. jző Csernyei. Micsinay M. jegyző Acsa. Dr. Berger Ö. Füzesabony. Sághi M. főbiztos Dormond. Kremmer J. Hillyó. Bilinszky J. bőrgyáros Bécs. Popovics P. raktárn. Hatvan. Kolmann M. kdő Vácz.

Pannonia szálloda.

Draskovics D. Csongrád. Krajnyák G. fldb. Tokaj. Juhász A. H.-M.-Vásárhely. Jeney J. H.-M.-Vásárhely. Simonyi R. ügyv. Eger. Mészáros A. Kunhegyes. Kindlovics F. Szolnok. Dárai K. szinész Pozsony. Id. Burger S. birt. Kassa. Földváry Nagy J. Szentes. Sarkady Nagy M. Szentes. Dr. Csabatáry E. orv. Herkulesfürdő.

Orient szálloda.

Kubinyi A. fldb. Várgede. Almásy J. fldb. Halász. Nagy J. fldb. Szentes. Nagy L. gyógysz. Szentes. Kosuth J. ügyv. Gömör. Scheden M. mérn. Berlin. Horn L. kdő Bécs. Latzkó J. kdő Bécs. Schvartz K. kdő Arad. Kohn M. kdő Miskolcz.

Arany sas szálloda.

Domahidy J. Csongrád. Kerekes A. Sárközujlak. Kaszap B. képv. Pásztó. Tóth Gy. ügyv. N.-Várad. Izsák Gy. joggyak. Eger. Szikszay K. B.-Gyarmat. Puskás B. birt. Szentes. Lajtos Z. birt. Sz.-Fehérvár.

Elhaltak névsora Budapesten 1882. jan. 19-én.

Tajtihuj Szabó Teréz 62 éves czipész özvegye VIII. ker. Teleki-tér 5. tüdővész. — Kopetzky Mária 1 éves kőmives leánya VIII. ker. óriás-utcza 48. tüdőlob. — Glük Regina 2 éves sütő leánya VIII. ker. külstáczió-utcza 7. sz. kanyaró. — Blazsek Unbekant Róza 72 éves szabó özvegye VIII. ker. külstáczió-utcza 13. aggkór. — Tropauer Sonnfeld Berta 73 éves magzó özvegye V. ker. Géza-utcza 7. orbáncz. — Kirchmayer Gabriela 1 éves kereskedő leánya V. kerület Erzsébet-tér 4. sz. alatt diphteria. — Wasel Hermina 2 éves kőfaragó leánya II. ker. Horváth-utcza 20. sz. agyvizkór. — Karácsonyi Niedermoser Teréz 62 éves magánzó özvegye IV. ker. muzeum-körut 17. sz. tüdőhüdés. — Lözsner Emma 1 éves lakatos leánya IX. ker. gyep-utcza 40. sz. roncsoló toroklob. — Goldstein Ilona 1 éves közszolga leánya VII. ker. Miksa-utcza 21. szám hörglob. — Zsembra Aurelia 3 éves szobafestő leánya VII. ker. százház-utcza 22. sz. csontszu. — Szabó Zsófia 37 éves házmesterné VII. ker. Józsika-utcza 10. sz. szervés szivbaj. — Lövy Vilma 2 éves mészáros leánya VII. kerület külső dob-utcza 27. szám roncsoló toroklob. — Irányos Etelka 23 éves magánzónő VII. kerület szegényház tüdőlob. — Weisz Anna 20 éves magánzónő leánya VII. kerület gyarmat-utcza 2365. tüdőlob. — Braun Teffer Sarolta 44 éves szabó neje VII. kerület kerepesi ut 62. gutaütés. — Lenhaft Mária 21 éves napszámos leánya I. kerület városmajor-utcza 23. tüdővész. — Sajler Angyal Mathild 28 éves csász. kir. nyugalmazott őrmester neje I. kerület Krisztina-utcza 22. tüdőhüdés. — Wallacher szül. Czepf Anna 41 éves varrónő VII. kerület dohány-utcza 18. Brightkór. — Bauer Erzsébet 2 éves napszámos leánya VII. kerület kertész-utcza 22. szám, croup. — Wohl Lajos 2 éves pinczér fia VII. kerület külső dob-utcza 4. tüdőlob. — Tóth Károly 2½ éves bognár fia VII. kerület Rákosfalva Dall-ház hörglob. — Gindl Károly 18 éves napszámos X. kerület Tisza-ház tüdővész. — Vöglein István 2½ éves asztalos fia VI. kerület Szabolcs-utcza 20. bélhurut. — Liebentritt Ferencz 2 éves vasuti szolga fia I. alkotás-utcza 79. szám, roncsoló toroklob. — Seinel Ferencz 61 éves kőmives VII. kerület szegényház tüdővész.

NYILT-TÉR.

IV. kerület, molnár-utczában, egy **kétemeletes ház** szabad kézből **eladó.** Bővebben kerepesi ut 6. szám. II. em. 10. ajtó.

3,87

A miskolczi önkéntes tüzoltó-egylet nevében egy, ezen egylet által meg nem bizott rendezőség 1882. január 21-ére tánczestélyt hirdet a „**miskolczi önkéntes tüzoltóegylet**" czime alatt. Ezen elnevezés ellen, ezennel tiltakozunk, mert ez az egylet tagjainak megkérdezése és beleegyezése nélkül önkényüleg határoztatott el, s felhivunk az egylet tekintélyét szivén hordozó minden társunkat, hogy mind addig, mig megsértett jogaink orvoslást nem nyernek, a hirdetményt fel nem vevésükkel sujtsák.

Több miskolczi önk. tüzoltó.

Szinházak és mulatságok.

NEMZETI SZINHÁZ.

Szombat, január 21-én:

WIKTNÉ as z. csász. klr. udvari és kamara-énekesnő vendégjátékaul:

Sába királynője.

Nagy dalmű 4 felv. Irta Mosenthal S Zenéjét szerzette Goldmark K. — Személyek:

Salamon	Ódry L.	Sulamith	Wiltné assz.
Baál Hanán	Tallián	Sába királynője	B Nitfingerl
Assád	Perotti	Astaroth	Kordin M.
Főpap	Kőszeghy		

Kezdete 7 órakor.

Holnap, jan. 22-én először: „A szerelmes levél." Vigjáték 1 felv. — Ezzel: „A csók." Vigjáték 3 felv.

NÉPSZINHÁZ.

Szombat, január 21-én:

NAP és HOLD.

Operette 3 felvonásban. Irták A. Vanloo és E. Leterrier. Forditották Evva Lajos és Fái J. Béla. Zenéjét szerzette Ch. Lecocq.

Személyek:

Gieratus de Calabanus herczeg	Kassai	Blaz (apródok)	Tóvári A.
Don Braseiro	Solymosi	Cristofor	Vasváriné
Miguel	Kápolnai	Galanos	Sarkadi
Don Degonez	Tihanyi	Gil	Zárainé
Manola	Pálmai I.	Rosos	Szép H.
Beatrix	Hegyi A.	Speranza (guietták)	Vasváriné
Sanchette	Csatai Zs.	Inez	Galantai
Cristoval	Hatvani	Dolirer	Ágostoni B.
Anita (leányok)	Réti L.	Marquitta	Laki E.
Pepita	Berkiné	Barbara	Béni I.
Catana	Vadnai V.	Fiametta	Zárainé
Gonzalez	Ujvári	Mirabella	Galambos B
Tablo (apródok)	Vadnai V.	Marianna	Várai M.
Juan	Réti L.	Pablo (diákok)	Vadnai V.
Medina	Berkiné	Antonio	Tornyai A.
Portos	Vidorné	Juan	Réti Laura
Sancho	Béni Irma	Medina	Berkiné
Rioz	Tornyai	Pedro	Budai Adél
Esteban	Gyöngyösi	Paolo	Gyöngyösi
Jaco	Vámosi	Murillo	Sarkadi
		Carlos	Molnár Irma

Kezdete 7 órakor.

Holnap, jan. 22-én Blaha Lujza asszony mint vendég: „Árva Zsuzska." Népszinmű 3 felv.

IDŐJÁRÁS.

Az időjelző intézet távirati jelentése.
1882 január 20 reggel 7 órakor

Állomások	Légnyomás mm. 700 +	Szél iránya és ereje (1—12)	A hőmérséklet Celsius fokban	Csapadék mm.	Felhőzet
Arad	76.8	NY_1	— 3.6	—	≡
Beszterce	76.5	◎	— 2.6	—	◑
Beszterczebánya	76.1	D.	+ 2.6	—	◑
Budapest	76.5	NY_3	+ 2.4	—	○
Csáktornya	78.6	D_1	— 2.6	—	◔
Debreczen	76.6	D_1	— 2.4	—	◑
Eger	—	EK_1	— 3.7	—	◑
Eszék	—	—	—	—	—
Fiume	75.9	NY_1	+ 8.9	—	●
Késmárk	76.2	ENY_1	— 3.5	—	◑
Keszthely	77.3	E_6	+ 4.6	—	◑
Kolozsvár	75.1	NY_4	+ 0.6	—	●
Magy.Óvár	80.7	ENY_4	+ 3.3	—	●
Mármaros-Sziget	—	—	—	—	—
Nagy-Enyed	76.8	DNY_1	— 3.0	—	≡
Nagy-Szeben	75.9	DNY_1	— 2.1	—	●
Nagyvárad	76.7	◎	— 0.9	—	◑
Orsova	—	EK_3	+ 3.2	—	◑
Pancsova	76.3	ENY_4	+ 1.3	—	●
Selmeczbánya	77.2	ENY_9	+ 1.0	—	●
Sopron	79.1	E_5	+ 5.0	—	●
Szatmár-Németi	74.6	ENY_1	— 3.6	—	◔
Szeged	77.2	◎	— 2.0	—	≡
Szepsi-Szt-György	76.5	NY_1	— 2.3	—	●
Szolnok	76.7	◎	— 4.2	—	≡
Temesvár	78.1	NY_1	— 2.2	—	◕
Trencsén	78.0	EK_2	+ 4.0	—	●
Ungvár	75.8	E_1	— 3.3	—	◑
Zágráb	78.6	E_1	— 1.4	—	≡
Bécs	80.3	ENY_2	+ 4.2	—	●
Bregenz	82.6	K_2	— 5.2	—	≡
Lesina	74.0	K_2	+ 12.1	—	●
Pola	75.8	E_1	+ 5.0	—	●
Prága	81.8	◎	+ 2.4	—	●

Áttekintése a mai időjárásnak:

E u r ó p á b a n: A nagy légnyomás (783—784) a kontinens északnyugati részéből kiterjed annak többi nagy részére is (772—774). Különböző irányu szelekkel az idő változó, száraz; a hőmérséklet nagyobbodott.

H a z á n k b a n: Többnyire nyugati és északias, északon helyenkint viharos, szelek mellett a hőmérséklet kevéssel még nagyobb lett; a légnyomás általában keveset változott. Az idő általában napos, felhős-borussal változó; helyenkint ködös. Vihar volt Selmeczbányán és Késmárkon. — Az ország nyugati fele fagyponton felül 1—5 foknyi meleg volt, keleti felében is hideg —3—4 foknyira enyhült.

Kilátás a jövő időre:

H a z á n k b a n: Általában napos, felhős-borussal változó időt várhatni továbbra is; a hőmérséklet változása s helyi csapadék csak csekély lehet.

Vasut közlekedési utmutató.

A vonat indul.	A vonatok minősége	Indulási idő
Az osztrák államvaspálya indóházából.		
Budapestről—Érsekujvár, Pozsony Bécs	szem. vonat gyorsvonat szem. vonat futárvonat	9 óra 30 p. este 8 óra 30 p. regg. 9 óra 20 p. regg. 2 óra 10 p. d. u.
Budapestről, Vácz, Esztergom, Nána, Érsekujvár	vegyes von.	12 óra 5 p. d. e.
Budapestről Czegléd, Szeged, Temesvár, Verciorová	futárvonat	10 óra 10 p. este
Budapestről, Czegléd, Szeged, Temesvár, Karánsebes	szem. vonat futárvonat szem. vonat	6 óra 15 p. este 10 óra 10 p. este 6 óra 55 p. regg.
Budapestről, Czegléd, Debreczen, Miskolcz, Kassa	személy von. „ „	6 óra 35 p. este 7 óra 30 p. regg.
Budapestről, Czegléd, Szolnok, Püspök-Ladány, N.-Várad, Kolozsvár, Brassó, Predeal	futárvonat	10 óra 10 p. este
Budapestről, Czegléd, Szolnok, Arad, N.-Szeben, Brassó	szem. vonat „ „	6 óra 35 p. este 7 óra 30 p. regg.
A magyar államvasut (losonczi) indóházából.		
Budapestről Hatvan, Salgó-Tarján, Losoncz, Zólyom, Ruttka	gyors vonat szem. vonat vegyes von.	6 óra 34 p. regg 5 óra 40 p. d. u. 2 óra 50 p. d. e.
Budapestről, Gödöllő, Hatvan, Miskolc, Kassa	szem. vonat vegyes „ gyors „	7 óra 31 p. regg. 8 óra 50 p. este 11 óra — p. éjjel
A déli vasut (budai) indóházából		
Budapestről, Székesfehérvár, Kanizsa, Pragerhof	szem. vonat gyors vonat vegyes von.	7 óra 10 p. regg 5 óra — p. d. u. 7 óra 45 p. este

A vonat megérkezik.	A vonatok minősége.	Megérkezési idő.
az osztrák államvasut indóházába		
Bécs, Pozsony, Érsekujvár Budapestre	futárvonat szem. vonat futárvonat szem. vonat	2 óra 31 p. d. u 8 óra 42 p. „ 9 óra 41 p. este 5 óra 57 p. reg.
Érsekujvár, Esztergom, Nána, Vácz, Budapestre	vegyes von.	11 óra 51 p. d. e.
Verciorova, Temesvár, Szeged, Czegléd, Budapestre	futárvonat	7 óra 30 p. regg.
Karánsebes, Temesvár, Szeged, Czegléd, Budapestre	szem. vonat futárvonat szem. vonat	8 óra 40 p. este 7 óra 30 p. regg. 8 óra 45 p. regg.
Kassa, Miskolcz, Debreczen, Czegléd, Budapestre	szem. vonat „ „	8 óra 21 p. este 7 óra 55 p. reg.
Predeal, Brassó, Kolozsvár, N.-Várad, Püspök-Ladány, Szolnok, Czegléd, Budapestre	futárvonat	7 óra 30 p. regg.
Brassó, N.-Szeben, Arad, Szolnok, Czegléd, Budapestre	szem. vonat „ „	8 óra 21 p. este 7 óra 55 p. regg.
A magyar államvasut (losonczi) indóházába.		
Ruttka, Zólyom, Losoncz, Salgó-Tarján, Hatvan, Budapestre	vegyes von gyors vonat vegyes von. személy von. gyors vonat	6 óra 33 p. regg 7 óra 30 p. reg 10 óra 37 p. d. e 8 óra 50 p. reg. 10 óra 14 p. este
Kassa, Miskolcz, Hatvan, Gödöllő, Budapestre	személy von. vegyes von. gyors vonat	7 óra 58 p. este 6 óra 33 p. regg. 7 óra 30 p. regg.
A déli vasut (budai) indóházába.		
Pragerhof, Kanizsa, Székesfehérvár, Budapestre	személy von. gyors vonat pósta vonat	7 óra 39 p. regg. 11 óra 35 p. d. e 8 óra 47 p. este

Vizállás.

1882. január 20-án

Folyó	Névszerint	Méter 0 fölött	Méter 0 alatt	Változik
Duna:	Pozsony	0.87	—	apadó
	Komárom	0.63	—	„
	Budapest	0.84	—	„
	Mohács	1.53	—	„
	Vukovár	—	—	
	Ujvidék	1.83	—	apadó
	Pancsova	0.53	—	„
	Orsova	1.60	—	„
Dráva:	Barcs	0.10	—	„
	Eszék	0.95	—	„
Száva:	Sziszek	0.35	—	„
Tisza:	M.-Sziget	0.68	—	váltlan
	Beregszász	—	—	—
	Sárospatak	0.73	—	apadó
	Szatmár	0.93	—	„
	Tokaj	0.44	—	„
	Szolnok	0.67	—	„
	Szeged	0.80	—	„
Körös:	B.-Gyula	0.50	—	apadó
Maros:	Arad	—	—	—
Béga:	Temesvár	0.14	—	apadó

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései (azonos a P. Lloydéval) január 20

Minőségi súly hektoliterenkint — 100 kilogrammnak ára

Faj	Irányzat	74 klg frttól	74 klg frtig	75 klg frttól	75 klg frtig	76 klg frttól	76 klg frtig	77 klg frttól	77 klg frtig	78 klg frttól	78 klg frtig	79 klg frttól	79 klg frtig	80 klg frttól	80 klg frtig	81 klg frttól	81 klg frtig
bánsági búza	szilárd	12.20	12.25	12.30	12.40	12.45	12.55	12.60	12.70	12.75	12.80	12.85	12.90	—.—	—.—	—.—	—.—
tiszavidéki	„	12.30	12.35	12.40	12.50	12.55	12.65	12.70	12.80	12.85	12.90	12.95	13.—	—.—	—.—	—.—	—.—
pestvidéki	„	12.10	12.15	12.20	12.25	12.30	12.40	12.45	12.55	12.60	12.65	12.70	12.75	—.—	—.—	—.—	—.—
fehérmegy.	„	12.20	12.25	12.30	12.40	12.45	12.55	12.60	12.70	12.75	12.80	12.85	12.90	—.—	—.—	—.—	—.—
m. északk	„	11.60	11.70	11.75	11.80	11.85	11.95	12.—	12.10	12.15	12.25	12.30	12.35	—.—	—.—	—.—	—.—
	„	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—

Gabona	0 vagy uj	Faj	Irányzat	Minőségi súly hektoliterenkint	100 kilogrammnak ára frt	kr.	frt	kr.
rozs	ó	—	lanyha	70—72	8	50	8	80
árpa	„	takarmány	szilárd	60—62	7	30	7	50
„	„	égetni való		62—64	7	70	8	30
„	„	sörfőzdei	szilárd	64—66	9	40	10	40
zab	„	—	szilárd	37—40	7	55	7	95
tengeri	„	bánsági	szilárd	75	7	20	7	25
	„	másnemű		73	7	10	7	15
köles	„	—	„	nélkül	5	90	6	15
káposzta-repeze	uj		„		—	—	—	—
bánáti-repeze	uj		„		—	—	—	—

Szokvány gabona, határidőre

Gabona	Irányzat	Határidő	100 kilogrammnak ára pénz frt	pénz kr.	áru frt	áru kr.
buza	sziárd	tavasz	12	48	12	50
	„	őszre	—	—	—	—
	„		—	—	—	—
tengeri	szilárd	május—junius 1882	7	40	7	42
zab	szilárd	tavasz	8	42	8	45
		őszre	—	—	—	—
repeze káposzta		augusztus—szeptemberre	—	—	—	—
„ bánáti		julius—augusztusra	—	—	—	—

Értékpapirok

Államadósság.

Értékpapirok		Utolsó árfolyam pénz	áru
Magyar vasuti kölcsön á 120 frt	5%	132.—	133.—
„ „ „ 120 frt egyes darabokban	5%	132.—	133.—
Gömöri államvasuti záloglev.	5%	—.—	—.—
Magyar 1869. keleti vasut áll.-kötv. (elsőbbs.) adóm.	5%	89.—	90.—
„ 1873. „ „ ar. v. ezb. „	5%	108.50	109.50
„ 1876. „ „ államkötv. ar.	5%	95.—	96.—
„ kir. nyeremény-kölcsön 100 frt		116.—	117.—
„ „ „ „ 50 frt		115.—	116.—
Tiszai és szegedi kölcsön		109.—	110.—
1871-iki magyar állam-kölcsön-kötv. strl. £	6%	—.—	—.—
1873-iki „ „ „ „ „	5%	—.—	—.—
Magyar kir. aranyjáradék adómentes	6%	117.75	118.25
„ „ „ „	4%	84.75	85.—
Magyar aranyjáradék adóm. végl. kötv.		84.85	85.15
„ „ papirjáradék „	5%	—.—	—.—
„ földtehermentesitési kötvények	5%	98.—	99.—
„ „ „ 1867. záradékkal	5%	98.—	99.—
„ „ „ temesi	5%	98.—	99.—
„ „ „ 1867. záradékkal	5%	97.50	98.—

Értékpapirok		Utolsó árfolyam pénz	áru
Magyar földtehermentesitési kötvények horvátországi	5%	—.—	—.—
„ „ „ erdélyi	5%	98.—	99.—
Magyar orsz. jel. urbéri välts. kötv. (100 frt)	5%	93.—	93.25
Kir. horv.-szlav-jelz. földvälts. kötv. (100 frt)		—.—	—.—
Szőlődézsmaváltsági kötvény (100 frt).	5%	98.50	99.50
Magyar kir. kamatozó kincstári ut. 6 hóra (100 frt)		—.—	—.—
Egyesit. államadósság papirban	5%	74.—	74.50
„ „ ezüst kamat jan.—jul.	5%	75.—	75.50
„ „ „ „ apr.—okt.	5%	75.—	75.50
Osztr. aranyjáradék 4% kamat	4%	92.—	92.50
„ papirjáradék, adómentes	5%	—.—	—.—
„ államadósság, kisorsolással 1854-ki á 250 frt p. p.	4%	119.50	120.50
„ „ „ 1860-ki á 500 frt o. é.	5%	131.50	132.50
„ „ „ 1860-ki á 100 frt o. é.	5%	133.—	135.—
„ „ „ 1864-ki á 100 frt o. é.		171.—	172.—
„ „ „ 1864-ki á 50 frt o. é.		168.—	170.—
Pest város kölcsöne 1870-ből	6%	102.—	102.50
„ „ „ 1871-ből	6%	102.—	102.50
Budapest főváros 1880-ki kölcsöne	5%	99.25	99.75
Szerbiai nyeremény-kölcsön 100 frank		43.—	4[illegible].—

Osztal. 1880-ra	Értékpapirok	Utolsó árfolyam pénz	áru
	Részvények.		
	a) Bankok.		
12.—	Ált. m. municip. hitel-int. befiz. 200 frt	—.—	—.—
3.—	Angol-osztr. bank „ 120 „	113.—	114.—
8.—	Bpesti bankegyesül.-r.-társ. „ 100 „	—.—	—.—
—.—	Franco-m. b. lesz. a. „ 200 „	—.—	—.—
—.—	Horvát leszámitoló bank „ 200 „	77.—	78.—
12.—	Iparbank, budapesti „ 100 „	—.—	—.—
—.—	Közp. ipartárs. hitelint. „ 80 „	—.—	—.—
—.—	Magy. ált. földh. r.-társ „ 100 „	—.—	—.—
19.50	Magyar által. hitelbank „ 200 „	291.—	292.—
—.—	Magy. jelz. hitelb „ 100 „	123.50	125.50
—.—	„ „ „ II. kib. id.-e. „ 100 „	107.75	108.25
9.—	Magy. lesz. és pénzváltb. „ 100 „	—.—	—.—
—.—	Magy. orsz. bank r.-ára „ 100 „	303.—	303.50
—.—	Osztr. hitelintézte „ 160 „	824.—	828.—
38.30	Osztrák-magyar bank „ 300 „	195.—	197.—
45.—	I. magyar iparbank „ 150 „	—.—	—.—
45.—	Pesti magy. keresk. bank „ 500 „	645.—	647.—
—.—	Pesti m. ker. bank elöv. jeg. sz. „ 500 „	—.—	—.—
7.—	Sziszeki hitelbank „ 100 „	—.—	—.—
—.—	„Unio" bank „ 100 „	—.—	—.—
	b) Biztositó társulatok.		
—.—	Bécsi bizt. társaság befiz. 200 frt	318.—	322.—
	Bécsi élet- s jár. bizt. társ. „ 200 „	340.—	345.—
170	Első magyar bizt. társ. befiz. 1000 frt	4150.—	4200.—
—.—	Magyar-francia bizt. társ. „ 50 „	—.—	—.—
60.—	Pannonia viszb. társ. „ 300 „	1420.—	1430.—
	Unio viszbizt. társ. „ 300 „	—.—	—.—
	c) Gőzmalmok.		
—.—	Concordia malom befiz. 500 frt	400.—	410.—
100	Első budapesti „ 500 „	1080.—	1100.—
45.—	Erzsébet malom „ 200 „	150.—	158.—
—.—	Hengermalom „ 500 „	475.—	485.—
—.—	Lujza „ 100 „	182.—	185.—
25.—	Molnárok és sütők „ 200 „	312.—	314.—
75.—	Pannonia „ 1000 „	875.—	900.—
45.—	Viktoria „ 300 „	375.—	380.—
	d) Közlekedési vállalatok.		
—.—	Alföld-fiumei befiz. 200 frt	—.—	—.—
—.—	Báttaszék-dombovári „ 200 „	—.—	—.—
—.—	Déli vasut „ 200 „	—.—	—.—
—.—	Észak-keleti vasut „ 200 „	—.—	—.—
—.—	Erdélyi vasut „ 200 „	—.—	—.—
—.—	Győr-sopron-ebenfurti v. „ 200 „	—.—	—.—
—.—	Kassa-oderbergi vasut „ 200 „	—.—	—.—
—.—	Magy. gallicziai vasut „ 200 „	—.—	—.—
—.—	M. ny. v. (székesf.-győr-grácz) „ 200 „	—.—	—.—
—.—	Osztrák államvasut „ 200 „	—.—	—.—

Osztal. 1880-ra	Értékpapirok	Utolsó árfolyam pénz	áru
—.—	Pécs-barcsi vasut befiz. 200 frt	—.—	—.—
—.—	Tiszavidéki „ 200 „	247.—	248.—
6.—	Osztr. dunagőzhajózási-társ. „ 500 „	—.—	—.—
6.—	Budai hegypálya „ 100 „	115.—	118.—
—.—	Pesti közuti vaspálya „ 200 „	433.—	435.—
—.—	„ „ „ élv. jegy. „ — „	—.—	—.—
	e) Takarékpénztárak.		
4.—	Budapest III. kerületi befiz. 50 frt	53.—	54.—
4.—	Czeglédi „ 100 „	—.—	—.—
30.—	Országos központi „ 300 „	—.—	540.—
2.—	Pesti első hazai „ 1000 „	4525.—	4550.—
4.—	Egyesült Budapest fővárosi „ 200 „	535.—	540.—
30.—	Pest-külvárosi „ 150 „	138.—	139.—
—.—	Pakracz-darnvár-kotinjai „ 50 „	—.—	—.—
	f) Különféle vállalatok.		
—.—	Alagut befiz. 105 frt	117.—	118.—
—.—	Ált. waggon-kölcsönző trs. „ 80 „	—.—	—.—
—.—	Franklin-Társ. szelv. nélk. „ 150 „	149.—	142.—
35.—	Ganz és tsa vasöntöde s gépgy. „ 400 „	675.—	682.—
24.—	Gschwindt-féleszeszgyár „ 200 „	385.—	388.—
12.—	Gyapjum. és bizt. e. m. „ 200 „	240.—	245.—
24.—	Keresk. test. épülete „ 210 „	528.—	—.—
40.—	Könyvny. „Athenaeum" „ 130 „	610.—	620.—
—.—	„ Pesti részv.-társ. „ 500 „	825.—	850.—
—.—	Kőszén-és téglagyár (Drasche) „ 200 „	155.—	156.—
—.—	Pesti épitő-társaság „ 85 „	—.—	—.—
—.—	Rimamurány-S.-tarjáni vasmű „ 100 „	125.—	126.—
—.—	Salgó-tarjáni kőszénbánya „ 100 „	114.—	116.—
14.—	Schlick-féle vasöntöde s gépgy. bef. 200 „	222.—	225.—
25.—	Serfőzde első magy. befiz. 400 „	575.—	580.—
20.—	Sertéshizlaló „ 200 „	335.—	340.—
—.—	Sóskuti kőbánya „ 200 „	34.—	36.—
—.—	Spodium és csontliszt gyár „ 200 „	310.—	315.—
—.—	Szálloda részvény-társaság „ 200 „	—.—	—.—
8.—	Tégla- és mészégető ujlaki „ 200 „	120.—	122.—
—.—	Téglagyár, kőbányai „ 160 „	270.—	272.—
	Záloglevelek.		
	Magy. földh. int. papir érték 5½%	101.—	102.—
	„ „ „ „ 5%	100.—	100.50
	„ „ „ „ 4½%	95.—	95.50
	„ „ „ arany v. ezüst 5%	117.75	118.50
	„ jelzálogbank 5½%	—.—	—.—
	„ „ 5%	99.—	99.25
	„ Ált. földhitel részv.-társ. 6%	—.—	—.—
	„ „ „ 5½%	98.50	99.50
	Kisbirtokosok orsz. földhitel-int. 5½%		
	Osztrák-magyar bank o. é. 5%	100.50	101.85
	„ „ „ o. é. 4½%	100.85	101.15
	„ „ „ o. é. 4%	94.—	94.50
	Pesti magy. kereskedelmi bank 6%	101.50	101.75
	„ „ „ 5%	101.50	101.75
	„Albina" tak. és hit. int. 6%	98.80	99.30

Értékpapirok	Utolsó árfolyam pénz	áru
Elsőbbségek.		
Alföld-fiumei vas. (nagyv.) eszéki vonala) . befiz. 200 frt 5%	92.—	93.—
Alf.-fiumei v. 1874. kib. „ 200 frt 5%	—.—	—.—
Báttaszék-Dombovár-zákányi vasut „ 200 frt 5%	91.50	92.50
Dunagőzhaj. társ. „ 300 „ 5%	—.—	—.—
„ „ „ 100/200 „ 6%	—.—	—.—
Észak-keleti vasp. 5% befiz. 300 frt	90.—	91.—
„ „ „ ár. 5% „ 300 „	—.—	—.—
„ „ „ ár. 6% „ 1000 „	—.—	—.—
Magy.-gallicziai vasp. 5% „ 300 „	—.—	—.—
„ „ II. kib. 5% „ 300 „	—.—	—.—
„ nyug. vas. (Székesf. győr-gráczi vonal) 5% „ 300 „	—.—	—.—
M. nyug. vas. 1874. kib. 5% „ 200 „	—.—	—.—
M. vas. els. kölcs. beruh. czél. ár. „ 200/1000 „	105.50	106.50
I. erdélyi vaspálya 5% „ 200 „	89.50	90.50
Győr-sopron-ebenf. vas. 6% „ 200 „	—.—	—.—
Kassa-oderbergi vasut ez. 5% „ 200 „	86.—	97.—
K.-oderb. v. (ep.-tarn. v.) 5% „ 300 „	—.—	—.—
„ „ (osztr. v.) 5% „ 200 „	—.—	—.—
„ „ (m.-v.) 5% „ 200 „	—.—	—.—
Osztr. Állam-vasut 5%	—.—	—.—
Tiszavidéki vasut 5% „ 100 „	—.—	—.—
Budapesti lánczhid 6% „ 100 „	103.50	104.—
Kőszén és téglagy. kötv. 6% „ 100 „	—.—	—.—
Lloyd- és tőzsde-épület 5% „ 200 „	96.—	97.—
Magánsorsjegyek.		
Osztrák hitelintézet	176.—	177.—
Budavárosi sorsjegy	41.—	42.—
Keglevics „	18.—	19.—
Pálffy „	38.—	39.—
Pénznemek.		
Cs. kir. arany (vert)	5.59	5.61
Cs. kir. arany (kör.)	5.56	5.58
Osztr-magyar 8 frtos arany	9.46	9.48
20 frankos arany	9.46	9.48
Török aranylira	—.—	—.—
Osztrák és magyar ezüst	—.—	—.—
Német birod. bankj. 100 márkányi	58.40	58.50
I) Váltók árfolyama (látra).		
Német bankpiaczok 100 márk	58.40	58.50
Amsterdam 100 hollandi frtért	—.—	—.—
Brüssel 100 frankért	—.—	—.—
Páris 100 frankért	47.35	47.45
Marseille 100 frankért	—.—	—.—
Svájczi pénzpiaczok 100 frankért	47.30	47.40
Zürich 100 frankért	47.30	47.40
London 10 font sterlingért	119.40	119.70
Szentpétervár 100 rubelért	—.—	—.—
Milano 100 lire nuovo ital.	—.—	—.—

Bécsi tőzsde január 19.

	Pénz	Áru
A. Általános államadósság.		
Egységes járadék, egy. máj.—nov. 5%	74.75	74.90
„ „ „ feb.—aug. 5%	74.75	74.95
„ „ ezüst jan.—jul. 5%	76.—	76.15
„ „ „ ápr.—okt. 5%	76.—	76.15
Sorsolással, 1854-ből 250 frtsorrsj. pp. 4%	119.50	120.50
„ 1860-ból 500 frt „ o. é. 5%	132.25	132.75
„ 1860-ból 100 frt „ „ 5%	—.—	135.—
„ 1864-ből 120 frt „ „	171.25	171.75
„ 1864-ből 50 frt „ „	—.—	169.—
Como járadék 42 lira	—.—	—.—
Államjószági jelzáloglevél 120 frt. 5%	145.—	146.—
B. A birodalmi tanácsban képviselt királyságok és tartományok államadóssága.		
Osztr. aranyjáradék adóm. 100 frt 4%	92.85	93.—
Osztr. kincst. jegy visszafi. 1881 100 frt 5%	90.90	91.10
„ „ 1882 100 „ 6%	100.25	100.50
C. A magyar korona országainak államadóssága.		
Magy. aranyjáradék adóm. 100 ftos 6%	118.30	118.50
„ papirjáradék 100 frtos 5%	85.80	86.—
Magy. vas. kölcs. 120 frt. 5%	133.—	133.50
Gömöri államv. záloglevél 150 frt. 5%	—.—	—.—
Keleti vasuti ál. kötv. 1869-ből 300 frt. 5%	89.40	89.60
„ „ „ 1873-ból 300 „ 5%	—.—	109.75
„ „ „ 1876-ból 100 „ 5%	96.—	96.40
Magy. államkölcs. 1871. sors. 100 „ 5%	—.—	—.—
„ „ 1873 „ 100 „ 5%	—.—	—.—
„ urbéri välts. kötv. 100 „ 5%	—.—	—.—
„ szőlődézsma-vált. kötv. 100 „ 5%	98.—	98.50
Magy. nyeremény-kölcsön 100 frt	117.50	118.—
„ „ á 50 frt	116.—	117.—
„ Tiszav. és szeg. ny. sorsj. 100 „ 4%	109.50	110.—
D. Földteherm. k. 100 frt pp.		
Csehországi 5%	105.25	—.—
Bukovinai 5%	100.—	100.75
Galicziai 5%	100.50	101.—
Karinthiai 5%	103.50	—.—
Krajna és tengerparti 5%	103.—	—.—
Morvaországi 5%	104.—	104.40
Alsó-ausztriai 5%	105.—	106.—
Felső-ausztriai 5%	103.—	—.—
Salzburgi 5%	102.—	—.—
Sziléziai 5%	108.—	—.—
Stiriai 5%	104.—	104.75
Tiroli 5%	99.—	—.—
Horvát- és szlavonországi 5%	100.—	—.—
Erdélyi 5%	98.—	99.—
Temesi bánság 5%	98.—	99.—
Temesi 1867-iki sorsolási záradék 5%	97.50	98.—
Magyar 5%	98.—	99.—
Magyar 1867-iki sorsolási záradék. 5%	98.—	99.—
E. Más közkölcsönök.		
Dunaszab. sors. 1870-ből . 100 frt 5%	115.—	116.—
„ kölcs. 1878-ból . 100 frt 5%	103.75	104.—
Pestvárosi kölcsön 1871. 6%	—.—	—.—
„ „ 1880. 5%	99.25	99.75
Bécsvárosi kölcsön 1867. 5%	102.60	103.—
„ 1874. (sors.)	120.—	121.50
Török vasuti kölcs. 400 frc.	124.25	124.75
F. Záloglevelek, jelzálog-kötvények és kötvények (100 frtért).		
Osztr. ált. földhitelint. sors. ar. v. ez. 5%	119.—	119.25
„ „ 33 éves visszf. 5%	100.—	100.25
Közp. földhitelint. bank 5%	99.75	100.25
Osztr. jelzálogbank 10 év visszaf. 5½%	102.—	103.—
Osztr. jelzálogbank sorsolással 5½%	100.75	101.25
Osztrák-magyar bank 5%	100.60	100.90
Osztrák-magyar bank 4½%	100.90	101.10
Osztrák-magyar bank 4%	94.10	94.30
Első osztr. takarékp. sors. 30 év 5%	101.50	102.50
„ „ 32 „ 5½%	101.50	102.50
Magy. ált. földhit. részv. t. 34 év 5½%	—.—	99.50
Magyar földhitelintézet 5½%	101.25	103.—
„ „ sors. 39 év 5½%	101.—	101.50
„ „ 5%	94.75	95.25
„ „ sors. 39 év arany 4½%	118.—	119.—
„ jelzálogbank 5%	99.—	99.50
„ „ 5½%	102.50	103.—
G. Elsőbbségi kötvények.		
Albrecht pálya 300 frt 5% ezüst	94.—	95.—
Alföld-fiumei pálya 200 frt 5% ezüst	—.—	93.50
Dunagőzhajózási társ. 300 frt 6% ezüst		
„ 200 frt 5% „	108.75	—.—
Erzsébet pálya 100 frt 5% ezüst	98.50	99.—
Erzsébet p. 300 frt o. é. 5% 1862-ki kibocs.	98.25	98.75
Ferdinánd északi pálya 100 frt p. p. 5%	—.—	105.—
„ „ „ 100 frt o. é. 5%	101.50	—.—
„ „ „ 300 frt ezüst 5%	106.25	106.75
Ferencz-József pálya 200 frt ezüst 5%	101.20	101.50
Pécs-barcsi pálya 200 frt ezüst 5%	101.—	100.50
Károly-Lajos gácsi pálya 200 frt ez. 5%	100.—	100.30
Kassa-oderbergi pálya 200 frt ez. 5%	96.70	97.—
Eperjes-tarnovi pálya 300 frt. ezüst 5%	—.—	93.25
Lemberg czern.-jassii p. I. kib. 300 frt	—.—	95.—
„ „ „ II. „ 300 frt ez.	100.—	100.25
„ „ „ III. „ 300 frt ez.	97.25	97.75
Osztr. észak-nyugati pálya 200 frt ez. 5%	102.50	103.—
Rudolf-pálya 300 frt ezüst 5%	98.90	99.20
Erdélyi-pálya 200 frt ezüst 5%	89.75	90.—
Osztr. állampálya 500 frank 3%	176.50	177.—
„ 1874. kib. 500 frank 3%	171.50	172.25
Déli pálya 500 frank 3%	129.50	130.—
Déli pálya 200 frt arany 5%	—.—	117.50
Dél-északnémet össze k.-pálya 100 frt 5%	98.—	98.50
„ 1879. k. 100 frt 5%	—.—	95.—
Tiszavidéki pálya 1000 frt 5%	101.50	102.—
Magyar-gácsorsz. pálya 200 frt. 5%	—.—	93.75
Magyar észak-kel. pálya 300 frt ar. 5%	90.50	91.—
M.-nyug (Székesf.-Győr-Grácz) 200 frt 5%	96.50	97.—
H. Különféle sorsjegyek.		
Hitelintézet 100 frt o. é.	176.—	177.—
Clary 40 frt p. p.	—.—	40.50
Dunagőzhajózási 100 frt p. p.	—.—	116.50
Innsbruck városi 20 frt o. é.	23.—	24.—
Keglevich 10 frt p. p.	17.50	—.—
Krakkói sorsjegy-kölcsön 50 frt o. é.	19.—	20.—
Laibachi dijsorsjegy 20 frt o. é.	23.50	24.—
Buda város kölcsöne 40 frt o. é.	40.75	41.25
Pálffy 40 frt p. p.	37.—	37.75
Rudolf alapitvány 10 frt o. é.	20.—	21.—
Salm 40 frt p. p.	—.—	52.50
Salzburgi dijsorsjegy 20 frt o. é.	23.50	24.50
St.-Genois 40 frt p. p.	48.50	49.—
Stanislau városi 20 frt o. é.	26.—	27.—
Trieszti város 100 frt p. p.	127.—	128.—
„ „ 50 frt o. é.	64.—	66.—
Waldstein 20 frt p. p.	—.—	—.—
Windischgrätz 20 frt p. p.	—.—	38.—
I. Bankok részvényei.		
Angol-osztr. bank 200 frt 5%	129.50	130.—
Bécsi banktársulat 200 frt 5%	—.—	—.—
Bécsi bankegyesület 100 frt 5%	125.—	125.50
Magy. ált. földh. r. társ. 100 frt 5%	—.—	—.—
Osztr. ált. földhitel int. 200 frt 5%	248.—	249.—
Pesti magy. keresked. bank 500 frt 5%	—.—	—.—
Keresk. és ipar hitelint. 160 frt 5%	310.25	310.75
Magy. ált. hitelbank 200 frtos 5%	300.—	300.50
Alsó-ausztr. leszám. társ. 500 frtos 5%	870.—	880.—
Magy. lesz. és váltóbank 100 frt 5%	108.50	109.50
Bécsi giró- és pénztáregylet 200 frt 5%	—.—	—.—
Osztr. jelzálogbank 200 frt 5%	—.—	—.—
Magyar jelzálogbank 100 frt 5%	245.—	250.—
Osztr. tartományi bank 200 frt. 5%	—.—	—.—
Magy. ált. municip. hit. 200 frt 5%	—.—	—.—
Osztrák-magyar bank 600 frt 5%	831.—	833.—
Unio-bank 100 frt 5%	125.25	125.75
Ált. forgalmi bank 140 frt 5%	150.—	151.—
K. Közlekedési vállalatok részv.		
Albrecht pálya 200 frt 5%	—.—	—.—
Alföld-fiumei pálya 200 frt 5%	164.25	165.—
Buschtiehradi vasut 500 frt pp. 5%	739.—	746.—
„ „ (lit B.) 200 frt o. é.	161.—	163.—
Duna gőzhajózási társulat 500 frt pp.	550.—	551.—
Duna-drávai pálya 200 frt ez. 5%	—.—	—.—
Erzsébet pálya 200 frt pp. 5%	210.50	211.50
„ Lincz-Budweis 200 frt 5%	—.—	—.—
Ferdinánd északi pálya 1000 frt pp 5%	2495.—	2500.—
Ferencz-József pálya 200 frt 5%	197.—	198.—
Pécs-barcsi pálya 200 frt 5%	204.—	206.—
Károly-Lajos galicziai pálya 200 frt 5%	295.—	295.50
Kassa-oderbergi pálya 200 frt 5%	141.—	142.—
Lemberg-czernoviczi-jassii p. 200 frt 5%	167.50	168.—
Osztrák-magyar Lloyd 500 frt p. p. 5%	650.—	652.—
Osztrák-északnyugati 200 frt 5%	213.50	214.—
Győr-sopron-ebenfurthi pálya 200 frt	—.—	—.—
Rudolf pálya 200 frt 5%	167.50	168.—
Első erdélyi pálya 200 frt 5%	160.50	161.50
Osztr. államvasut-társaság 200 frt 5%	310.50	311.50
Déli pálya 200 frt 5%	138.50	139.—
Dél-északnémet összekötő p. 200 pp. 5%	155.50	156.—
Tiszavidéki pálya 200 frt 5%	247.50	248.50
Bécsi Tramway 200 frt 5%	194.25	194.75
Magyar-gácsországi pálya 200 frt 5%	158.75	159.25
„ északkeleti pálya 200 frt 5%	159.25	159.75
M.-nyugati székesfeh.-gráczi 200 frt 5%	163.50	164.—
L. Iparvállalatok részvényei.		
Osztr. ált. épitőtársaság 200 frt	102.50	103.50
Ált. osztr. légszesztársulat 200 frt 5%	—.—	—.—
Innerbergi bányatárs. 200 frt	—.—	—.—
Judenburgi vasmű 70 frt	67.75	68.50
Liesingi sörfőzöde 100 frt 5%	—.—	—.—
Nezsideri papirgy. részv. t. 200 frt 5%	—.—	—.—
Prágai vasipar-társulat 200 frt	200.—	206.—
Salgó-tarjáni vasfin. társ. 100 frt 5%	127.25	128.25
„ kőszénbánya 100 frt 5%	17.50	118.50
Bécsi fegyvergyár társ. 100 frt 5%	—.—	—.—
Ált. waggon kölcs.-t. Budap. 80 frt 5%	85.—	87.—
Bécsi épitőtársaság 100 frt	50.—	50.25
M. Váltók. (Látra.)		
Amsterdamra 100 hol. frt 3%	—.—	—.—
Brüsseli 100 frank 3½%	—.—	—.—
Német bankpiaczok 100 m. 4%	58.35	58.45
London 10 font sterl. 3%	119.50	119.60
Milano 100 olasz lira 4%	—.—	—.—
Franczia bankpiaczok 100 frank 3½%	—.—	—.—
Paris 100 frk. 3½%	47.35	47.40
Pétervár 100 rubel 6%	—.—	—.—
Svájczi piaczok 100 frank 3½%	—.—	—.—
Zürich 100 frk 3½%	47.25	47.35
N. Valuták.		
Cs. arany darabja	5.60	5.62
„ recsés „	5.59	5.61
Osztrák-magyar 8 frtos arany „	9.47	9.48
20 frankos „	9.47	9.48
20 márkás „	11.64	11.68
Orosz imperiale „	9.72	9.74
Sovereigns „	11.85	11.90
Török arany lira „	10.72	10.74
Mária Terézia (Levant) tallér	—.—	—.—
Ezüst 100 o. é. forintért	—.—	—.—
Ezüstjáradék szelvény 100 o. é. frtért	—.—	—.—
Német bir. bankjegy 100 márkáért	58.35	58.45
Olasz bankjegy 100 olasz liráért	45.80	45.90
Orosz papir rubel darabja	1.23¼	1.23¾

ORSZÁGGYŰLÉS.

I.

A ház ma folytatta a költségvetés általános tárgyalását. Első szónok Herman Ottó volt, ki beszéde elején a Rohonczy-ügyről emlékezett meg s a miniszterelnök válaszát birálta, később pedig a közállapotok ismertetésére tért át s a militarizmus jelen rendszere ellen, a tőle megszokott ügyességgel intézett támadást. Beszédének polemikus része több izben élénk derültségre hangolta a házat, Dobránszkyt és Iványkát pedig felszólalásra birta személyes kérdésben. Utánok Jókai a hadügyi kiadások szükségszerüségét bizonyitgatta nagy ékesszólással, de kevés hatással. Bánhidy Helfy beszédére válaszolva, tagadásba vette, hogy a mérsékelt ellenzék a függetlenségi párt álláspontjához közeledének. Mezey Ernő kitünő tartalmas beszédet mondott, melynek hatása azért nem volt nagyobb, mert a szónok, különösen kezdetben, igen halk hangon beszélt. Végül Csanády Sándor szólott a költségvetés ellen.

II.

A képviselőház ülése jan. 20-án.

Elnök: Péchy Tamás.

Jegyzők: Tibád Antal, Péchy Jenő, Duka Ferencz.

A kormány részéről jelen vannak: Tisza Kálmán, Szende Béla, Pauler Tivadar, Trefort Ágost, Kemény Gábor b., Ordódy Pál, Bedekovich Kálmán.

Elnök: Bemutatja a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi magyar királyi miniszterium átiratát, melynek kapcsán megküldi a Magyarországban 1881. évi szeptember 30-án kiütött és 1881. november 30-án megszünt keleti marhavészről szóló jelentésének egy példányát. Letétetik a ház irodájába.

Bemutatja Késmárk sz. kir. város közönségének Sponer Andor képviselő által beadott kérvényét, melyben a közigazgatási teendőkért állami javadalmazásban leendő részesittetéséért kérelmez. A pénzügyi bizottsághoz utasittatik.

Bemutatja az állami vidéki tanitóképző intézetek zenetanárainak Szathmáry György képviselő által beadott kérvényét, melyben a miniszterium által az 1882. évi állami költségvetésbe fölvett 200 frtnyi fizetés felemelésének megszavazásáért esedeznek.

Az erdélyi egyházmegyébe kebelezett Alcsik és Kászon kerületi lelkészeknek Becskor Károly képviselő által a szepes-felvi kerület katholikus lelkészeinek Leskó István képviselő által beadott kérvényét, melyben a polgári házasság behozatalát czélzó törvényjavaslat mellőzését és a katholikus alapitványok csak katholikus czélokra való forditását kéri. Mindezen kérvények kiadatnak a kérvényi bizottságnak.

A napirend előtt Sárközy Aurél személyes kérdésben kér szót. Tegnapi beszédjének a karczagi választási visszaélésekről szóló részére ugyanis a miniszterelnök oly választ adott, miből azt lehetne következtetni, hogy szóló adatait a légből kapta. Ennek czáfolatául felolvas egy választási felhivást, melyben az általa emlitett visszaélés benfoglaltatik.

Következik a napirend: az 1882-ik évi állami költségvetés általános tárgyalásának folytatása.

Herman Ottó: Rohonczy fellépésére a miniszterelnök azt mondta, hogy konkrét adatokat kiván. A képviselőház azonban nem törvényszék, hogy itt bizonyitási eljárás történhessék. A vizsgálat a kormány dolga, s erre van elég ok, mert Hieronymit az egész Tisza mentén gyanusitják. Ha aztán a vizsgálat kideriti, hogy ártatlan, akkor meglesz az elégtétel. Azt nem kivánja, mint Orbán Balázs, hogy Rohonczy jöjjön a függetlenségi párt soraiba, mert elvek dolgában üljön bárhol, igazság dolgában vele egy uton jár. Dobránszky beszédére azt jegyzi meg, hogy ő, kinek mint müegyetemi tanárnak alig egy-két hallgatója van, alkalmasint azért választatta meg magát képviselőnek, hogy a ház gyönyörködhessék az ő praelekáczióiban. (Élénk derültség.) Áttérve a költségvetésre, megjegyzi, hogy az állam érdekét hangoztatják a kormány padjairól, s ennek alá kivánnak mindent rendelni. Ez azonban nem igaz tan, mert az állam csak eszköz, melynek egyedüli feladata a nemzet boldogitása. Ha az állam azt nem valósitja meg, elveszti létjogát. Ma az ország hanyatlik, erői fogynak, a lakosság dolgozik s alig bir megélni. A miniszterelnök ide juttatta az államot s az államnak ezt az alakját szóló szépen köszöni, de nem kivánja. A kormánypárt autoritásainak fölfogása szerint az államháztartás egyedül csak az adók segitségével vezethető, és szerintök szükség van bizonyos forrásokra. Wahrmann azt, hogy mi a teher és a teher elviselése, az adó, a segélyforrás ugy magyarázta, hogy az állam szempontjából az adó nem a képesség, hanem a szükségesség kérdése, az államnak szüksége van erre az adóra, az adót elő kell teremteni. Erre azonban azt válaszolja, hogy az adófizető szempontjából mégis a képesség kérdése biz az, mert a nép az, a melyik leroskad az igában. A deficzit fedezésére szolgáló források nem az adóban vannak, mert ezekkel csak bizonyos mértékig lehet menni, s a ki ezt forszirozza, megrenditi vele az egész államot. A bevételi források javitása, nagy dolog, de a természetes források javitása, beruházása a társadalomnak oly rendbehozása a feladat, hogy a polgárok a több terhet elbirhassák. Az adminisztráczió kérdésére megjegyzi, hogy mig Magyarország államilag teljesen biztositva nincs, addig egyetlen keretet sem bont fel, mely arra alkalmas, hogy ott Magyarország bizonyos experimentumokkal találkozzék. Grünwald a kinevezési czentralisztikus rendszert tartja jónak. Szóló azonban erre a kormányra a kinevezési rendszer végrehajtását nem bizná, mert most azt tapasztalja, hogy a hivatalnoki kar, mint egyik legintelligensebb testület oly presszió alatt áll, hogy tagjai, mint választó polgárok kényszeritve vannak a hatalom támogatására adni szavazataikat. E testületek formális kortestanyákká alakulnak az ellenzékkel szemben (Ugy van! a szélső baloldalon). Ha azt akarják, hogy az országban a kinevezési rendszerről beszélni lehessen, adják meg az országnak létalapját: az individualitást, az önállóságot és függetlenséget, a mely megilletné akkor is, hogy ha nem volna a törvénybe iktatva, mert egy nemzetnek önállóságát a hatalomnak megtagadni nem áll jogában. (Ugy van! szélsőbal felől.) Ha megadják ezt, ha gondoskodnak arról, hogy kulturális fejlődésünk megváltozzék, nemzetivé és alapossá tétessék, és ha meglesznek ezen elemek a független Magyarországban, nevezze ki az önérzetes és becsületes kormány a tisztviselőket. De mig ez nincs meg, tiltakozik az ilyen inszinuaczió ellen és részéről azon lobogót, a mely fényesen van kibontva ugyan, de nincs meg a talaj, a melybe azt beszurják, követni nem fogja. (Helyeslés szélsőbal felől.) — A védelmirendszerre vonatkozólag megjegyzi, hogy mikor a modern militarizmus kibontotta a zászlót, amennyiben azt mondta, hogy haladást akar tenni t. i. felvette az általános védkötelezettséget, érvelt mellette kétféleképen: először hatalmi szempontból, másodszor nemzetgazdasági szempontból. És mi a következménye? Hogy mi sohasem halljuk többé az érvelést nemzetgazdászati csak hatalmi szempontból, van most általános védkötelezettség és van állandó nagy létszám, a nemzetnek legjobb ereje a kaszárnya tétlenségére van kárhoztatva. És az egész ügy vezetésével oly férfiak bizatnak meg, kik a polgári elemmel sohasem érintkeztek, kiknek még csak fogalmuk sincs arról a szoros kapocsról, mely a hadsereg és az adózó polgárság közt van, kik csak az ö experimentumaikat, csak az ö passzióikat, az ö nagyszerüségüket . . . a polgár véres verejtéke árán akarják létesiteni, és azt gondolják: „Mit kiabál az a czivil? Hiszen a magas aerárium — a kormánypárt „állama" — adja reá a pénzt. Az ö fogalmaik szerint ennek az államnak semmi kapcsolata nincs a polgárokkal, csak kimerithetetlen forrás, mely szórja és osztja áldásait, kitünteti embereit, akár előre menjenek, akár hátra. (Derültség és tetszés a szélső balon.) Söt felfedezték még ezenkivül a hadmentességi adót, hogy aki nem elég egészséges a kormányabeli tétlen életre, az emiatt adót fizessen. A militárizmust tartja okául annak is, hogy a lakosság nem szaporodik, a házasságok száma csökkenőben van s a prostituczió terjedőben van. Szóló ezután igy folytatja: Iványka Imre Eötvös Károly beszédje közben közbekiáltott, hogy Eötvös egyik alternativájából következnék a forradalom. Megtisztelt egy bizonyos gesztussal, a melyet én itt ismételni nem akarok, de a melyre nézve minden esetre mondhatom Iványkának, hogyha csakugyan odaviszik a dolgot, hogy forradalom tör ki, mely nekünk nem kell, de hát önök oda vihetik, hogy mi ketten nem leszünk egy táborban.

Iványka Imre (közbeszól.) Nem bizony!

Herman Ottó: Hogy azután csak az következik, hogy vagy Iványka képviselő ur nekem szavalja el, vagy én szavalom el neki Petőfi bizonyos versének első két sorát, amely ekép kezdődik: „Dicsőséges — — —" többet nem akarok belőle idézni. De mi találkozni nem fogunk. De hogy önök kiálthassák nekünk, hogy mi vagyunk azok, a kik forradalmat fogunk csinálni, a kik a forradalmat előidézzük, a t. képviselő ur ezzel csak azt bizonyitja, hogy nem olvasta kritice a történelmet, mert eddig még forradalmat sem egy férfiu, sem egy felfelé törekedő párt nem csinált, hanem minden forradalmat csinált a rosz gazdálkodás, rosz rendszer. (Helyeslés a szélső balon.) Kovács Albert az önfenntartási pártra utalt. Mikor azonban ez a párt a házban alakulni fog kezdeni, akkor már künn vasvillákkal fog dolgozni. Most van ideje az önfenntartási pártnak; most kell odaállani azon férfiaknak, a kik tudnak gondolkozni, tudnak lelkesülni, (Ugy van! a szélső baloldalon.) a kik nem keresik a maguk számára a személyi dicsőséget, hanem a nemzetért akarnak müködni. Es el kell mondani, hogy az az alap, a melyen állunk, hamis, és azt el kell hagyni. (Ugy van! a szélső baloldalon.) Hát hol van az, ki bizonyithatja be azt, hogy akár az egyén létezhessék, ha tőle az önállóságot megtagadjuk, akár egy állam, ha önállóságától megfosztjuk? Az nincs és azt kell mondanunk, hogy igen is mi akarunk itt egy erős Magyarországot, egy erős magyar nemzetet, de erre szükséges, hogy annak ereje kifejtésére adassék meg az alap: a nemzet önállósága, függetlensége. (Ugy van! a szélső baloldalon.) Végül válaszol a miniszterelnök azon szavaira, hogy a függetlenségi párt különböző frakcziókból áll. Szóló azt kéri, mutassanak neki parlamentet Európában vagy bárhol, melynek előrehaladottabb pártjaiban nem volna képviselve minden eszme, amely az emberiséget mozgatja; hiszen az angol parlamentben is ülnek republikánusok. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.) Hát ez nem oly óriási csapás, söt az nagyon szükséges dolog, mert a mig egy pártban vannak árnyalatok, addig az eszmecsere, az eszmék tisztázása mindig lehetséges és hogy se tespedés, se bizonyos mellékczélokra való törekvés létre nem jöhet. A függetlenségi pártnak egy eszménye van, az önálló független Magyarország, ennek az eszménynek saját eszményét készségesen alárendeli. Ő és pártfelei is gyakorlati politikusok, de nem olyan gyakorlati politikusok, hogy csak maguknak egy szép exisztencziát és fényt és dicsőséget akarjanak szerezni, (Élénk helyeslés és tetszés a szélső baloldalon. Mozgás a jobboldalon.) hanem azt akarják, hogy Magyarország legyen Magyarország. A mostani rendszer által nem látja biztositva ezt a czélt, s ezért a költségvetést nem fogadja el.

Dobránszky Péter: Személyes kérdésben szót kér, s konstatálja, hogy előadásainak 54, illetőleg 63 hallgatója van, s nem egy-kettő, mint Herman mondta.

Iványka Imre: Herman Ottó képviselő ur egyenesen hozzám intézte az aposztrófát és én itt nem egyedül személyes kérdésben, hanem másként is a budgethez, mint ezen oldalnak embere, ha szólni akarnék, jogositva volnék. De csak arra fogok szoritkozni, hogy azon megjegyzésekre némely észrevételeket tegyek. Minden jeles tulajdonságai mellett, az igen t. előttem szólott képviselő ur csakis azon tulajdonsággal bir, mint minden halandó, hogy szemei elöl vannak. Nem láthatja, mi történik mögötte, Eötvös t. képviselő ur beszéde közben, ki mellesleg mondva genialis feltalálója „a három alternativának", tehát Eötvös képviselő ur beszéde közben azt mondottam, hogy az egyik alternativa a forradalomra vezet. Ezen mondásomra a t. képviselő ur háta mögül reám mutatva történt azon gesta, a melyet én visszamutattam, és tettem hozzá: a ki előbb kezdi. Most is azt mondom, hogy ha arra fog a dolog kerülni, igenis ugy áll, hogy a ki előbb kezdi, tökéletesen igaza van Herman Ottó t. képviselő urnak, hogy mi ketten ez esetben egy párton nem leszünk. En azért a mit teszek, beállok egész testemmel és lelkemmel és életemet feláldozni is kész vagyok, nem fogok Félegyháza módjára a falu végén banquetirozni és a szegény népet neki uszitani a városházának és mikor a kravall kezdődik, elszaladni. (Derültség jobbfelől.) Ezt nem teszem. Bámulatos, hogy 1848-ban azon 16 férfiu közül, kik ugyanigy beszéltek, mint most kegyed, egyetlenegy sem lett martirja az országnak, de azon férfiak, kik ugy mint én haza jöttek Csehországból és más országból, azok ott vannak az aradi martirok közt, (Nagy derültség és zaj a szélső baloldalon. Igaz! Igaz! a jobb oldalon) az igazságot nem tetszik hallani — a kik egytöl egyig azon önök által folyton perhorreskált sárga fekete hadsereg tisztjei voltak. Ott van Batthányi Lajos gr., ki abban a svarczgelb hadseregben kapitány volt, és ki áldozatként itt maradt, pedig nem az történt, a mit ö tanácsolt, hanem ép ellenkezője. Én kijelentem a t. képviselő urnak, hogy ön theoriái és fenyegetései engem sem itt, sem soha megrettenteni nem fognak és hogy mennyire komolyak állitásai, az igazság terén illustrálom: azt mondotta előbb, hogy a kormány üldözi azokat, a kik valamely alkalmazásban vannak, s az ellenpárthoz tartoznak. Ámde méltóztatott a muzeumban kitünő helyet elfoglalni (Tetszés jobb felöl.) Ki bántotta? Azt mondotta, hogy e párt, a családi életet bolygatja meg. Ki gátolja magát képviselő urat, hogy családot alkosson? (Nagy derültség és taps jobb felöl.) Ily igazságosak állitásai, s ezért azokra többet nem is felelek. (Élénk helyeslés jobb felöl.)

Herman Ottó: Személyes kérdésben kér szót. Iványka Imre képviselő ur utolsó mondata az ö oldalának tapsait szólitotta ki. Erre nézve megjegyzem neki a következőt: Én azért nem nősültem meg, (Általános élénk derültség) mert én részemről mint muzeumi tisztviselő, egyszersmind állami tisztviselő voltam és az önök rendszere nekem sohasem adta meg azt a kellő alapot, a melyen családot alapithattam volna. (Zajos helyeslés a szélső baloldalon. Felkiáltás: Hatszáz forint! Derültség.)

Móricz Pál: Személyes kérdésben kérve szót, válaszol Gaál Jenő egy megjegyzésére.

Jókai Mór: A folyton megujuló deficzites háztartás valójában nem vigasztaló jelenség. Az aggodalmak valóban jogosultak. Hanem a deficzites helyzetnek, mind az eredetére, mind az orvoslási módjaira nézve nézetei merőben eltérnek az ellenzék szónokainak nézeteitől. — Somssich Pál képviselő a hiányos állapotot annak tulajdonitja, hogy nagy nálunk a nagyhatalmi állás után való vágyakozás, s az a nézete, hogy ha nagyhatalmi aspiráczióinkról lemondunk, akkor államháztartásunk rendbe jöhet. Azonban itt nincs nagyhatalmi aspiráczió, hanem van életföntartási ösztön. A hadügyi költség 107 millióra rug, s a delegáczió tagjai azzal a szándékkal keltek utra, hogy ebből törölni fognak. Es az eredmény az lett, hogy az ellenzék tagjai is csak 1 millió forintot akartak törölni — a miből Magyarországra 300,000 forint esik. Ezzel pedig a deficzitet aligha lehetne eltüntetni. Ezenkivül a delegáczió tagjainak a hiteles adatokból meg kellett arról győződniök, hogy egész Európának minden hatalmassága oly óriás mérvü fegyverkezést folytat, támadó és védelmező háborura, mely az egész hadviselésnek eddigi formáját tökéletesen átalakitja. Ezek az előkészületek fel vannak osztva minden országnál több évi turnusra. A mi turnusunk a leghosszabb. Ez legolcsóbb. Mikor a mi hadügyminiszterünk valamely hadászati speciálitásra kér egy milliót, az olasz hadügyminiszter kér kettőt s az olasz kamara megszavaz neki hármat. Két, legfeljebb három év mulva a külhatalmak turnusai be lesznek fejezve és minden fegyverkezés tökéletesen bevégezve. Akkor aztán kezdődhetik a mi akar. A mely állam akkor készületlen állapotban találtatik, az az állam kompenzáczionális objektumul fog szolgálni a többieknek. Hogy ez az állam nem mi akarunk lenni, az nem nagyhatalmi törekvés, az életfenntartási ösztön. (Ugy van! jobb felől.) A fejedelmek közt barátság van, de a népek magok kivánják a háborut s ráerőszakolják kormányaikra. Mert a nemzetiségi gyülölet ösztöne müködik náluk, s ez az a bálvány, a melynek oltárán égetik el azt a sikertelen áldozatot, melynek neve a hadügyi költség. A lefegyverkezést mi nem kezdhetjük meg. Azonban nem csupán a fegyverkezés, nem csupán a hadi készülődés az, a mely egy országot életképessé, egy államot erős állammá alakit, hanem a belső intézményekre forditott kiadások is. Magyarországon, bármennyire vádolják is az ellenkezővel a kormányt, ezért a feladatért nagyon sok történhetik és ez természetesen terheli a budgetet. Nem voltak-e idők, midőn mindezen tételek hiányoztak a magyar budgetből, nem volt-e már itt oly kormány, mely ezen kiadásokat meg tudta takaritani? Ha Magyarország eljátsza azt a kedvező helyzetet, a melyet a sors másodszor adott kezébe és még egyszer engedi, hogy más rendelkezzék a vagyonával, igen könnyen meg fog szabadulni a deficzittől. Nem lesz deficzit, de nem lesz Magyarország sem. (Élénk helyeslés jobb felől. Hosszas nyugtalanság a szélső baloldalon) Egy kormánynak, melynek nem feladata Magyarország államisága s a nemzet emelése, ki lehet törölni egy tollvonással az összes kulturális, államalkotást kiadásainkat a budgetből és aránylag megkönnyiteni terheinket, akkor azután nem teszünk koldusok az országban, de nem is leszünk urak az országban. (Ugy van! jobbfelől. Föl kiáltások a szélső balon: Ma sem vagyunk!) Nincs igaza sem Somssichnak, sem Grünwaldnak, midőn a 30 és 20 év előtti idökre utalnak, mert 30 év előtt nem volt Magyarország, 20 év előtt volt abszolutizmus. A magyar gentry pusztulásának saját maga az oka, de csak is azok pusztultak el, a kik pazarlók voltak, mert a gentry megkapta az urbéri kárpótlást, a szőlődézsma-váltságot, s meg fogja kapni a regále váltságot, mindezzel segithetett volna és még segithet gazdasági helyzetén. De különben is csak az panaszkodik, a kinek bajai vannak, a kinek jól megy dolga, az hallgat. Takarékpénztáraink betétei, az invesztencziók, miket mindenféle gazda a paraszttól kezdve a földesurig 30 év óta birtokába fektet, a gazdasági gépek nagy száma mind azt bizonyitja, hogy Magyarország nem pusztul, hanem gyarapodik. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon. Zajos ellenmondások a szélső baloldalon.) Grünwald tagadja, hogy harmadik osztályunk volna. Pedig ott vannak nagy mezővárosainkban a 2—3 százezernyi értékü vagyonnal biró szorgalmas földmüves birtokosok, a magyar kereskedők, iparosok, kik az előbbiekkel együtt a nemzet zömét derekát képezik, s életerővel birnak. Szóló tehát, Magyarország sorsát nem látja oly sötétnek. A deficzitet eltüntetni maga is óhajtja, de megkülönböztetést tesz a között, a mi beruházások, a mi régibb adósságok törlesztésére forditattik, mert ezek az utókornak fognak javára válni, tehát a terhet is viselje azon utókor. Különösen kimondani kivánja pedig azt, hogy az államháztartás rendbehozására nehezebb terheket rakni arra az osztályra, a mely eddig is leginkább viselte a terheket, a mely leginkább megkapható volt az adókivetők által, arra több terhet rakni nem akar, (Élénk helyeslés a jobboldalon.) hanem igenis kötelessége a kormánynak széjjel nézni, hogy minő kutforrásokból meritik a roppant hadikészületekre szükséges költségeket a külföldi államok, és azon intézkedéseket, melyek ott gyümölcsözőknek bizonyultak, minden tétova nélkül hozza ne aprodonkint, de egyszerre keresztülható módon Magyarországba. (Mozgás szélsőbal felől.) Kivánja, hogy a pénzügyminiszter hozza be Magyarországba, a mi oly nagy jövedelmet hoz Franczia- és Oroszországban: az italadót, akkor azután mondhatjuk, hogy iszunk a hazáért. (Élénk derültség jobbfelől.) E beszédében, melyet a mérsékelt baloldal felé fordulva mondott el, ugy hiszi, hogy a függetlenségi párti képviselőknek is megfelelt, mert a két álláspont között, a mit jelenleg elfoglalnak, alig talál valami különbséget. Ugyanazon elvek, ugyanazon kiindulási pont, ugyanazon eszközök nem vezethetnek másra, mint ugyanarra a czélra. (Helyeslés a jobb oldalon. Nyugtalanság a baloldalon.) Azt is el kell ismernie, hogy a függetlenségi párt is közeledett igen sokat a mérsékelt párthoz: ök tettek egy lépést a mérsékelt ellenzék felé, a mérsékelt ellenzék tett kettőt és most nagyon közel schlissolnak egymáshoz. (Derültség jobb felöl.) Eötvös Károly azt mondta, hogy nagy káröröme volna benne, ha egyszer az ország romjai mindnyájunkat eltemetnének, akkor legalább ez a miniszterium is el lenne temetve. Hozzá tette azt a czigány praepoziczíót: „ha a hazámat jobban nem szeretném". (Derültség.) Szóló is visszaadja ezt a szeretetreméltóságot és azt mondja: igenis, én is olyan nagyon kivánnám önöknek, a kik ugy szeretik visszaemlegetni azokat a régi időket cserébe a mostaniakért, hogy a mindenható hozná vissza legalább még egyszer, hogy a szájukig érne az az idő, — ha a hazámat én is jobban nem szeretném. (Élénk tetszés a jobboldalon.) Miután tehát abban tökéletesen megegyezünk, hogy hazánkat mindketten sokkal jobban szeretjük, mint a hogy gyülöljük az ellenpártot: ime itt van az előttünk fekvő budget-javaslat, hogy mindakét indulatunknak eleget tehessünk, fogadjuk el azt a részletes tárgyalás alapjául. (Hosszantartó élénk helyeslés, tetszés, derültség és taps a jobboldalon.)

Elnök: Az ülést 5 perczre felfüggeszti.

(Szünet után.)

Bánhidy Béla br.: Helfy beszédére kivánt válaszolni, s csak ezért szólalt fel. Helfy ugyanis azt állitotta, hogy a mérsékelt ellenzék és a függetlenségi párt között közeledés és pedig nem csak formai közeledés történt. Később aztán elmondta, hogy a függetlenségi párt programmja két főpontban kulminál, t. i. az önálló hadseregben és az önálló vámterületben. Ő ugy látja, hogy a mérsékelt ellenzék a programm egyik pontját, értve az önálló vámterületet, már magáévá tette. Ez pedig egyik része az ő programmjának. — Később aztán megemlékszik Somssich Pál képviselő beszédéről és belevonja a magyar hadsereg kérdését. A külön vámterületet egy igen nagy fontosságu, nagy horderővel biró és egyszersmind mindenekelőtt és praeferenter politikai kérdésnek tartja, a melynek megoldása igen nagy és jelentékeny nehézségekkel jár. Második megjegyzése a következő: Az 1867 iki törvényben világosan fenn van tartva Magyarország számára azon jog, hogy esetleg, — ha t. i. méltányos egyezséget Ausztriával kötni nem lehetne — Magyarország felállithassa a vámsorompókat, de csak azon esetben, ha Ausztriával méltányos egyezséget kötni nem lehet. Szóló elfogadta a közjogi alapot, és soha a közjogi alap iránt nagyobb igényeket füzni nem fog, mint a mennyit a közjogi alap teljesiteni képes. Ezért a külön vámterületet, mint kitüzött czélt, mint a zászlóra tüzött egyik programmpontot nem vallja, habár azon esetben, ha Ausztriával méltányos egyezséget kötni nem lehetne, mindig sürgetni fogja, hogy a törvényhozás a külön vámterület felállitásának eszközéhez nyuljon, a mint ezt már sürgette is. Épen azért, mert az 1867-ki törvényben világosan fenn van tartva esetleg az önrendelkezési jog, fenntartva pedig világosan és határozottan: tehát egyik párt sem, tehát a függetlenségi párt sem tarthat kizárólagos igényt ezen eszmének a hangoztatására (Ugy van! bal felöl.) és jogosultan legalább ezen kérdésből magának monopóliumot nem csinálhat.

Csanády Sándor: Akkor hát ne tagadják meg most!

Bánhidy Béla br.: Abból, hogy bárki, a ki a közjogi alapon áll, a közjogi alap által szabott korlátokat respektálva, az önálló vámterület hivének vallja magát, abból egyáltalán nem következik az, hogy Helfy álláspontjához e részről közeledés történt elvi koncesszió árán. A költségvetést nem fogadja el, hanem csatlakozik Somssich határozati javaslatához.

Mezey Ernő. (Beszédét lásd lapunk I. mellékletén.)

Csanády Sándor: Üdvözli a mérsékelt ellenzék tagjait, hogy ök is megtagadják a költségvetést. E felett örömének ad kifejezést, de nem titkolhatja el fájdalmát a felett, hogy a miniszterelnök tovább folytatja azt a politikát, mely a nemzetet meg fogja semmisiteni. A miniszterelnök elvei árán uralomra jutott, de egyetlen igéretét sem váltotta be, s évről-évre növekvő deficzittel kormányoz. Ezért neki egy garast sem szavaz meg, a költségvetést visszautasitja.

A holnapi ülés napirendjére a költségvetés tárgyalásának folytatása és a kérvények 4 ik sorjegyzéke tüzetik ki. Ulés vége 1 óra 45 perczkor.

Mikor irták a bibliát?

— Az asszir emlékek legujabb tanusága. —

Multkoriban volt alkalmunk megfelelni arra a kérdésre, hogy hol feküdt a paradicsom?*) Ékiratok egyrészt, melyek a régi Babilon romjaiban fenmaradtak, s melyeket a legujabb napok alatt hoztak napvilágra, másrészt pedig magok a biblia kutfői megadták erre nézve a feleletet. Kiviláglott ezekből elegendőképen, hogy a biblia irói nem szájhagyomány, elbeszélések, annál kevésbé pedig mende monda által vezettették magokat azoknak előadásában, a miket irtak, hanem ellenkezőleg való képek állottak előttük, azokat irták le, s a tér, melyen elbeszélésük mozog, ős Babiloniában keresendő. Nemcsak maga az Edenkert feküdt azon boldog vidéken, mely az Eufrát és Tigris-közöt foglalja el, hol az ősidőben virágzó kertek, termő vidékek diszlettek, hanem az előadásnak kisebb körülményei is megfelelnek a valóságnak, mely valóságot most mintegy uj életre keltik fel az ős világvárosnak romjaiból. Igy például ki van mutatva, hogy maga a cherubin, a ki oda áll a paradicsom kapujába s pallost tartva kezében az onnan kiüzött bünös emberi nemet nem ereszti vissza többé: nem más, mint az a kőből faragott szárnyas bika, mely istent ábrázolt, s ott állott kétfelől a királyi paloták és kertek kapujában, s mely mellett áthaladni és a palota belsejébe hatolni csak a választottaknak volt szabad. Prózára forditva a biblia magasztos költeményét, majdnem azt mondhatnánk, hogy e kertből az ember, a köznapi ember üzetett ki a királyisten által, s ennek nevében állott ott a cherubin.

A csodálatos tény, mely abban nyilatkozik, hogy egy évezredek óta kézről-kézre szállott szent könyv, és egy sziklafalba vésett felirat egészen megegyező szöveget tárjon elénk, valóban megkapó. A könyv ezer, söt mondhatnánk millió leirónak kezén megy keresztül, oly korokat él át, melyekben alig néhány példány van meg belőle az egész világon, a mikor a sokszorisitás müvészete még nem ismeretes és az összehasonlitás lehetősége nem forog fent, és azért a tartalmat megőrzi hüen, megmásitatlanul. A másik oldalon ugyanazon idő alatt a kőfelirat ott marad egy elpusztult világváros romjai alatt, belepve hamuval porral, oly irásmód által fejezve ki, melyet olvasni az emberiség nem tud, söt a melyről sok ideig nincsen is tudomása. Aztán vagy háromezer esztendő mulva a tudomány néhány fáradhatatlan uttörője ásót és kapát ragad, kiássa az eltemetett kőfalakat, letisztogatja a port és hamut, tanulgatja ezen különös jegyek olvasását, azután a nyelv grammatikáját, melyhez alig hogy kulcsa van, s mind a kettő sikerül neki. Megtanulja a nyelvet is, az irást is. S a legkülönösebb ismereteknek jut tudomására. Felnyilik előtte régen lezajlott korok története, tanulmányozhatja az akkori idők szokásait és viszonyait, s beleélheti magát az akkori világ körülményeibe. Egyszersmind pedig észreveszi, hogy azon könyv között, mely az akkori időből származik, és a feliratok között megvan nem csak a kapocs, de egyszersmind a megegyezés.

A kutatásokból, melyek eddig ismeretesek, kiviláglik mindenekelőtt, hogy a bibliát, nevezetesen pedig annak egyes részeit Babilóniában irták. A mi nagytudományu, s a külföld által legnagyobb mértékben méltányolt hazánkfia, Goldziher Ignácz kifejtette már a héber mithoszról irott könyvében, hogy a Mózes öt könyvének keletkezése azon időbe esik, mikor Nebukadnezár és Czirus idejében babilóniai számüzetésük tartott, nem pedig ezer esztendővel előbbre. Delitsch legujabb könyvében ezt ujabb adatokkal is bebizonyitja, s kimutatja egyszersmind, hogy azok a tanok, melyek az emberiség bünbeeséséről, a vizözönről, a bárka általi menekülésről szólanak, nem a zsidó nép kebelében fogamzottak meg először, hanem megvoltak már a babilóniai nép mithoszában is. A zsidó irók csak átdolgozták, formába öntötték az anyagot, mely előttük feküdt.

Az első körülmény, mely arra vezette a biblia korával foglalkozó tudósokat, hogy annak egyes fejezetei igen különböző időkben keletkeztek, az ugynevezett elohisztikus és jehovisztikus megkülönböztetés. Mig ugyanis a könyvek egyrésze az isten nevet Jahve (a Jehovának megfelelő helyes kiejtés) szóval adja vissza állandólag, addig a más rész állandólag Elohim kifejezéssel él. Egyes könyveket egész határozottan megkülömböztet ez az eltérés, ugy annyira, hogy e kifejezések sohasem cseréltetnek fel egymással, és ugyane könyvek más tekintetben is egészen eltérnek egymástól, különösen a mi a felfogást illeti. Az elohisztikus könyvek száraz genealogikus levezetéseket, a történteknek egyszerü elbeszélét adják krónikás rövidséggel, ellenben a jehovisztikus könyvekben találjuk mindazt, a mi a bibliában költői elem foglaltatik. A különbség, mely e kettős származásu részeket egymástól elválasztja, akkora, hogy p. o. a Mózes öt könyvének négy elseje egészen más eredetre vall, mint az utolsó, daczára annak, hogy a hagyomány ugyanazon ember müvének tartotta valamennyit. Az időbeli különbség nehány századra tehető a kettő között. De söt némelyek az összealkotott részek között is feltalálják ezen különbségeket, s az asszirológia e tekintetben teljesen igazat ad nekik. Igy p. o. a bünbeesés, a Kain és Ábel esete, a leszármaztatás sorrendje egész Noahig jehovisztikus eredetü, ellenben a teremtés története egy részében s a későbbi leszármaztatási sorrend egészben véve elohisztikus eredetü.

Azonban daczára annak, hogy a korbeli különbözőséget ki lehetett mutatni, igen sokáig kétséges volt az, hogy a kettő közül melyik a régibb, az elohisztikus felfogás-e, vagy a jehovisztikus. Utoljára is az asszirológiának kellett közbe lépni, s az ékiratokat kellett megkérdezni erre nézve is. S ezeknek segélyével lehetett csak megoldani a kérdést oly módon, hogy a jehovisztikus felfogás régibb volta minden kétséget kizárólag kiderült. Ezen jehovisztikus eredetü könyvek ugyanis nem csak oly mithoszrészleteket hoznak fel, melyek a legrégibb asszir hagyományokban is előfordulnak, hanem még a bennök előforduló szavak és nevek is csak az ős szumeri-akkádi nyelvben találják magyarázatukat. Különösen nehány oly szó, mely csak a kultura terjedésével vétetett fel a nyelvbe, ugyanakkor, midőn a nép magát azon tárgyat először megismerte, melyet jelölt: tisztán az ősérintkezésre vall. Igy p. o. a palotát jelentő hekal (ikallu), a trónust jelentő kisseh (kussu), a vasat jelentő barzél (parzilla) tisztán ezen ősi szumeri nyelvből magyarázható.

Föbb vonásaiban az eredmény az, hogy az Elohim könyvei a babilóniai számüzetés idejében származtak, midőn az uj babilóniai néppel az érintkezés igen közvetlen, igen élénk, ellenben e jehovisztikus felfogás abból az őskorból, midőn a szemita népfaj még egy nemzetet képezve jött őshazájából elfoglalni Babilóniát, hol egy része hosszabb ideig telepedett meg, a más része pedig odább vonult a Kánaán földje felé, s nehány század, söt közel kétezer esztendő alatt egészen önállósitotta magát előbbi fajrokonaitól s önállólag fejlődött tovább.

Az Elohim könyvei sok oly részletet mutatnak, melyek az uj babiloniai felfogásnak felelnek meg. Igy p. o. a bárkából egymásután a galambot, a fecskét és a hollót bocsátják utnak, mint a hogy azt a babiloniai hagyomány is tanitja, ellenben a jehovisták a galambot röpitik ki háromszor egymás után. Igy az ősatyák számát is tizre teszik az Elohim-könyvek, ellenben a jehovisták hetet emlegetnek. Ez utóbbi az ös zsidó szent számnak felel meg, az előbbi a babiloniai uj számitásnak, mely már a tizes számrendszer alapján dolgozik. Azonkivül is az atyák nevei között bár mindegyiknek van jelentése a babiloni nyelvben, nincs csak egy, melynek neve az ős akkádi-szumeri nyelvben is előfordul, a Metuzael neve, (mutu sa ili = az isten ember).

Magok az irók felöl vannak adataink, melyek ezen felfogás mellett tanuskodnak. Igy p. o. Jeremiás midön Bábelről beszél, azt oly földnek mondja: „melyet sem ti, sem atyáitok nem ismertek" (16, 13). Holott pedig látni való, hogy másként kellett volna irnia, ha az ötven éves babilóniai számkivetés után él. Mint a hogy másként ir például egy Ezrás, a ki körülbelül 530 esztendővel Krisztus előtt Babilonban élt, s csak később jött Jeruzsálembe, magával hozván a Mózes törvényeit, vagy a mint másként ir Nehémiás, a ki a perzsa udvarnál Zuzában volt pohárnak.

Mindent összefoglalva, a mit az ékiratok és egyéb babiloni emlékek alapján e tekintetben tudnunk lehet, a biblia könyvei körülbelül következő sorrendben keletkeztek:

Mózes könyvéből az ugynevezett Exodusnak körülbelől öt első fejezete. Az énekek közül nehány alkalmasint szintén ezen időből való. Azután következik a Deborah éneke, mely a birák idejében iratott. Ugy jön a Dávid zsoltárai közül 72 darab.

A héber irodalom aranykora ezután következik, s a királyok uralkodásának idejére esik. Ekkor irták a Birák és Sámuel könyvét, valamint a Királyok első könyvét, a legrégibb jehovisztikus történetkönyvet, s a próféták könyvei közül Amosz-t, Hozeát és Ézsaiás könyvének első részét, az 1—33. fejezetet.

A Mózes ötödik könyvét csak a 7-ik században irták, mely azon törvényeket is magában foglalja, melyek Szamária elpusztulása után körülbelöl 100 esztendővel lettek proklamálva. Ebből a korból származik egyszersmind a legtöbb próféta, Náhum, Habakuk, Jeremiás, s ezen kivül a Jób könyve. A számüzetés idejére (587—537) esik az Ezsaiás könyvének második fele és Ezékiel.

Végül a számüzetés utáni időben veszik eredetüket a többi könyvek, nevezetesen a Krónika két könyve, a Prédikátor, Haggai és Zachariás stb. Ez utóbbiak alig négy századdal irattak Krisztus születése előtt.

*) L. az Egyetértés mult deczember 31-iki 359-ik számát.

Mezőgazdasági közlemények.

A szükséges gazdasági gépeket, eszközöket idejekorán kell megrendelni.

Mult év junius havának elején fel lettünk kérve egy kézicséplő gép megrendelése végett, a Clayton és Shuttlewort angol gépraktárból, ki is mentünk oda azonnal, hogy a megrendelést teljesitsük, válaszul azonban azt kaptuk, hogy már semmiféle cséplőgépre nem fogadhatnak el megrendelést, mert az addig tett megrendeléseknek is alig lesznek képesek megfelelni. S az illető megrendelő cséplőgép nélkül maradt.

Hány gazdával történik hasonló eset, és mégis oly nehezen szoknak le gazdáink arról: a keleti kényelemről, hogy ugy a gépek mint a vetőmagvak megrendelését is a legutolsó perczre hagyják, pedig hogy ez nem csak hátrányos, hanem egyenesen káros is, arról igen könnyü meggyőződni, ha elgondoljuk, hogy — vegyük csak a legegyszerübb gazdasági eszközt, az ekét, — a mi gépgyárosaink közül a legkevesebb bir, oly nagy forgó tőkével, hogy száz söt ezer számra volna képes eke készletét a teli idény alatt felszaporitani, hogy amint tavaszszal a megrendelések jönnek, azokat azonnal foganatosithatná. Igyekszik ugyan minden gépgyáros eke s gépkészletét szaporitani, de ez a mint erről több gyárban alkalmunk volt meggyőződni, koránt sem szokott elég lenni, ha csak kissé erösebben érkeznek is a megrendelések, a minek a következése azután az, hogy a legalsó megrendelők lesznek a téli készletből kielégitve, a többieknek várni kell a szerint hosszabb vagy rövidebb ideig, a mint a gyáros több vagy kevesebb munkást képes foglalkoztatni. Természetesen minden gazda oda szokta irni megrendelése végére, hogy: *de kérem a megrendelt ekéket azonnal utnak inditani*, megis tenné a gyáros szivesen, ha tehetné, de igy mindaz a mit tehet, abból áll, hogy munkásait minél gyorsabb munkára serkenti, ugy hogy a gyorsitott munka ezután szokszor a leggondosabb ügyelet és legjobb akarat mellett sem ugy üt ki, a mint azt a gyáros is, de még inkább a gazda szeretné, annak nem egyéb az oka mint az elkésett megrendelés.

De még más oldala is van a dolognak. Ugyanis ha a gazdák megszoknák, hogy ideje korán tennék meg a megrendelést, ez által nemcsak arra segitnék a gyárosokat, hogy azok jobb munkát tétethetnének, hanem arra is, hogy olcsóbban is dolgoztathatnának, mert most a téli idényben nem levén elegendő munka, a legtöbb gyáros vagy elbocsátja munkásainak egy részét, vagy lejebb szállitja azok munkabérét, a minek a következése azután az, hogy az erösebb munkaidényben azután a munkásokat annál magasabban kell fizetniök, söt néha megesik az is, mivel nincs elégelendő ág a munkában, hogy az erösebb munkaidöben még magasabb áron sem kapnak elegendő munkást, mert a ki csak más gyárban, hol állandó a munka, munkát kap, az a gazdasági gépgyárakat odahagyja, a minek viszont azután az a káros következménye van, hogy kezdő vagy eléggé be nem gyakorolt munkás foglalkozván a gazdasági gépek, eszközök készitésével, követelni se lehet, hogy ezek oly jók, oly tökéletesek legyenek, mintha azokat régóta a gazdasági gépek, eszközök készitésébe begyakorolt munkások késziteték.

Itt rejlik egyik főoka annak, hogy a komplikáltabb szerkezetü gazdasági gépekkel miért nem képesek hazai gépgyárosaink versenyezni az angol gyármánynyal, mert nincsenek oly állandó s begyakorolt munkásaik, mint vannak a nagy forgó tőkével rendelkező angol gépgyárosoknak.

Szokjunk le tehát arról, hogy a gazdasági gépek, eszközök megrendelését mindig a legutolsó perczre hagyjuk, s tegyük meg azt ideje korán, ugy magunk haszna, mint a hazai gazdasági gyár ipar emelése czéljából.

Hát ha még számitani is szoktunk volna, akkor meg nem csak azt látnók, hogy az elkésett megrendelés miatt sietős munkával készült gépek rendesen nincsenek oly jól kiállitva, hanem kiszámithatnók azt is, hogy ez vagy ama gépnek, eszköznek az elkésése vagy végképeni elmaradása mily kárt okozott a gazdaságban.

Nem lehet tehát gazdáinknak eléggé figyelmébe ajánlani, hogy minden év végén, vagy év elején vegyenek számba minden, a gazdaságban található gépet és eszközt, s azokat darabról darabra megvizsgálva, selejtezzék ki közülök azokat, melyek már hasznavehetlenné váltak, s az ezek helyett beszerzendő uj gépeket, eszközöket azonnal rendeljék meg, — a még javitással használhatókat pedig vétessék azonnal javitás alá, hogy amazok idejekorán megérkezzenek, emezek pedig mire a munka ideje beáll, szintén használható állapotban legyenek.

—

A borjuk felnevelésére vonatkozólag Plumike a „Georginében" azt mondja, hogy miután a borjuk felnevelésénél arra kell törekednünk, hogy egyrészt azokból jó tejelő állatok, másrészt pedig jó és egészséges igavonó állatok váljanak, ebből önként következik, hogy a borjuk táplálásának, kivált a születés utáni, első időben, sem igen soványnak, de hizlalónak sem szabad lenni, s ajánlja, hogy főleg a születés utáni 7—8-ik hétben a borjuknak adott tejjel ne igen takarékosan bánjunk, és azokat minél tovább anyjuk tejével tápláljuk. Az a 10—20 mark, mondja, a mennyivel a borju egy ideig nagyobb mennyiségü tejnek a fogyasztása folytán kerül, később igen kifizeti magát és saját tapasztalatai alapján a következő mennyiségü tej adagolását ajánlja, mely mellett a borjuk nem hiznak meg, de igen szépen növekednek.

A születés utáni első napon 3-szori etetésre — — 3 liter
mit azután naponta ½ literrel szaporitani kell, ugy hogy a 8-ik napon az már — — — — — 6½ litert kapjon, további de de kisebb mennyiségü szaporitás által

	a 3 ik hét elején	azt	7½	literre kell
emelni,	a 4 ik „	„	8½	„
	az 5 ik „	„	9½	„
	a 6 ik „	„	10½	„
	s a 7 ik „	„	11	literre

Az első 14 napon át a borjuknak lehetőleg csak saját anyjuk tejét kell adni. A 3 dik—4-dik héttől kezdve finom szénát kell azoknak adni tetszés szerinti fogyasztásra, de mindig csak keveset téve a jászolba eléjök. A 7-dik héttel a borju már annyira kifejlődött s emésztési szervei annyira megerősödtek, hogy a fris tejet nélkülözheti s a helyet naponta 7 liter aludt tejet lehet azoknak 1 font zabdara és 0·7 font lenmagdarával adni. A lenmagnak okvetlenül darálva vagy legalább zuzva kell lenni és igy megfőzetni különben emésztetlenül megy az az állaton keresztül. A zabdarát ugy le kell forrázni és pedig mindkettőt minden etetési idő előtt frissen készitve és igy az aludt tejjel összekeverve adni a borjuknak. Ezen adag ily keverés mellett táperőre megegyez a fris tejjel s azt a borjuk csak mihamar megszokják.

A 9 dik héten ahoz még ½ font zabdara lesz keverve és lassankint egy kevés száraz zabdara, s a mint a borju több és több zabdarát fogyaszt, a szerint lesz az ivás mind jobban és jobban felhigitva, miglen a 13 dik héten már az egész zabdaraadag szárazon lesz eléjök téve, s inni csupán tiszta vizet kapnak. Ekkor azután a lenmagdara helyett lenmagsonkolyt lehet nekik adni, a mikor is azután 3—4 font zabdarát ½—¾ font lenmagsonkolyt és egy kevés jó finom szénát igen jó izüen elfogyaztanak. Hogy az annyira félt hasmenés be ne álljon, elég az istállóba egy darab krétát ugy függeszteni fel, hogy ahoz a borjuk mindenkor hozzáférjenek s azt nyalhassák, ezen egyszerü óvszer többet ér a borju hasmenése ellen ajánlott minden orvosszernél, mivel a borjuk a legkisebb savanyképződésnél a gyomorban ösztönszerüleg kezdik azt nyelni s azzal elejét veszik a baj elharapodzásának.

—

A lófogu tengeri és a leutoviczi s prize globe takarmányrépával tett kisérletröl.

Emődy József a sopronmegyei gazd. egylet titkára a M. F.-ben a következőket irja:

I. Az amerikai lófogu tengeri csalamádénak vetve. Lófogunak azért neveztetik, mert a szem a lófog kupájára emlékeztető mélyedéssel van ellátva. Az amerikai lófogu tengeri hazánknak csak legdelibb részeiben érik meg, ahol helyenkint igen jó sikerrel termesztetik, igy Torontálmegyében, ahonnét is a vetőmagot ez idén hozattam. S ebben fekszik magyarázata amaz előitélet szültetének, hogy a lófogu jelenleg nem lesz még általánosan csalamádénak (zöld tengeri) vetve, daczára azon megdönthetlen körülménynek, hogy a közönséges tengerivel szemben legalább kétszeres hasznot biztosit. Pedig a lehető legegyszerübb számitás által fölszabadithatnók magunkat ezen előitélet alól. 100 kilogramm amerikai lófogu tengeri ára Torontálmegyében 10 frt, ennek szállitása Sopronig 1 frt 85 kr, összesen 11·85 kr. A közönséges tengeri métermázsájának árát 7 frt 50 krba számitva, a különbözet a kétféle vetőmag között kitesz 4 frt 35 krt. Ha egy hektár föld közönséges tengeri után 250 métermázsa zöldcsalamádét szolgáltat, akkor bizonyosak lehetünk benne, miszerint az amerikai lófogu tengeri után legalább 500 métermázsát fogunk nyerni. Az ekként nyert 250 métermázsányi többlet bizonynyal megér 4 frt 35 krt, mint a mennyivel ez esetben a vetés többe kerül. Azon ellenvetés, hogy a lófogu alá igen jól megmüvelt és jó erőben levő földet kell használnunk, szintén nem indokolt, mert a talaj iránt nem támaszt nagyobb igényeket, mint a közönséges tengeri, s ha az utóbbit egy teljesen kizsarolt földbe vetjük el, épen ugy keveset fogunk aratni, mint a lófogu után.

A sopronmegyei gazdasági egyesület kisérleti telepén a folyó évben 1200 □ ölön történt a kisérlet. Május hó 4-én el lett vetve közönséges tizenhárom soros sorvetővel, ugy hogy minden második csoroszlya ki lett véve, tehát 26 czentiméternyi sorokba. Vetőmag-mennyiség 60 kilogramm. A talaj középkötöttségü agyag s trágyázásban már több év óta nem részesült. Daczára a vetés utáni kedvezőtlen időjárásnak a mag szépen kelt. A kikelt növények erőteljesen fejlődtek s augusztus hó elején, midőn virágzásnak indult, az egyes szárak helyenkint 3½ méter magasságot értek el. A virágzás kezdetén azonnal learatott csalamádé 150 métermázsát tett ki. Mindazon vidékek gazdasági egyesületei, melyek a marhatenyésztés hanyatlásáról panaszkodnak, mint pl. az alföld, sokat tehetnének ennek felvirágoztatására, ha a gazdáknak a lófogu tengeri megszerzését megkönnyitenék és öket annak termesztésére buzditanák. A nagyobbmérvü csalamádé-termesztést természetesen követnie kellene a bezavanyitás általános elterjedésének, mi által a marha-állomány téli eltartásának nagy gondjai alól minden gazda felmenthetné magát.

II. Prize globe és leutovitzi takarmányrépa. 1800 négyszög ölnyi terület két egyenlő részre lett osztva, ugy hogy mindenik fajta 900 négyszög ölön lett elvetve. A talaj mérsékelt kötöttségü agyag nem épen a legjobb erőben, trágyázásban már hazamosabb idő óta nem részesült. A mult év őszén egy mélyitő szántást kapott, s ennek köszönhető, hogy a hozam mégis megfelelő volt. Tavaszszal a föld ismét egy sekélyebb szántásban és a szokott egyengetésben részesült. A vetés april hó 15 és 16-án eszközöltetett kézzel, ugy hogy egy fogatos erőre szerkesztett lineator segitségével a tábla, hosszában és keresztben, 35 cm. széles sorokba vonaloztatott s e vonalok találkozási pontján 3—4 répamag helyeztetett el. Ily módon minden egyes növény egyenletesen négyzetben mintegy ⅛ négyszög m. területben részesült. A vetőmagmennyiség ily vetés mellett az egész területre csak 7 kgrmmot tett ki, mi a sorsvetésnél ugyanazon területen elhasznált 14—18 kgrammal szemben tekintetbe veendő megtakaritást képez. Egy további előnye ezen vetésmódnak az, hogy általa a későbbi ritkitás igen meg van könnyitve, s ott, a hol fogatos erővel kapáltatik a réps, a sorok két irányban müvelhetők meg.

Egyszóval a munka hasonlithatlanul tökéletesebb mint a sorbavetésnél. A sorbavetéssel szemben hátrányos lehet ezen fészekbe vetés akkor, ha az időjárás a földi balháknak tulságos elszaporodását előmozditja, akkor, midőn a növénykék még igen gyengék, mert a fészekbe vetésnél ekkor okvetlenül szükséges leend az utóültetés, mig a sorbavetésnél ez néha mellőzhető. Különben ezen hátrány nem mindenkor és nem mindenütt bir érvénynyel.

A répa négyszer kapáltatott, a harmadik kapálás ritkitással és a foltok utóültetésével volt összekötve. Mindkét fajta gyenge korában igen szenvedett a szárazságtól s a földi balháktól; a nedvesebb időjárás alatt azonban csakhamar szép fejlődésnek indult, ugy hogy a november hó közepén eszközölt kiszedésnél valóban szép példányokat szolgáltatott.

A prize globe fajta hosszura elnyult sárga példányokat szolgáltat, melyeknek mintegy ⅕ része a fölszin felett van, hosszu s csak lassanként vékonyodó karó gyökérrel bir, minélfogva a kiszedés nem oly könnyü s nem lehet oly tökéletes mint a leutovitzi takarmányrépánál, mely testével inkább a szélesség szerint kiterjeszkedik, s karó-gyökere hirtelen elvékonyodván, a földben maradó gyökérrészek nála a minimumra redukálódnak. A leutovitzi répának ezen előnye a prize globe-bal szemben a hozamban is elég világosan nyilvánult, a mennyiben egyenlő területről (900 négyszögöl egyenkint) a priz globe 88 métermázsa, a leutovitzi pedig 101 métermázsa takarmányrépát szolgáltatott. Ezen nagy különbségnek egy részet okvetlenül azon körülménynek kell betudni, hogy a leutovitzi répát sokkal tökéletesebben lehet kiszedni.

Az amerikai lófogu tengerinek zöld takarmányul való termesztése Németországban átalában el van terjedve, s igy Emődy ur ajánlatához mi is hozzá járulunk, valamint a tett kisérlet eredményének alapján a leutovitzi takarmányrépa is ugy látszik, hogy megérdemli, hogy véle további kisérletek tétessenek. — Ennyit kivántunk a fentebbi sorokhoz — a különféle vetemény magvak megrendelési idejének küszöbén részünkről megjegyzésül hozzá tenni.

Kertészeti közlemények.

Mire kell a gyümölcsösök telepitésénél ügyelni?

A gyümölcsösök telepitésénél is vannak bizonyos szabályok, melyekre ügyelni kell, ha azt ugy akarjuk előállitani, hogy a bele ültetett fák minden tekintetben feltalálják azon feltételeket, a melyekre szükségök van, hogy sem kifejlődésük, sem termő képességök ne legyen idővel bármi tekintetben is akadályozva, hátráltatva, vagyis hogy azok képesek legyenek tökéletesen megfelelni azon reményeknek, melyek e gyümölcsös telepitésénél mindenkinek szeme előtt legyenek.

Legelőször is a gyümölcsösökbe a fák gyakran oly sürün ültettetnek egymáshoz, hogy az egyes fák koronái gyakran valósággal egymásba nőnek. S igen gyakori eset az is, hogy a vénülni kezdő gyümölcsösökbe a régi fák közé, közbe ültetik a fiatal gyümölcsfa-csemetéket, vagy a mint az a szilvásokban rendesen történik, a vén fák gyökérhajtásaiból, ott helyben meghagyva, nevelik fel a vén fák pótlására szolgáló fiatal csemetéket. Mindezek pedig oly viszszás dolgok, a melyek határozottan káros befolyást gyakorolnak a gyümölcstermésre, ugy a mennyiség, mint a minőség tekintetében is.

Mit kell tehát az uj gyümölcsösök telepitésénél szem előtt tartani?

A gyümölcsfáknak, hogy minél tökéletesebben kifejlődhessenek, mindenekelőtt a napsugarak helyes behatására van szükségök, s a levegőnek közöttük szabad, akadálytalan járására. A gyümölcsösök telepitésénél tehát az egyes fáknak egymástóli távolságát, s az egyes fasorok irányát ugy kell kijelölni, hogy e tekintetben a gyümölcsfák idővel egymás közelsége s állása által meg ne rövidittessenek. Nemcsak a fasorok szabályos kitüzése követeli tehát azt, hogy a gyümölcsösök telepitésénél egy mérnöki lánczot vegyünk használatba, hanem a sorokban a fák egymástóli távolságának pontos kijelölése is megköveteli ezt.

Amint azután valamely házikertben telepitünk gyümölcsöst, hol a helyszüke miatt, a rendelkezésünkre álló területet a lehető legjobban ki kell használnunk, vagy kün a szabad mezőn, hol a telepitendő gyümölcsösnek tetszés szerinti kiterjedést adhatunk, a fák ültetése is majd ötösbe, majd négyszögre történik. Az ötösbe ültetést, hol tudniillik négy darab négyszöget képező fa közé, a központra egy ötödik fa jön, azért lehet a házi kertekben telepitett gyümölcsösöknél ajánlani, mivel ily módon lehet egy bizonyos területen a sorok irányát déltől északnak vezetve legtöbb fat elhelyezni anélkül, hogy azok egymást beárnyalják, vagy a levegő szabad járását egymástól elzárnák. Az ily ötösbe való ültetésnél azután legczélszerübb két sor almafa közé egy sor körtefát helyezni, hogy igy az inkább felfelé törekvő növéssel biró körtefák között terebélyes almafák koronájukat annál jobban kiterjeszthessék. És arra minden gyümölcsös telepitésnél ügyelni kell, hogy a különböző korona alakkal biró fák igy felváltva ültettessenek el, mert egy ilynemü ültetés kedvez a fák koronája kifejlődésének legjobban.

A szabad mezőn való gyümölcsös telepitésnél, hol több tér áll rendelkezésünkre, s ennélfogva azoknak tetszés szerinti kiterjedést adhatunk, a fákat egymástól kissé messzebb kell ültetni s az ötös ültetést oly módon vinni keresztül, hogy itt is megtartva a házikertben követett ültetés-módot, tudniillik, hogy egy sor alma s egy sor körtefát felváltva következtetünk egymásután, még ezenkivül a sorokban, benn is minden két körtefa és almafa közé egy-egy szilva, baraczk, vagy megyfát ültetünk. Mi által azután az ültetés kétszeresen ötösnek tünik fel, ugyanis az alma és körtefák egy négyszöget alkotva, maguk között is ötösbe vannak ültetve, s azután két körte és két almafa között ismét egy szilva, baraczk, vagy más ily alacsony-törzsü s rövidebb életü fa áll, vagyis az ültetés a következő képet fogja mutatni:

A házi kertben:					Künn a szabad mezőn:				
A.		A.		A.	A.	Sz.	A.	Sz.	A.
	K.		K.		Sz.	K.	Sz.	K.	Sz.
A.		A.		A.	A.	Sz.	A.	Sz.	A.
	K.		K.		Sz.	K.	Sz.	K.	Sz.
A.		A.		A.	A.	Sz.	A.	Sz.	A.

A. = Alma. K. = Körte. Sz. = Szilva.

Az, hogy a szabad mezőn telepitett gyümölcsösökben a fasorok közé alacsonyabb törzsü s rövidebb életü gyümölcsfákat ültethetünk közbe, azért nem okoz semmi kárt az ültetésben, mivel mire az alma- és körtefák koronájukat jobban kiterjeszteni kezdik, (m. e. 10—12 év alatt) és ennélfogva nagyobb tért igényelnek, a közbe ültetett fák már ugy is kitermettek s pusztulásnak indulnak és igy kivághatók. Az ily közbeültetés által tehát nemcsak azt érhetjük el, hogy gyümölcsösünk — már mielőtt még az alma- és körtefák termésbe indulnak is — szépen jövedelmezhet, hanem mikor azok kitermettek, vagy az alma és körtefák szabadabb kiterjeszkedhetése miatt kivágatnak, a kivágott fákat is jól értékesithetjük.

A magas törzsü gyümölcsfák távolságát, illetőleg, hogy azok gyökerei a talajban eléggé elterjedhessenek, és igy elegendő tápot találjanak, részint pedig, hogy koronájukat is szabadon kiterjeszthessék, az alma és körtefákat 8—10 meter, a szilvafákat 6—8 mtr., a cseresznyefákat 10—12 mtr., a kajszi baraczkfákat 6—8 mtr., az őszi baraczk és mandola fákat 5—6 mtr.. s a dió és gesztenye fákat 15—20 mtrnél egymáshoz közelebb ültetni nem szabad.

Vegyesek.

* **A borjuk hasmenésére** vonatkozólag oly tehenészetekben, melyekben a szoptatós tehenek moslékot kaptak, egy német gazda azt mondja, hogy ha a tehenek 8—9 hónapon át moslékot kapnak, azok mindenesetre oly tejet adnak, mely mellett a borjuk gyarapodásáról szó sem lehet. Azért is a szeszgyártással foglalkozó gazdaságok nem is alkalmasak borjunevelésre, mivel a moslékkal táplált tehenek teje a borjuk egészségére káros hatásuvá válik, kivált ha a mint az legtöbbnyire történik, a moslék mellett kevés szálas takarmányt kapnak a tehenek. — A *borju nevelésnél tehát a moslékkal tartott tehenek teje károsnak tapasztaltatott, de arra, hogy mily káros az a gyermeknevelésnél is, alig gondol valaki, pedig a gyermekhalálozásnak igen nagy száztóliját képezi a hasmenés folytán beállott bajok következtében való halálozás s a moslékon tartott tehenek tejét mégis csak oly szabadon árulják a főváros piaczán, mint a legjobb bármely tápszert, holott az a gyermekek számára mérget rejt magában, és kötelezni kellene minden tejárust annak megjelölésére, hogy gyermekek számára ne vegyenek belőle, s a ki azt gyermekek számára eladja, épen ugy kellene büntetni, mint a ki hamisitott tápszert árul*, s ajánljuk a dolgot dr. Patrubány fővárosi főorvos ur magas figyelmébe, nagyon ideje volna, hogy ily dolgokra is lenne ideje.

* **Az erdőirtás átka** már Amerikában is jelentkezik. Ugyanis azt tapasztalták, hogy 125 év óta meleg vizpára tartalma s az annyira szükséges csapadékok minden ¼ században 7%-al csökkentek és annak okát egyenesen az erdők pusztitásában kell keresni. És minden szakértő egyetért abban, hogy ha az erdő pusztitásnak eleje nem vétetik a lakosságot nagy csapások fogják érni. Egy amerikai szakértő kimutatja, hogy a gabona és gyümölcstermés csökkenése, az éjjeli fagyok szaporodása, a zivatarok kártékonysága, stb. az erdőirtással a legközelebbi összeköttetésben vannak. Azon bajok tehát, melyek a vén Európának egyes országait már régtől oly érzékenyen sujtják, ugy látszik Amerikában is érezhetők kezdenek lenni, — ámde az amerikaiak az ily bajokat nem szokták ölbe rakott kezekkel türni és csak panaszkodni ellene, hanem idejekorán munkához látnak és lehetőleg elháritani igyekeznek azt, még mielött gyógyithatlanná, vagy legalább nehezen gyógyithatóvá válnék az.

* **A bárányok vérhasa ellen** Gyulassy Gyula a „Gy. M. G."-ban 9 dekagramm rebarbarát ajánl egy egészen uj fazékban 2 liternyi vizbe főzetni mindaddig még az 1.5 literre nem apad, s ezen főzetből adatni minden uj szülött báránynak még mielőtt anyja tejét szopta volna — egy kávés kanállal.

* **Holland gyarmatosok a bánságban.** A „Torontál" szerint az egy-két évvel ezelött a bánságban megtelepedett Royen őrnagy nem régiben Versecz mellett a vlajkovczi pusztát haszonbérbe vette, a mely ugyencsak körülbelül 500 hold müvelhető földet nyujtott, dé sikerült neki a Hollandiában elterjedt csatornázási és lecsapolási rendszer alkalmazása által az egész bérbe vett területetet vizmentessé tenni, ugy hogy most a föld tekintélyes hasznot hoz bérlőjének. Földe mivelésére ujabban Royen holland gyarmatosokat hivott be s ezek egész kis telepet képeznek. E kisérlet által felbátoritva az emlitett őrnagy ismét három pusztát vett ki bérbe az Alsó-Duna árvizveszélyes vidékén s ezeket is hasonlólag fogja vizmentesiteni s gyarmatositani.

* **Francziaország buza és rozstermése 1881-ben** volt:

	Buza	Kétszeres	Rozs termés
A bevetett terület tett hektárt	7.054,036	406.657	1.834,848
Termés hektoliter	95.637,510	6.327.148	23,575,857
Esett 1 hektárra	13,56	15.56	12.80 hekt
Átlagos suly hektoliterenkint	76.57	73.51	72.19 kgm.

* **A homoki bükkönynyel,** (Vicia villosa) tett termelési kisérletek eredménye. E növénynyel, mely Magyarországon vadon terem, mint takarmánynövénynyel tett kisérletéröl Jordán F. schermeni gazda a következőket irja: E növény, melynek a megkezdett kisérleteknek folytatására dr. Kühn felhivott az idén is, daczára a kedvezőtlen tavasznak igen jól sikerült. A homoki bükköny mely oly száraz homok talajban diszlik, mely csupán rozsot és burgonyát terem, vetni azonban tavaszszal minél korábban kell, marczius végén vagy april elején, mivel fejlődése igen lassu, s mivel a földre szeret lapulni, tavaszszal legjobb azt vetni. S egy holdra kell belőle 36—40 kilogr. mag. Eleintén a homokbükköny csak lassan fejlődik, de juniusban erősen kezd az hajtani s pár hét alatt az egész földet ellepi gazdag kék virágjával. Augusztus végére beérik, a mit is beczőinek barnulása jelez, de sietni nincs miért a letakaritással, mert beczői nem könnyen pattognak fel. Holdankint 2—300 kilogramm magot ad. Kisérletet nem fog ártani véle kicsiben tenni, de a magjáért kár pénzt adni, hanem a vadon termő növényt kell beéretni hagyni, s arról szedni meg a vetni való magot.

* **Hogyan gyüjtik fel Dániában az emberi ürüléket trágyának?** Hogy az emberi ürülék mily becses trágyanyag, azt már, azt hisszük minden gazda tudja, de biz azt még ma is kevés gazdaságban jut eszébe a gazdának összegyüjteni s ugy felhasználni, a mint az becsénél fogva ezt a fáradságot megérdemelné. A Journal de Agricultur pratiqué felhivja ennélfogva olvasóink figyelmét az emberi ürüléknek Dániában szokásban lévő összegyüjtésére. Ott ugyanis az ülő deszka alá egy 50—60 ctmt. hosszu és 40 centmt széles fogantyuval ellátott faládát helyeznek, melynek fenekét minden nap este, miután az kiürittetett 3—5 cent. vastagságu földréteggel boritják be. Ezen faláda tartalma minden este ki lesz egy félre eső helyre üritve, miközben annak tartalma a láda fenekére teritett föld által mindig belesz boritva. Pár nap alatt ezen földdel elkeveredett ürülék teljesen kiszárad, s ha akkor összekevertetik a legjobb portrágyát szolgálhatja. A fődolog az, hogy a láda kiüritése naponta megtörténjék. Mert ekkor a napontai ürülék oly sok földdel keveredik el, hogy ez által az csaknem szagtalanittatik, s egyenesen földdel helyes arányba keverve jut mint trágya a földekre.

* **A világ czukortermelése.** A tengerentuli tartományokban 1880-ban termelt gyarmat-czukor, valamint az Európában ugyanazon évben termelt répa-czukorról szóló pontos kimutatás szerint gyarmat-czukor 1880-ban 3 millió 513,930 tonna, répa-czukor 1.403.929 tonna termeltetett, 1880-ban 170,224 tonnával kevesebb répaczukor készült, mint 1879-ben. Az 1880-ban termelt gyarmatczukornak 42 százaléka Brit-Indiára esik, a hol majd az egész összeget el is fogyasztották, a mennyiben kivitelre csak 18.942 tonna jutott. A világ összes czukortermelése 1880-ban az 1879-ben termelt 5.155,900 tonna ellenében 4 millió 917,858 tonnát tesz ki, ugy hogy az 1880. év 238,041 tonnával kevesebbet mutat fel.

A HÁMOROS.

— REGÉNY. —

Irta: GEORGES OHNET.

Forditotta: FÁI J. BÉLA.

TIZENHARMADIK FEJEZET.

(Folytatás.) 39

Világos volt, hogy a hámorosnak, midőn a herczeg iránt olyan nyugodt nyájasságot tanusitott, valami utógondolata volt. Semmi sem lett volna rá nézve könnyebb, mint lassan-lassan eltavolitani neje rokonait s a benső viszonyt, mely mindjárt az első nap keletkezett, az egyszerü, jó szomszédság viszonyára korlátozni.

Philippebe nem volt könnyü belekapaszkodni, s a mit egyszer elhatározott, annak pontrol pontra ugy kellett megtörténni, a hogy ő akarta. Ha tehát átengedte magát a herczeg és a herczegné tolakodó bizalmasságának, ez csak azért történhetett, mert épen tervébe illet, hogy házát megnyissa előttök.

A hosszas órák alatt, melyeket a haldokló Claire ágya mellett töltött, egyenkint gondolta végig mindazokat az eseményeket, melyek házasságát megelözték. Számot adott magának arról az elkeseredésröl, melylyel vetélytársát Athénais üldözte. S minél vétkesebbnek találta Philippe a herczegnét, annál hajlandóbb volt Claire számára mentséget találni.

De szükségesnek tartotta azt is, hogy legkevésbé se engedjen abból a szigorból, melylyel eddig nejével bánt.

A harcznak, melyet Clairevel megkezdett, az ő győzelmével kell végződnie. A büszke nőnek kemény próbán kell átesnie és keservesen megszenvednie azért a vérlázitó sérelemért, melyet ő rajta elkövetett. A harcz Claire és a herczegné, a herczeg és Philippe közt fog folyni.

Elkeseredett, leshányással teli, félelmes meglepetésekben gazdag harcz lesz az. Nem lehetetlen, hogy egy embernek a halálával fog végződni . . .

De Philippe nem habozott.

Végre is, mi veszíteni valója van? Élete meg van semmisitve, boldogsága elveszve. Ha megkisérti a szerencsét, ezzel csak nyerhet. De a mennyire elszánt, ép annyira ovatos is volt, s minden lehető módon biztositani iparkodott magának a győzelmet.

Minthogy Claire egyedül áll — mert hiszen ő nyilvánosan nem kelhet védelmére — hü szövetségest kell számára szerezni. Meghivta tehát Préfont bárónét, hogy férjével együtt jöjjön el hozzájok néhány hétre.

Az erők igy meglehetösen kiegyenlitették egymást, s midön a két fél szemközt állott egymással, nyugodtan várhatta a csatározás megindulását.

Mindjárt az első napokban könnyü volt észrevenni, hogy Bligny herczegné fenekestöl fel akarja forgatni ezt a nyugodt, csöndes falusi lakhelyet. A varennei kastély a vigadozás szinhelye lett, mulatság, vendégség járta folyvást — Athenais ezzel akarván jelenlétét országnak-világnak tudtára adni. Ily módon akart elismert királynéjává lenni a környéknek, melyen azelött sohasem járt.

Elhozatott Párisból két kisérőjét, a köpczös La Bréde és a kis du Tremblays urat, hires „hatos fogatának" e legpompásabb pár rudasát.

La Bréde és du Tromblays, mondá a herczegné nevetve, — falura elég jó lesz. Hosszában fogja be öket az ember, s ha sok csörgettyüt akaszt rájok, még teljes fogatnak fogják hinni!

S valóban, La Bréde és du Tremblay, ez a két elválhatatlan, kik külön-külön elég izetlenek voltak, de ha együvé kerültek, bámulatosan elmések tudnak lenni s két zerusuk, egymás mellé téve csaknem értéket képviselt, mint a hogy két tagadás egy állitást tesz ki — hoztak is magokkal egy teljes cotillont, lawn-tennist meg egy polot.

És mintha csak málháikból az ördög szabadult volna ki: alig tették lábukat Varenne földjére, rögtön felfordult ott minden.

Besançon egy tiz tagból álló zenekart szolgáltatott a herczegnének, mert a kastélyban minden szombaton tánczmulatság volt. A környék fiatalsága bámulattal értesült arról, hogy Bligny herczegné az egész vidéket szándékozik mulattatni. A csézák, bricskák, deszka-üléses kocsik minden fajtája seregestöl vonult a környék összes kastélyaiból Varennesbe. S a játéknak, táncznak, hejehujának vége-hossza nem volt.

— Ejnye, herczegnő, kiáltott föl a köpczös La Bréde, — ezek az ön falusi urfiai valóban jó anyagból valók; ugy emelgetik, mártogatják a tánczosnőiket, mintha tollból volnának, s e mellett sohasem pihennek! Szinte kedvem volna a közelebbi téli ivadra egy pár példányt Párisba vinni, mutatóba... Nagy hasznukat vennők a cotillonban... Ugy hiszem, kelendö portéka válna belölök a párisi piaczon . . .

— Igen ám, tevé hozzá a kis du Tremblays, — csakhogy az a baj, hogy az izmos, vérbelü falusi nálunk egyáltalában nem jól tenyészik. Félcsztendö alatt szinét veszti és sokkal kásabb lesz, mint maga a párisi . . . Nem meghonositani való fajta! . . .

S mialatt a két párisi uracs ilyetén mély elmélkedésbe merült a falusi tánczosok tenyésztésének kérdése tölött, a besançoni tiz muzsikus pezsgésbe hozta a varennei kastély szalonjait. A besançoni s környékebeli fiatalság, sem dicsérettel, sem ócsárlással nem törödve, egész odaadással járta a tánczot, s Moulinet ur szivének nagy gyönyörüségére.

A volt kereskedelmi törvényszéki biró rendkivül örvendett annak, hogy leánya olyan szenvedélyes hévvel izgatja föl a kerület nemességét. A leendö képviselöjelölt igy okoskodott: a hány vendég, annyi választó.

S még maga is ösztökéite leányát a vendégeskedésre, határtalan hitelt nyitva számára.

És mialatt a leányok és az asszonyok tánczoltak, ö megfogta az apákat és a férjeket. Egy dolog azonban mégis bántotta: sem a megyefönök, sem a besançoni térparancsnok nem jött el a varennei estélyekre. Lehet, hogy a polgári közigazgatás képviselöje nagyon is arisztokratikusnak találta a környezetet. A mi pedig a katonai kormányzat képviselöjét illeti, ez dorgálást kapott felsö helyröl, a miért megengedte, hogy a helyörség részt vegyen a proczesszióban. Ovakodott hát attól, hogy csillagait a herczegné termeiben mutogassa.

— Mit bánthat az téged, hogy a megyefönök nem jött el? kérdé Athénais a nyugtalankodó Moulinettöl. — Hiszen a megye közönsége ugy is a te részeden van. Csipkedd meg a prefekt urat a lapodban. Tálaljanak föl róla valami bolond históriát! Akarod-e, hogy megirassam a czikket La Bréde urral? Nagyon mulatságos lesz. A mi pedig a tábornokot illeti, az nulla: a katona ugy sem szavaz!

Athénaisnak sokkal komolyabb oka volt a bosszuságra, mint atyjának. Derblayné bocsánatot kért, hogy nem jöhet el a szombati estélyekre. Azt mondta, hogy nagyon gyöngének érzi még magát az éjjelezéshez.

A herczegné, kinek ezekkel az estélyekkel egyetlen czélja az volt, hogy Clairet az azokon való megjelenésre kényszeritse, alig birta elfojtani mérgét, melyet annál jobban éreztetett környezetével.

Le nem sujtani fényüzésével vetélytársát, ezer tört nem döfni szivébe azzal, hogy annak karján jelenjék meg elötte, ki az ö férjeül volt szánva, nem látni, hogy mint rázkodik össze, valahányszor öt herczegnének szólitják: ez annyi volt, mint elveszteni azt az egész gyönyörüséget, melylyel magát kecsegtette.

Gyülöletét, melyet talán lecsillapitott volna Claire megalázásának, szenvedéseinek a látványa, csak annál jobban elkeseritette az az ellentállás, melylyel találkozott, s a büszke nyugalom, mely ellenfele homlokán fénylett.

Claire egyszer mégis eljött ebédelni Varennebe, s magaviselete mesterien volt kiszámitva. A virgoncz, nyughatatlan herczegnö ez elökelö, nemes hölgygyel szemben annak tünt föl, a mi valóban volt: meglehetös rossz nevelésü asszonykának, a ki derüre-borura fecsegett összevissza mindent, a milliomossá fölvergödött polgárasszony merészségével.

A különbség ugyanis szembeötlö volt, s a diadal Clairet illette.

Athénais érezte ezt, s rettenetes bosszut fogadott.

Ez a csinos arczu, eleven szemü, kedves mosolyu fiatal asszony olyan gonosz volt, a milyet képzelni is alig lehetett. Képes lett volna, ha a dolog olyan nagy veszedelemmel nem jár, vitriolt önteni a bájos Claire arczába, hogy egyszer mindenkorra eltorzitsa és kiégesse azokat a tiszta, nyugodt szemeket, melyekböl annyi megvetést olvasott ki.

A herczegnét legjobban az a jó egyetértés bosszantotta, mely Derblay és neje közt uralkodni látszott. A férj elözékeny, gyöngéd és figyelmes volt; a nö csupa alázatosság és szeretet.

Claire mosolya nagyon is világosan beszélt, ha Philippe mellette volt s egész tekintélyével oltalmazni látszott öt: szereti férjét. S kétségtelen, hogy ez is szereti öt. Hogyan is ne imádna a hámoros egy ilyen tökéletes lényt, kiben a testi báj a lelki szépséggel párosul?

S különben is, nem szerelemböl vette e nöül? Nem szemet hunyt-e a helyzet megalázó különössége elött, midön elvett egy vagyontalanná lett leányt, a kit a herczeg elhagyott? S mindezt csak azért, mert boldog volt, hogy birhatja, mintha ez a nö valóban ritka kincs lenne!

Clairenek tehát sorsa már az, hogy mindig szeressék: Neki pedig, Athénaisnak, az a sorsa, hogy hidegen hagyja a férfiak szivét. Hiszen, igaz, udvarolnak neki eleget. De mi ez az udvariaskodás, ez a mondva csinált hizelkedés, ez a muló szeszély ahhoz az öszinte, mély változhatatlan szerelemhez képest, melyet Claire tudott kelteni?

Athénais, irigységtöl sarkallva, kiváló figyelmességet tanusitott Derblay iránt. Komolyságot öltött magára, hogy megtessék neki, s az est egy része alatt folyvást maga mellett tartotta.

A hámorost valóban derék férfinak találta. Napbarnitotta arczával, rövidre vágott fekete hajával és nagy barna szemeivel igazi arabshoz hasonlitott. Athénais egyszerre Favartnak érezte magát. Soha még egy férfi sem tett reá ilyen hatást. Ugy gondolá, hogy ha valaha képes lenne beleszeretni valakibe, az a valaki Philippe volna.

S csaknem örjöngve attól a gondolattól, hogy milyen fájdalmat okozhatna ezzel Clairenek, oly hévvel engedte át magát természetes kaczérságának, hogy maga is csodálkozott magán.

Ördögi örömmel vette észre azonnal, hogy Claire mint komorodik el, lesz izgatottá s kiséri aggódó figyelemmel az ö mozdulatait.

(Folytatása következik.)